Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 228 (1978) ♦ П'ятниця, 27 листопада 1998 року ♦ Ціна договірна

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Бельгія в Україні П'єром Вазеном

Ми – за стабільність економічних відносин

Олександр Ткаченко наголосив, що між Бельгією та Україною стабільні економічні відносини і Верховна Рада готова їх розвивати й надалі. Він ознайомив посла з найближчими планами роботи ВР. Це — ухвалення законів, які мають поліпшити економічну ситуацію в країні, прийняття бюджету. Триває робота і над національною програмою відродження України.

Глава парламенту також відзначив, що Україна зацікавлена брати участь у роботі європейських організацій, наприклад ЄС. Адже наша держава є частиною Європи, а тому не може довго залишатися за межами її провідних міжнародних структур.

П'єр Вазен запевнив Голову Верховної Ради, що його країна розуміє зацікавленість України стати членом ЄС. Бельгія зробить усе можливе, аби допомогти у цьому. «На мою думку, — зазначив посол, — політичного вибору тут нема: Європа повинна йти до України, а Україна — до Європи».

27 листопада

✔ 80 років тому народився Б. Патон — президент НАН України, видатний вчений в галузі технології металів

✔ 1859 року народився перший прем'єр уряду ЗУНР К. Левицький

✔ 135 років тому народилася О. Кобилянська — видатна письменниця, громадська діячка

✔ 1943 року на засланні в сталінському ГУЛАЗІ помер поет Гео Шкурупій

Для вільної ходи замало широких шароварів

Заметені снігом розбиті дороги, на яких годі сподіватися приходу рейсового автобуса, зачинені холодні клуби і бібліотеки. А з настанням вечора і суцільна темрява, бо відключають електрику. Подекуди й спорожнілі школи — страйкують вчителі, які місяцями не отримують зарплати. Таке воно, сучасне українське село з великим тягарем щоденних клопотів і гризот, яким, здається, немає кінця-краю. А щойно трохи затепліє, то багато чоловіків (та й жінок!) виїжджають на заробітки в Росію, Польщу, Чехію, Німеччину... Бо в селах і навіть у найближчих містах роботи немає. А ті, що працюють, зарплату отримують з великим запізненням. Нерідко — продуктами, а то й товаром, який ще треба продати. Справді-бо, для вільної ходи замало широких шароварів.

Добірку матеріалів про сучасне обличчя українського села читайте на 8 — 9-й стор.

У номер

У новий рік — зі старими паспортами

Обмін внутрішніх паспортів громадян України старого зразка на нові буде продовжено і в 1999 році, повідомили у пресслужбі Кабінету міністрів.

Видача нових паспортів провадитиметься в міру виготовлення бланків цих документів.

За даними Міжвідомчої комісії з координації проведення паспортизації громадян при Кабміні, за станом на 1 листопада паспортна служба МВС видала паспорти нового зразка кожному другому громадянину України, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Програми телепередач

12-13

Дзеркальне повторення афінської історії

22

Запитайте в депутата

Вас почули

Потік листів з позначкою «Запитайте в депутата» зростає день у день. Ми, звісно, не можемо публікувати риторичні запитання, що стосуються виплати зарплати, пенсій тощо. Не друкуємо і листів приватного характеру. Такі надсилаємо безпосередньо депутатові. Про те, як наші обранці реагують на ці листи, повідомляють нам самі читачі.

Скажімо, народний депутат України Сергій Буряк, як пише інвалід Олег Лаврук із Шепетівки, пообіцяв допомогти йому повернутися до повноцінного життя.

А народний депутат Володимир Бортник, прочитавши листа своїх виборців у «Голосі України», одразу навідався в Ізяслав Хмельницької області і зустрівся з громадянами міста...

Тож запитуйте, шановні читачі, запитуйте!

Перспектива

Гордитися можна скромно

Сьогодні багатотисячний колектив спільного україно-корейського підприємства «АвтоЗАЗ-DAEWOO» урочисто і водночас скромно відзначить дві історичні дати в житті головного підприємства — Запорізького автозаводу.

40 років тому Микита Хрущов підписав постанову про створення у Запоріжжі автозаводу малолітражних автомобілів. На базі підприємства, заснованого 1863 року, тобто 135 років тому.

Як відомо, 15 квітня 1998 року «АвтоЗАЗ» увійшов до складу СП «АвтоЗАЗ-DAEWOO», розпочавши реалізацію наймасштабнішого в Україні інвестиційного проекту на суму понад 1,3 мільярда доларів. Колектив сповнений надій, що труднощі становлення СП вдасться перебороти і наступні ювілейні дати автозаводівці відзначатимуть пишніше.

«Голос України» приєднується до всіх побажань колективу СП. Добра вам, успіхів і витримки!

Передплата-99

«Голос України» проводить серед своїх передплатників розіграш «Лотереї «ГУ»-99». Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на рік або півроку, треба надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробіть позначку «Лотерея «ГУ»-99». Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

55. ВАТ «Рівненська фабрика нетканих матеріалів» (директор Юрій Науменко) — рушники.

56. ВАТ «Радивилівське швейно-торгове підприємство «Маяк» (директор Володимир Ткачук) — 10 сорочок.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї.

Передплата на «ГУ» закінчується 1 грудня. Поспішайте зробити свій вибір!

P.S.

○ За даними МінНС, внаслідок повені в Закарпатті загинуло 17 осіб, а не 18.

○ Кожних два дні в Севастополі реєструють нового ВІЛ-інфікованого. Нині їх — 300.

○ Харківське АО «Хартрон» братиме участь у проекті будівництва міжнародної космічної станції «Альфа».

○ Через ожеледицю відмінено заняття в усіх школах Луганська.

У номер

✔ Київ

Україна — НАТО: парламентські контакти

Нещодавно парламентська делегація взяла участь у роботі осінньої сесії Північноатлантичної асамблеї. Про її підсумки розповіли на прес-конференції народні депутати Іван Заєць та Віктор Омеліч, котрі взяли участь у роботі сесії.

Структурне реформування альянсу, на погляд народних депутатів, — нагальна потреба. Наголошувалося, зокрема, на тому, що наша делегація взяла участь у підготовці резолюції сесії. Одне з положень цього документа декларує активне співробітництво України з альянсом, її ініціативу стосовно створення державної програми обопільної діяльності на період до 2001 року. В резолюції констатовано, що посиленню співпраці сприятиме нещодавно створена робоча група зі стосунків між Північноатлантичною асамблеєю та Верховною Радою України.

✔ Ізюм

«Радіус Юніон» поклав око на Ізюм

Після тривалої перерви відновлено виробництво оправ для окулярів на оптико-механічному заводі в Ізюмі Харківської області. Потужності підприємства дають змогу випускати на рік 18 мільйонів оправ. Кілька років тому через економічні труднощі завод скоротив випуск цих виробів, а потім і зовсім припинив, зосередивши основні зусилля на виготовленні офтальмологічних лінз. У цьому був свій сенс: завод — єдиний в Україні і найбільший у СНД виробник цієї продукції. Відродити виробництво оправ ізюмським оптикам допомогло співробітництво з англійською фірмою «Радіус Юніон». На робочі місця повернулися понад 300 робітників оптико-механічного заводу, повідомляє ДІНАУ.

Закарпаття: зона стихійного лиха

✔ Київ

Краще будувати пізно, ніж ніколи

Комітет Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи вимагає надати 50 млн. грн. на побудову сучасних дамб у Закарпатті.

Про це заявив на прес-конференції голова комітету Юрій Самойленко. Комітет має намір через Партію зелених та їхніх європейських колег, представлених у Європарламенті, домагатися залучення до спорудження захисних дамб коштів європейської спільноти.

Ю. Самойленко вважає, що найбільшою помилкою, яка призвела до катастрофічної повені в Закарпатті, було невиконання Україною зобов'язань з будівництва захисних споруд, запланованих ще Радою економічної взаємодопомоги (РЕВ) радянської доби. Помилкою Ю. Самойленко також вважає практику будівництва населенням безкаркасних будинків.

✔ Ольштин

Допомога польських українців

Учора з Ольштина виїхав перший транспорт із гуманітарною допомогою польських українців. Потерпілим від повені мешканцям закарпатської України передано нові речі: 352 ковдри, 150 пар чобіт, 100 комплектів спортивних костюмчиків для дітей, 1000 одноразових шприців. Вартість допомоги — 4620 доларів.

Ініціатором збору коштів серед української громади став Ольштинський відділ Об'єднання українців у Польщі. Акція допомоги потерпілим на цьому не вичерпується. До Різдвяних свят Закарпаття отримає чергову партію одягу, взуття, кошти. На перевезення першої гуманітарної допомоги вантажу машину безплатно надав Славомир Данчук з Ольштина.

Надійшла гуманітарна допомога.
Фото Богдана БАРБІЛА.

Громадські академії не заважають

Громадським академіям України пропонують заборонити вживання термінів «академія», «академік», а наукову діяльність обмежити, по суті, рамками наукових товариств.

Громадські академії України звернулися до Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка, парламентських комітетів і фракцій, народних депутатів України з приводу перегляду правового статусу цих об'єднань.

Про це йдеться у новій редакції Закону України «Про науку і науково-технічну діяльність». Громадським академіям України пропонують заборонити вживання термінів «академія», «академік», а наукову діяльність обмежити, по суті, рамками наукових товариств.

Фахівці громадських академій вважають, що згадане положення (стаття 16 зазначеного закону) суперечить Конституції України (стаття 22), Закону України «Про об'єднання громадян», іншим законодавчим актам та міжнародному праву.

Фахові громадські академії — це самоврядні організації, які керуються в своїй діяльності статутами, затвердженими Міністерством юстиції України, діють на громадських засадах у межах чинного законодавства України і сумлінно сплачують усі податки. Їх діяльність будується на принципах самофінансування та самоокупності. Не маючи державної фінансової підтримки, громадські академії успішно реалізують власні наукові, економічні, науково-технічні, технологічні та інформаційні програми в усіх галузях державного життя і виробництва. Чимало вітчизняних учених світового рівня змогли тут реалізувати свій інтелектуальний потенціал і досвід на користь Українській державі. Сотні відомих зарубіжних учених є членами недержавних академій України. Окремі фахові громадські академії увійшли до європейських та всесвітніх наукових асоціацій і об'єднань, отримали відповідні сертифікати й здобули міжнародне визнання.

Тож чим ці академії заважають державі? Адже їхня наукова діяльність не підриває авторитету державних академій. Якраз навпаки. Ряд фахових громадських академій за час свого існування створили сотні науково-дослідних інститутів з пріоритетних напрямів розвитку сучасної науки, окремі з яких здобули світове визнання. Тисячі студентів навчаються у вищих навчальних закладах, заснованих цими академіями.

Провідні вчені недержавних академій готові зустрітися з народними депутатами України з цього питання, зокрема для обговорення нової редакції Закону України «Про науку і науково-технічну діяльність».

Багатотисячний загін учених недержавних наукових об'єднань, підкреслюється у документі, сподівається знайти розуміння у найвищому законодавчому органі держави і звертається до Вас, шановний Олександре Миколайовичу, а також до парламентських комітетів і фракцій, народних депутатів України як гарантів демократичних перетворень у вітчизняній науці з проханням підтвердити вивірений на практиці правовий статус громадських академій України під час розгляду Закону України «Про науку і науково-технічну діяльність».

Чотирьом мільйонам загрожує скорочення

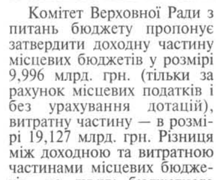

Президент України Леонід Кучма під час робочої поїздки до Сум висловився за перегляд низки показників держбюджету на 1999 рік з огляду на те, що документ розробляли на докризовій податковій базі.

Л. Кучма запропонував або змінити показники валютного коридору, або відмовитися від нього. За його словами, слід закласти до проекту держбюджету-99 інший показник інфляції, яка наступного року має становити не менш як 19—20% (у наданому Верховній Раді документі індекс інфляції становить 7,8%).

Президент також вважає, що реалізація ухваленого ВР закону про підвищення мінімальної заробітної плати і пенсій призведе до чергового витка падіння життєвого рівня людей. Л. Кучма наголосив, що для реалізації цього закону бюджетній сфері потрібно 17 млрд. грн., виробничій — 20 млрд. грн. Доведеться скоротити 4 млн. працівників. «Слід спочатку розрахуватися з боргами у бюджетній сфері, — сказав глава держави, — а потім уже думати про підвищення заробітної плати і пенсій».

Про місцевий бюджет замовили слово

Комітет Верховної Ради з питань бюджету пропонує затвердити доходну частину місцевих бюджетів у розмірі 9,996 млрд. грн. (тільки за рахунок місцевих податків і без урахування дотацій), витратну частину — в розмірі 19,127 млрд. грн. Різниця між доходною та витратною частинами місцевих бюджетів, на думку бюджетного комітету, має покриватися дотаціями (3,670 млрд. грн.) і запровадженням системи енергетичних векселів (5,5 млрд. грн.), що також дасть змогу розв'язати проблему кредиторської і дебіторської заборгованості енергетичних компаній.

На черговому засіданні бюджетного комітету його глава Юлія Тимошенко заявила, що «віднайдено рішення бездефіцитного формування місцевих бюджетів, і це дасть змогу наступного року розв'язати понад 90% соціально-економічних проблем місцевого значення».

Дбати про спокій і здоров'я громадян — це неконституційно?

Чи мав парламент право забороняти підвищувати ціни?

Конституційний суд України розпочав розгляд справи за поданням Президента Леоніда Кучми стосовно конституційності ухваленого Верховною Радою України 23 липня 1998 року Закону «Про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та послуги громадського транспорту, що надаються громадянам України».

У своєму поданні глава держави вказує, що прийнявши рішення про заборону підвищення цін і тарифів парламент не лише вийшов за межі своєї компетенції, визначеної Конституцією України, але й перебрав на себе повноваження, покладені Основним Законом на органи виконавчої влади, і таким чином порушив першу частину статті 6 Конституції України про принцип поділу влади в Україні. До того ж, глава держави просив розглянути це подання як невідкладне, оскільки, на його думку, застосування прийнятого ВР закону призведе до негативних економічних наслідків.

На це Голова ВР Олександр Ткаченко письмово пояснив Конституційному суду, що наведені в поданні Президента України аргументи не можна розцінювати як такі, що свідчать про порушення парламентом конституційних норм. Навпаки, приймаючи цей закон, ВР виходила з того, що підвищення цін на житлово-комунальні послуги та плати за проїзд у громадському транспорті порушить інші конституційні норми про права і свободи людини. Зокрема, статті 46 і 48 Конституції України, де вказується, що пенсії громадян мають забезпечувати рівень життя громадян, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом, а також, що громадяни України мають право на достатнє харчування, житло, одяг тощо. До того ж, представник парламенту в суді, завідувач відділу зв'язків з органами правосуддя Секретаріату ВР Анатолій Селіванов звертав увагу на те, що уряд належним чином не справляється з функцією врегулювання цін і тарифів на житлово-комунальні та транспортні послуги, подекуди віддавав ці важливі рішення на розсуд підприємницьких структур тощо.

Одне слово, кожна із сторін висловлює свої аргументи, і суд має визначити, які з них вагоміші. На цьому можна було б і поставити крапку до остаточного висновку високого суду, якби не досить тривожні мотиви, що пролунали з вуст постійного представника глави держави у Конституційному суді Владислава Носова. Він неодноразово наголошував, що ВР, приймаючи цей закон, не передбачила покриття за рахунок бюджету збитків, що могли бути нанесені і органам самоврядування, і різноманітним підприємницьким структурам, котрі надають громадянам комунальні та транспортні послуги. А отже, як зауважив В. Носов, не виключено, що ці організації можуть подати позови до суду на ВР України. А це означає, що можливе вилучення з рахунків ВР відповідних коштів, що може призвести до припинення діяльності усього парламенту. Причому В. Носов наголошував, що про такий хід можливих подій йшлося у його розмові з Президентом України.

Що тут скажеш — знайомі мотиви. Як казав один класик: за формою — правильно, а за суттю — знущання. Уявімо собі, скільки здоров'я втратили б наші громадяни, насамперед пенсіонери, якби парламент свого часу не прийняв цей закон і нам усім довелося б платити наполовину більше за житлово-комунальні та транспортні послуги. Через все це Верховна Рада ще й залишилася винна...

Анатолій БЕНЬ.

Народні депутати фракції «Громада» Верховної Ради України глибоко сумують і висловлюють співчуття члену фракції народному депутату України Юхновському Олегу Івановичу з приводу передчасної смерті його брата **Юрія Івановича.**

Новий спосіб припинити роботу парламенту?

База національної правової інформатики

Відзначені державними преміями України

Як уже повідомлялося в «Голосі України», серед лауреатів Державної премії в галузі науки і техніки 1998 року — авторський колектив «Системи інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої та правозастосовної діяльності». В його складі: Анатолій МОРОЗОВ — директор Інституту проблем математичних машин і систем НАН України, Федір БУРЧАК — віце-президент Академії правових наук України, Леонід ГОРЬОВИЙ — керівник апарату Верховної Ради України, Микола ШВЕЦЬ — керівник управління комп'ютеризованих інформаційних систем та мереж Секретаріату Верховної Ради України, Тетяна ДРОГАЛЬ, Ігор ЗДЗЕБА, Ярослав МАЦКЕВИЧ, Володимир СЕВАСТЬЯНОВ, Іван ШЕСТОПАЛ — працівники цього управління Верховної Ради.

Редакція доручила своєму кореспондентові поцікавитися думкою про повсякденну, вже сьогоднішню, віддачу цієї праці. Звернулися насамперед до народних депутатів. І не до будь-кого з них, а тих, хто був у складі попередніх скликань Верховної Ради України. Тобто знає ціну буденної «чорної» парламентської роботи, може зіставити її минулий і нинішній день. Ось ці думки.

МЕНШЕ РУТИНИ — БІЛЬШЕ ЧАСУ ДЛЯ ОСМИСЛЕННЯ ЗАКОНІВ

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ:

— Необхідність розробки такої системи була викликана демократичними змінами в Україні, потребою освоєння сучасних методів і засобів опрацювання великих потоків правової, соціально-економічної та іншої інформації. Створення такого комплексу й було започатковано 1989 року Верховною Радою. Але первісна, вузька мета —аналітичне забезпечення законотворчого процесу —невдовзі переросла себе. Наш парламент спільно з Інститутом держави і права, Академією правових наук та Спілкою юристів наприкінці 1993 року провів науково-практичну конференцію «Правова система України: теорія і практика», а далі — ще аналогічні зібрання, які визначили напрями формування правової системи країни в цілому і розвитку необхідної для цього інформаційно-аналітичної бази. Після того склалося так, що вона, ця база, стала зростати на основі парламентського Центру (тепер — управління) комп'ютеризованих систем і мереж Верховної Ради України...

Роман БЕЗСМЕРТНИЙ:

— Розумію, у пересічних громадян предмет нашої розмови асоціюється передусім із зеленим табло «Ради», яке вони бачать під час трансляцій із сесійної зали. Але то лише автоматизований режим одержання результатів голосування. А система, що відзначена премією, забезпечує всі регламентно-процедурні вимоги законотворчого процесу: від реєстрації первинного тексту законопроекту, пропозицій до прийняття його та розповсюдження, надання різноманітних довідкових та аналітичних матеріалів. У ній об'єднано комплекси «Законопроект», «Зворотний зв'язок», «Законодавство», «Стенограми» та інші. Головне — ця система обслуговує не тільки парламентські підрозділи. Вона взаємодіє з структурами адміністрації Президента, Кабінету міністрів, Конституційного і Верховного судів, з Генпрокуратурою, міністерствами і відомствами, іншими організаціями й установами. Обсяг такого обміну чималий. На запити абонентів щодня надається безпаперова інформація, еквівалентна за обсягом друкованому текстові майже в півмільйона сторінок. Ми, депутати, які не одне скликання працювали у Верховній Раді, навіч відчуваємо величезне полегшення в роботі, а головне — незмірне підвищення її продуктивності, а також зростаючий інтелект програмного забезпечення...

Олександр БАНДУРКА:

— Скажу за колег-депутатів і за апаратних співробітників, коли їм доводиться працювати над нормативними актами, законопроектами. Як це робилося раніше — годі й згадувати. Поштове листування, звірка з книжковими джерелами, безкінечні виправлення, переписування на друкарських машинках, знову вклейки, зміни, доповнення. І «варився» законопроект довго, проходило щонайменше 3 місяці. Нині, з впровадженням комп'ютерної технології, технологічний цикл, що проходив документ (а це близько ста операцій), скорочено в кілька разів. До того ж, все, як кажуть, від «А» до «Я». Оті сто операцій «стиснуті» в дев'ять, якщо не помиляюся, комп'ютерних етапів. І вони включають всі вимоги: і досвід з певного питання в зарубіжній законотворчій практиці, і результати наукової експертизи — аж до остаточної редакції та прийняття закону. А після підпису Президента — його реєстрації та передачі на такий же комп'ютерний конвеєр розповсюдження законодавчих актів у державі. Вважаю величезним досягненням впровадження в системі комплексу «Законотворець». Завдяки йому і парламентарії, і працівники апарату дедалі більше вивільняються від рутинних операцій, здобуваючи більше часу для осмислення змісту документів...

ОРИГІНАЛЬНА СИСТЕМА СВІТОВОГО РІВНЯ

А щодо загальнонаціональної важливості відзначеної Державною премією праці, то про це ємко й грунтовно сказав у своєму відгуку академік Національної академії наук України **Микола ЧУМАЧЕНКО.**

— Комп'ютеризовані комплекси Верховної Ради істотно сприяють вищій обгрунтованості її рішень, розширюють гласність, відкритість парламенту. А в цілому система позитивно впливає на роботу апаратів центральних органів влади, обласних, районних та інших владних структур, підвищуючи їх поінформованість, правову підготовку. Важливо також, що вона знизила трудомісткість законодавчого процесу. Адже затрати часу лише для одного голосування зменшилися в шістдесят разів (на рік — три тисячі вивільнених годин для іншої роботи депутатів). У сучасному вигляді парламентська комп'ютерна система успішно виконує ще й завдання «прозорої» співпраці зі світовим товариством. Є можливість повніше користуватися зарубіжними набутками законотворення, узгоджувати з ними вітчизняну правову базу. Одне слово, є всі підстави дійти висновку, що колектив Секретаріату Верховної Ради України спільно з Інститутом проблем математичних машин і систем НАН України, з іншими своїми партнерами створив і розвиває оригінальну інформаційно-аналітичну систему світового рівня. Її по праву слід вважати базою для формування єдиного інформаційно-аналітичного простору держави...

І ЩО ДАЛІ?

Запитав кореспондент насамкінець у керівника управління комп'ютеризованих інформаційних систем та мереж Секретаріату Верховної Ради України **Миколи ШВЕЦЯ.**

— Усім нам спокій тільки сниться, — процитував він незабутнього поета. І став перелічувати заходи з плану подальшого розвитку свого інформаційно-електронного господарства. Від комп'ютеризованих робочих місць, яких лише у Верховній Раді під'єднано до мережі понад 400, до повнішого використання уже успішно діючого виходу в світ через мережу Інтернет. З її допомогою й так за останні півроку надано послуг майже ста тисячам користувачів, у тому числі й зарубіжним. Але інтерес до молодої України, її правового поля зростає. У світі хочуть більше знати про неї, спілкуватися з нею. Та не менше болять клопоти суто «домашні», тобто внутрішні. Є реальні задуми приєднати до системи якомога ширше коло державних і недержавних структур, юридичних і фізичних осіб в Україні. Тобто розбудовувати загальнодержавну систему інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої, нормотворчої, правозастосовної та правоосвітньої діяльності. Є потреба створення низки додаткових проблемно-орієнтованих, моделюючих, експертно-аналітичних, консультуючих та навчальних підсистем. Уже тепер завдяки сучасним засобам зв'язку можна під'єднати широке коло користувачів до системи для спільного використання та її розвитку.

Зокрема, за наявності обладнання і програмного забезпечення є можливість широко використовувати бази правової інформації «Право», «Законодавство», «Картотека офіційних документів», «Законопроект», «Стенограми», «Електронний інформаційний бюлетень» та інші. Важливим є збагачення централізованих баз даних за рахунок потоку інформації зворотного зв'язку нормативними документами, що видаються в регіонах України. Тільки шкода, що можливості (матеріально-технічні, фінансові) ще ніколи й ніде не йшли в рівень із задумами, мріями. А все одно, переконаний М. Швець, будемо йти далі.

Микола ОЛЕКСЕНКО.

Заява фракції виборчого блоку Соціалістичної та Селянської партій України «Лівий центр»

7 листопада цього року на так званому «острові демократії» України, місті Львові, за недоброю вже традицією знову пролилася кров.

Цілком законно, свідченням чого є розпорядження міського голови Львова В. Куйбіди, міський комітет Соціалістичної партії України організував мітинг з приводу святкування 81-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції біля монумента Бойової слави збройних сил, у якому взяло участь близько півтори тисячі громадян. Тут були представлені і соціалісти, і члени КПУ, і просто позапартійні, котрим насправді небайдужа доля України.

Проте, як це вже не раз було у Львові, свято було затьмарено брутальною, злочинною поведінкою ультраправих угруповань, а саме: представників СНПУ та товариства «Тризуб ім. С. Бандери».

Молодики з кастетами і кийками напали на учасників мітингу, ще раз провиявши свою спорідненість з фашистською ідеологією та її методами.

Викликають глибоке обурення факти нехтування і законом, і мораллю органів місцевої влади. Адже саме через їх бездіяльність сталися драматичні травневі і липневі події минулого року. Саме тоді СНПУ та їм подібні відчули свою безкарність. Або згадаймо події 11—12 жовтня, коли у тому самому Львові, на пагорбі Слави була здійснена наруга над могилою Героя Радянського Союзу Миколи Кузнецова. Вже тоді Соціалістична партія України вимагала від влади розслідування актів насильства і вандалізму.

Фракція виборчого блоку Соціалістичної та Селянської партій України привертає увагу Президента України Леоніда Кучми, який повинен би бути гарантом дотримання Конституції, Генеральної прокуратури, Верховного суду, Міністерства внутрішніх справ до того факту, що у Львові склалася вкрай небезпечна криміногенна ситуація, що становить загрозу здоров'ю громадян, робить неможливим здійснення правосуддя.

16 листопада 1998 року натовп хуліганськи налаштованих молодиків, очолюваних ватажками соціал-націоналістів О. Тягнибоком, А. Парубієм, І. Калинцем, з 9.30 блокував центральну частину Львова, перекрив дорожній рух і зі свистом і погрозами рушив до міської ради та Галицького райсуду Львова. Мета цієї акції — під загрозою масових безпорядків, залякувань свідків та потерпілих перешкодити призначеному у Галицькому райсуді розгляду кримінальної справи із звинувачення по ст. 206, ч. II «Злісне хуліганство» А. Парубія, А. Шептицького та І. Беня, які влаштували минулорічну криваву бійку.

Львівська влада потурала цим провокаційним діям, а львівські засоби масової інформації ще й підштовхували молодь до них, надаючи можливість винним виступати із закликами до розправ (не виключаючи і фізичну!) з інакомислячими громадянами. Ректорати львівських вузів (держуніверситету, лісотехнічного інституту, фізкультури, медінституту та інших) допустили припинення в цей день учбових занять.

Ми наполегливо вимагаємо:

1. У зв'язку із загрозою життю і здоров'ю свідків і потерпілих перенести розгляд справи з подій листопада 1997 року до Верховного суду України або в інше місто центральної або східної України.

2. За потурання соціал-націоналістичним хуліганам, неспроможність захистити конституційні права громадян, законність і правопорядок відсторонити від посад голову облдержадміністрації М. Гладія, його заступників В. Базіва та І. Держка.

3. Притягнути до відповідальності ректорів вузів за зрив навчальних процесів та фактичне потурання правопорушенням.

4. Направити до Львова урядову комісію за участю народних депутатів України та вжити нарешті адекватних заходів з припинення розгулу націонал-фашистського свавілля у Львові.

Ми попереджаємо, що невжиття цих заходів обернеться трагічними наслідками з можливими людськими жертвами, відповідальність за які ляже на ці органи влади.

Ми вважаємо, що затягування на цілий рік розгляду абсолютно очевидної кримінальної справи є не що інше, як потурання фашиствуючим елементам.

Олександр МОРОЗ, голова фракції.

Закон України

Про звільнення від оподаткування грошових коштів, які спрямовуються на проведення новорічних і різдвяних свят для дітей і підлітків, та операцій з продажу дитячих святкових подарунків

Цей Закон регулює деякі питання фінансування заходів, пов'язаних з організацією та проведенням новорічних і різдвяних свят для дітей і підлітків, як виняток із загальних положень, встановлених частиною третьою статті 1 Закону України «Про систему оподаткування».

Стаття 1. Суми коштів, які платники податку на прибуток підприємств перераховують органам державної влади, місцевого самоврядування, громадським організаціям та створеним ними закладам освіти, охорони здоров'я та культури, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів, на проведення новорічних і різдвяних свят для дітей і підлітків та на придбання дитячих святкових подарунків, включаються до складу валових витрат таких платників податків у розмірі не більше 6 відсотків оподатковуваного прибутку попереднього (звітного) кварталу.

Стаття 2. Звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з продажу виробничими та торговими підприємствами дитячих святкових подарунків, що закуповуються за рахунок коштів Фонду соціального страхування України, профспілкових комітетів підприємств і організацій, інших неприбуткових організацій. При цьому суми податку, сплачені виробниками дитячих святкових подарунків за придбання сировини та матеріалів для їх виробництва, відносяться до складу валових витрат і до податкового кредиту не включаються.

Стаття 3. Під дитячими святковими подарунками в цьому Законі слід розуміти набори, які містять лише кондитерські вироби та іграшки вітчизняного виробництва і фрукти, загальною вартістю не більше 17 гривень.

Стаття 4. Цей Закон набирає чинності з 1 грудня 1998 року і діє до 15 січня 1999 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
5 листопада 1998 року.

У номер

У депутатських фракціях і групах

«Незалежні» розбіжності

Депутатська група «Незалежні», котра нині налічує у своєму складі 25 депутатів, за словами її лідера Валентини Гошовської, вважає рішення Верховної Ради про створення депутатських фракцій виняткова на основі парламентських партій «незаконним, поспішним, на користь партійної олігархії». Однак, як з'ясувалося на прес-конференції в кулуарах парламенту, не всі члени групи одностайні в своєму ставленні до структуризації українського суспільства.

Валентина Гошовська наголосила на недосконалості виборчого закону, оскільки він породив те, що через партизацію зараз ніяк не можуть створити парламентську більшість. Він обмежує права позапартійних. А відсутність вимоги про обов'язкове з'явлення 50% виборців під час голосування викликала в суспільстві явище абсентизму: люди взагалі перестають брати участь у виборах.

Віталій Черненко вважає, що 4-відсотковий прохідний бар'єр для партій у чинному законі про вибори до парламенту не привів до структуризації парламенту. На його думку, треба було прийняти хоча б 8-відсотковий «прохідний бал». Ще один мінус закону — необмеження виборчого фонду кандидатів, що дало можливість пройти до ВР тіньовому капіталу.

Олександр Ржавський, говорячи про парламентську більшість, зазначив: «Це не панацея. А якщо буде сформовано ліву більшість, яка заблокує весь законодавчий процес, це буде добре?» На його думку, у ВР сьогодні не може бути більшості. Однак заперечив, що нинішній парламент — недієздатний, просто дуже часто до нього надходять законопроекти низької якості.

Григорій Омельченко переконаний, що ані Верховна Рада, ані Кабмін, ані Президент нездатні вивести Україну з кризи. Хоча зміни, наголосив він, треба робити не революційним, а конституційним шляхом. Депутат запропонував своє бачення розв'язання виборчої проблеми: у травні-червні одночасно провести дострокові парламентські і президентські вибори на партійній основі з прохідним бар'єром не менш як 10%. Партії, які висунули претендентів, вносять грошову заставу (500 тисяч у. о. — на президентських виборах, 1000 у. о.— на парламентських), яка повертається у разі подолання 10-відсоткової межі. Вік кандидата в Президенти обмежити до 60 років. У цьому разі, на думку Г. Омельченка, у президентських виборах братимуть участь максимум 5—7 партій, на парламентських у кожному окрузі змагатимуться не більше 3—5 кандидатів. А перемога певної партії зніме суперечності між Президентом і парламентом.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Чому «прогинається» судова влада

Мабуть, ніхто не виступатиме проти ідеї створення в Україні незалежної судової влади, яка могла б неупереджено захистити законні права й інтереси громадян та юридичних осіб не тільки від протиправних посягань, а й від свавілля державних органів та владних структур.

Проте в реальному житті у судах не поодинокі випадки тяганини, грубого поводження, винесення необгрунтованих, а інколи й незаконних рішень.

Увесь цей негатив у роботі судів породжує в людей недовіру до судової влади, а владні структури, які не зацікавлені в існуванні влади Закону і справедливості, несуть у маси думку: мовляв, дали судам та суддям незалежність — ось і маємо свавілля.

Заперечувати важко, а ще важче доводити людині, яка роками не отримує заробітну плату, пенсію і ніде не знаходить захисту, що не все сьогодні залежить від суду.

Що ж заважає створенню неупередженої і сильної судової влади?

Виходячи з вимог статей 6 і 124 Конституції України, слід визнати: здійснювати правосуддя — означає мати право без будь-якого впливу, неупереджено виконувати визначені Конституцією і законами України повноваження. Це закріплено і в ст.126 Конституції: «Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється».

Усе зрозуміло і ясно, та тільки насправді цього немає. Скажімо, влада компартії в СРСР була необмеженою завдяки лише праву добору і розстановки кадрів. Цього було достатньо, щоб замінити будь-якого міністра чи обрати депутата.

Не краще положення із кадровим забезпеченням суддів ми маємо нині.

Відповідно до ст.85 та ст.128 Конституції професійних суддів обирає Верховна Рада України безстроково, а тих, кого рекомендовано на посаду судді вперше, призначає Президент України на 5 років. Визначений порядок дає можливість двом гілкам державної влади брати участь у формуванні суддівського корпусу.

Однак і такий порядок формування кадрів для судів не влаштовує виконавчу владу. Тому вона хоче призначати не тільки суддів, а й голів судів. Усупереч вимогам ст.128 та п.23 ст.106 Конституції Президент України призначає суддів на адміністративні посади в обласних, районних (міських) судах, хоча це є питанням внутрішньої діяльності судів і вирішується воно відповідно до ч.2 ст.130 Конституції органами суддівського самоврядування.

Другою, а може, й основною, ознакою влади є гроші. Хто їх має, у того й сила. Фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів, як записано в ст.130 Конституції, забезпечує держава. У державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів, тобто йде пряме фінансування. Але навіть гроші, які дає законодавча влада, в суди не потрапляють.

Порушуючи норму щодо прямого фінансування судів, Президент України 30 грудня 1997 року затвердив «Положення про Міністерство юстиції України», згідно з яким організаційне і матеріально-технічне забезпечення судів загальної юрисдикції, крім Верховного суду України і арбітражних судів, покладено на Міністерство юстиції.

Навіть посадові оклади суддям встановлює Кабінет міністрів України. Про яку ж фінансову незалежність судів і суддів може йти мова? В народі про це кажуть так: «Хто платить, той і музику замовляє».

Але і цього виявилося замало для впливу на суди. Верховна Рада України 15 січня 1998 року прийняла Закон України «Про Вищу раду юстиції», основні положення якого звели нанівець гарантовану Конституцією незалежність суддів. Адже цей закон допускає можливість впливу на них під час вирішення конкретних справ.

Членам Вищої ради юстиції, які, до речі, не є суддями, надано право перевірки не розглянутих суддями справ. Цим законом передбачено також право Вищої ради юстиції звільняти суддів Верховного суду України та суддів вищих спеціалізованих судів у порядку дисциплінарного провадження, а також звільнення суддів і прокурорів на підставах, не передбачених Конституцією України.

Тому пленум Верховного суду України, розглянувши звернення Голови Верховного суду, підтримане Генеральним прокурором України, прийняв рішення звернутися до Конституційного суду України з поданням про невідповідність Конституції деяких положень Закону України «Про Вищу раду юстиції».

Складається враження, що дві інші гілки влади — законодавча і виконавча — не формують третю, тобто судову, як це передбачено Конституцією, а ділять сфери впливу на неї.

Хотілося б помилитися у своїх враженнях, та ще одна обставина не дозволяє цього зробити. Юрисдикція судів на всі правовідносини, що виникають у державі, похитнула впевненість виконавчих структур у непогрішимості своїх дій. Тому виконавчими структурами було висунуто і реалізовано ідею відділення від судів виконання судових рішень. 24 квітня 1998 року Верховна Рада України за пропозицією органів виконавчої влади прийняла Закон України «Про державну виконавчу службу», до відання якої належить виконання судових рішень. Це надто впливовий важіль для блокування рішень суду.

Люди платять податки не для того, щоб жили і процвітали ті, хто довів їх до зубожіння. Вони бажають платити тим, хто їх захистить

Мал. Олексія БОРДУСОВА.

Скажімо, рішення про стягнення з Кабінету міністрів або з Мінекономіки на користь громадянина чи юридичної особи певної суми навряд чи буде виконано, бо виконавці підпорядковані Кабінету міністрів, тобто тому, з кого належить стягнути кошти. Вже сьогодні є випадки блокування виконання судових рішень Міністерством юстиції, з якого мають бути стягнуті не виплачені суддям кошти. Що вже казати про виконання рішень суду щодо інших громадян, коли самі судді не можуть виконати рішень щодо своїх колег.

Чи такі безсилі і «беззубі» суди хоче бачити наш платник податків? Чи такого захисту він чекає?

Гадаю, ні. Люди платять податки не для того, щоб жили і процвітали ті, хто довів їх до зубожіння. Вони бажають платити тим, хто їх захистить.

А захистити їх може лише влада Закону, тобто судова влада. Але неупереджена і незалежна.

Коли лунають пропозиції про позбавлення суддів пільг, про посилення контролю за їх діяльністю тощо, зверніть увагу, від кого ці голоси. А також на те, в яких умовах працюють судді, в яких приміщеннях, навіть яка у них зарплата? Тоді вам буде зрозуміло, хто і чого хоче.

Суди виборюють незалежність не заради пільг і переваг, які вони, безперечно, можуть мати, якщо погодяться «піти під крило» виконавчої влади. Вони виборюють її заради того, аби у правовій державі діяла сила Закону, а отже — були справедливість і відповідальність.

На жаль, не всім це подобається. Тому і «тиснуть» на суди і суддів ті, хто боїться відповідальності перед законом за дії, що довели народ до зубожіння, безробіття і вимирання. Тому і «прогинається» судова влада від того завуальованого під добрі наміри тиску. Народна мудрість каже: «Що посієш, то й пожнеш». Будуть судді залежними від когось, а не від закону — будуть відповідні судові рішення, а також і відповідне їх виконання. Тож уся надія на мудрість і далекоглядність народних обранців. Що посіє законодавець для побудови правової держави, те й пожне в майбутньому для себе і для народу.

Валентин КОСАРЄВ,
суддя Верховного суду України.

Особлива прикмета — людяність

Тільки-но виповнилося два місяці, як призначили головою Хмельницької обласної державної адміністрації Віктора Лундишева, а в краї відчуваються помітні зміни в багатьох сферах. Особливо приємно, що адміністрація починає наближатися до людей, брати безпосередню участь у розв'язанні їхніх проблем. За цей короткий проміжок часу голова держадміністрації особисто прийняв близько 300 жителів області. Майже 70 відсотків громадян, що були на прийомі, повернулися додому вже з позитивним вирішенням своїх питань. А днями обласна газета опублікувала повідомлення «Як потрапити на прийом до керівництва області», де вказано не тільки порядок прийому, а й дні, коли можна потрапити до голови адміністрації, голови обласної ради, їхніх заступників.

Облдержадміністрація зажадала аналогічної вимогливості, об'єктивності й людяності під час організації прийому громадян і від керівників районів.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.

Менше парадоксів, більше — справедливості

Суд має бути наділений контрольними функціями щодо рішень органів дізнання і досудового слідства, якими обмежуються конституційні права и свободи людини

Україна упевнено крокує шляхом становлення правової держави. Це шлях, на якому досягнення верховенства права та визнання людини найвищою соціальною цінністю, безумовно, сприятиме розвиненню інститутів захисту прав і свобод громадян та підвищенню авторитету України на міжнародній арені. І саме з огляду на прагнення бути правовою демократичною державою, що його закріпила Конституція, держава повинна гарантувати права і основні свободи людини, а не тільки проголошувати їх. А це насамперед означає, що їх (тобто права і свободи) мусять забезпечити органи влади, всі державні інститути. Стосовно системи юридичних гарантій захисту цих прав, найефективнішим (а це традиційно пов'язують з правовою державою), є захист прав у судовому порядку. Насамперед це пояснюється високим рівнем демократичності судового процесу. Але, зрозуміло, за умови неухильного дотримання принципів незалежності суду, гласності, змагальності, виключності та неупередженості правосуддя.

Правникам добре відомо, що законодавчим фундаментом побудови судової влади за вимогами Конституції є закон про судоустрій. Також не секрет, і свідченням тому численні публікації у пресі, що на сьогодні вже склалися всі об'єктивні і навіть суб'єктивні умови для прийняття цього закону. Оскільки за його відсутності, по-перше, не реалізується конституційне право особи —осудженого і потерпілого —сторони у цивільному судочинстві, — право на апеляцію. Тобто право на оскарження вироку в такій формі, яка властива справді демократичному суспільству. По-друге, без такого закону не «працюватимуть» нові процесуальні кодекси —Цивільний, Кримінальний, Адміністративний. Адже норми матеріального права без норм судочинства просто недієздатні. Додам ще один аргумент: згідно з п.12 Перехідних положень Основного Закону формування нової судової системи має завершитися до 2001 року. Тож часу лишилося зовсім небагато. Я вже не кажу про те, що нині діюча система судів не відповідає конституційним засадам (детально див. «Голос України» за 19.05.98 р.).

Відомо, що на сьогодні є кілька проектів цього важливого закону «Про судоустрій», розроблених і відомствами, і окремими народними депутатами. Чотири з них вже офіційно подані на розгляд Верховної Ради. Про аналіз цих проектів і пропозиції щодо їх вдосконалення газета вже писала (наприклад, 19 травня, 27 жовтня 1998 року). Але, на мій погляд, деякі проблеми судово-правової реформи залишилися не розкритими. По-перше, як і було передбачено Концепцією судово-правової реформи 1992 року, така реформа має охопити не лише судову владу.

Результатом судово-правової реформи має стати утворення незалежної судової влади, здатної гарантувати захист прав і свобод людини та громадянина, інтересів громадянського суспільства, створення режиму законності в діяльності органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури, юстиції, адвокатури, нотаріату та інших органів, пов'язаних з діяльністю судів загальною метою.

Зрозуміло, що неабияка роль у цих процесах належить інституту адвокатури. Адже Конституція України надала кожному право на правову допомогу, котра у випадках, передбачених законом, надається безкоштовно (щоправда, сьогодні це фактично нечинна норма). Для забезпечення права на захист обвинувачення та надання правової допомоги під час вирішення справ у судах та інших державних органах діє адвокатура. Правова допомога підозрюваному, обвинуваченому і підсудному у кримінальному судочинстві надається, як правило, адвокатами (ч.1, ст. 44 КПК). Зрозуміло, як і інші правові інститути, як і судова система, адвокатура також потребує реформування. Впевнений, що воно насамперед має спрямовуватися на формування її як єдиної демократичної професійної правозахисної інституції і має бути узгоджено з міжнародними стандартами щодо адвокатської професії та прав людини в напрямі посилення ролі адвокатури у захисті конституційних прав і свобод людини. Давно потребує змін і чинний закон про адвокатуру. До речі, саме такий підхід я закладав у проект Концепції судово-правової реформи ще 1995 року. Проте, на жаль, досі істотних змін в організації адвокатури не відбулося. На мій погляд, настав час об'єднати різні адвокатські фірми, колегії, приватних адвокатів у єдину професійну організацію. Такий підхід забезпечить цілісність адвокатури, сприятиме ефективності виконання покладених на неї завдань, врешті підвищенню професіоналізму адвокатів і належному виконанню ними правозахисної функції. Крім того, така професійна організація могла б захищати права самих адвокатів. Вдосконалення потребують також порядок та умови видачі дозволів на адвокатську діяльність, оскільки тенденція перекваліфікації суддів та прокурорських працівників на захисників набуває неабияких розмахів. Не секрет, що навіть за підходами та стереотипом мислення між цими спеціалізаціями занадто великі відмінності. До того ж, непогано було б нарешті мати єдиний реєстр тих, хто займається адвокатською діяльністю, та розробити кодекс честі і відповідні правила професійної етики адвокатів, як це прийнято в усьому світі.

Як відомо, судово-правова реформа передбачає правове забезпечення і реформування судочинства у напрямі посилення гарантій прав осіб, які є його суб'єктами. Отже у процесуальному законодавстві — цивільному та кримінальному — потрібно закріпити всю систему принципів, які визначають демократичну суть судочинства, а значить, утворюють правозахисні засоби захисту прав і свобод людини і громадянина. Особливо це стосується чіткого визначення в процесуальних кодексах принципів змагальності і диспозитивності. Ст.129 Конституції передбачає свободу сторін у наданні суду своїх доказів і в доведенні перед судом їх переконливості як засади правосуддя. Це є ознакою принципів змагальності і диспозитивності. Чинний КПК України декларує рівність прав учасників процесу. Щоправда, не можна вважати рівними у поданні доказів таких учасників кримінального судочинства, як обвинувач і обвинувачений та його захисник, потерпілий та його представник. По суті, реально закріплено рівність прав учасників кримінального судочинства лише у ст. 261 КПК (глава щодо провадження справи в суді першої інстанції).

Щодо принципів змагальності і диспозитивності, то вони насамперед забезпечують конституційне право підозрюваного, обвинуваченого, підсудного на захист, право на охорону законом інтересів потерпілого від злочину. У новому КПК України слід визначити механізми реалізації цих принципів у перебігу провадження в кримінальній справі.

Окремо хочу наголосити, що проголошений Основним Законом обов'язок держави забезпечити права людини, зокрема, означає що мають бути захищеними також права жертви злочину — потерпілого. Чинне законодавство надає потерпілому низку прав учасника судочинства.

Проте обсяг цих прав значно менший, ніж у обвинуваченого — особи, від діяння якої він постраждав. І тому потерпілий, хоч як це не парадоксально, захищений не так надійно, як обвинувачений.

Важливий міжнародний документ, Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів і зловживання владою, прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 29.11.85 р., передбачає право потерпілого на доступ до механізмів правосуддя й якнайшвидшу компенсацію заподіяної злочином шкоди. Зауважу, що законодавство України проголошує право потерпілого на такий доступ. Але не забезпечує йому таких можливостей. Це стосується підозрюваного, обвинуваченого та підсудного.

До речі, норми законодавства про участь потерпілого у кримінальному судочинстві прийняті ще в 1961 році. Але з часу проголошення Генеральною Асамблеєю ООН згаданої Декларації вони так і не зазнали змін. Тож і це питання має бути врегульоване у новому КПК.

Крім того, нове кримінально-процесуальне законодавство має здійснити нормативно-правове втілення статусу всіх суб'єктів кримінального процесу: суду, органу дізнання, слідчого, прокурора, обвинуваченого, потерпілого та інших.

Щодо суду, то його необхідно цілком звільнити від обвинувальної функції (порушення кримінальної справи за новим обвинуваченням, притягнення до кримінальної відповідальності осіб, яким не пред'явлено обвинувачення, вручення копії обвинувального висновку, продовження судового розгляду у випадках, коли прокурор і потерпілий відмовилися від обвинувачення).

Суд має бути наділений контрольними функціями щодо рішень органів дізнання і досудового слідства, якими обмежуються конституційні права і свободи людини (приміром, рішення про закриття справи може прийматися тільки за згодою суду).

Ст. 29 Конституції України проголошує право кожної людини на свободу та особисту недоторканність, застерігаючи, що ніхто не може бути заарештований або утримуватися під вартою інакше, як за вмотивованим рішенням суду і виключно на підставах та в порядку, встановлених законом. Ця конституційна норма відповідає ст.5 Європейської конвенції з прав людини та Міжнародному пакту про громадянські та політичні права. Ця норма захищає людину від свавілля влади. Однак поки що чинне кримінально-процесуальне законодавство України цій конституційній нормі не відповідає. Так, санкцію на арешт підозрюваного чи особи, яку обвинувачено у скоєнні злочину, дає прокурор, а не суд.

Гадаю, не варто доводити важливість для людини того факту, що її арешт санкціонує не прокурор, який за своєю посадою відповідає за наслідки розслідування цієї справи, а неупереджений суддя. Тому якнайшвидше втілення вказаної конституційної норми в практику судочинства — гарантія законності арешту. Однак, визначивши таку гарантію, Конституція відклала її реалізацію до 2001 року, зазначивши це у п.13 Перехідних положень. Обгрунтованість такого рішення, на мій погляд, сумнівна.

Отже, роботи для законодавців вдосталь. Настав час для реальних кроків щодо узгодження національного судочинства з передовою юридичною практикою та Конституцією України. Щоб менше було парадоксів, а більше — справедливості.

Василь ОНОПЕНКО,
кандидат юридичних наук,
народний депутат України.

У чиновників свій закон?

Споконвіку володарем дум і сподівань народних був... його величність чиновник. Він уособлював для простих смертних і пана, і суддю, і прокурора. Захоче — приголубить, захоче — покарає, піднесе або розчавить.

Усю «чарівність» цієї «ласки» сповна відчув і директор кролевецького малого підприємства «Контакт ЛТД» Анатолій Аверкін. А «ощасливив» його сам голова Кролевецької міськради Микола Мачульський зі своїми вірнопідданими.

Де ж безталанний підприємець перейшов дорогу ясновельможному чиновникові?

Конфлікт розгорівся через орендну плату за нежитлове приміщення у 265 квадратних метрів. Згідно з договором, укладеним Аверкіним з місцевим житлово-комунальним підприємством у 92-му на 10 років (і підтвердженим у 94-му), вартість одного квадратного метра становила 1,05 гривні. Оскільки життя здавалося безхмарним, а перспективи вимальовувалися захмарними, наш підприємець береться за розбудову виробничої бази індивідуального житла, облаштовуючи магазин. Він надає безкоштовну допомогу харчовими продуктами місцевому Будинку ветеранів і щомісяця справно виплачує орендну плату й податки.

Проте у березні 96-го міськвиконком приймає рішення про підвищення орендної плати для комерційних структур більш як удвічі. Більшість з них (бо дітися нікуди) перезаключили договори. Один лише Аверкін відмовився підкоритися диктату, оскільки рішення міськвиконкому суперечило і Закону України «Про оренду майна державних підприємств», і постанові Кабінету міністрів України «Про методику розрахунку і порядок використання плати за оренду майна». Наївний Аверкін подумав було, що з такими козирями на руках він — кум королю і сват міністру, та й заходився відстоювати свої законні громадянські права: спочатку відвідав заступника голови, а потім і «самого» М. Мачульського з проханням скасувати рішення.

(Закінчення на 16-й стор.).

Кримінал

Липові долари за останнім курсом

Випадок, що стався біля обмінного пункту валюти в Полтаві, правоохоронці вважають безпрецедентним: «міняйло» продав покупцеві 2 тисячі фальшивих доларів США! До речі, це чи не єдиний випадок в Україні, де фігурує така значна сума. Стати власником підроблених купюр випала нагода 24-річному полтавцеві Е., який того дня сподівався купити тут валюту офіційно, та марно. І тоді він вдався до послуг незнайомого чоловіка, який запропонував вигідні умови.

Переговори були недовгими, процедуру купівлі-продажу здійснено без зволікань. На щастя, покупець встиг запам'ятати колір і номер автомобіля, в який сів його «благодійник». За кілька хвилин, як черговий «02» отримав заяву від потерпілого, пройдисвіта було затримано співробітниками ДАІ. Власник машини, 50-річний москвич Р., виявився запозиченим шахраєм, котрий уже відбув за свої справи понад 15 років у місцях позбавлення волі. Тепер міліція намагається насамперед знайти відповідь на запитання: де знаходиться підпільна друкарня?

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Абзац з листа

Людей не чують

Жителі Сімферопольського району написали до редакції листа про неможливість розв'язати свої проблеми, потрапити на прийом до керівництва. Скаргу на голову райдержадміністрації В. Закорецького підписали 3,5 тисячі осіб...

* * *

Три роки «не знаходили можливості» відремонтувати дах будинку інваліда праці, учасника війни Кулічихіної...

* * *

З травня 1995 року інвалід війни першої групи В. Мамаєв добивається прийому з питання ремонту квартири і паркана. Навесні нинішнього року з ветерана познущались в черговий раз: на його звернення дали відповідь, що для визначення причин зруйнування паркана необхідно звернутись до проектного інституту...

* * *

У Сімферопольському районі зафіксовано й чимало зловживань з боку керівників різних рангів. Приміром, прокуратура району порушила кримінальну справу за фактом нецільового використання бюджетних коштів у сумі 100 тисяч гривень посадовими особами Сімферопольської райдержадміністрації. Ці кошти віддали в комерційні структури.

* * *

Як повідомляють читачі «ГУ», в Сімферопольському районі триває вакханалія з боку чиновників. Так, щодо голови КСП імені Леніна п. Кухаря, а також на заступника голови райдержадміністрації складено протокол про корупцію.

Рядки про наболіле

... У селі Іванівці Кіровського району тривалий час людям ніде купити бодай хлібину. На настійливі запити депутатів голова райдержадміністрації В. Кириченко надіслав відповідь, що питання про відкриття магазину на контролі. Та з'ясувалось, що чиновник, м'яко кажучи, злукавив: магазину в селі як не було, так і немає.

* * *

... П'ять років річка Слов'янка в Сімферополі заливає десятки дворів і дворищ приватних будинків. Куди тільки не звертались мешканці цього району в центрі міста, а віз і нині там. Щоправда, за ці роки вдалось очистити частину річища. Вистачило кількох днів роботи екскаватора і самоскида. Та замість того, щоб завершити роботи, чиновники замовили проект очищення річки в науково-дослідному інституті, де за це злупили 80 тисяч гривень.

* * *

... Члени громадської ради з охорони навколишнього середовища селища Кореїз повідомляють, що протягом двох років щосили прагнуть зберегти від знищення місцеву школу і Місхорський парк, а їх керівників —від переслідувань і розправи з боку місцевої влади. Саме влада порушила кілька законів України, що лише торік завдало цій курортній перлині матеріальних збитків майже на один мільйон гривень. Парк, який ще 40 років тому оголошено пам'ятником садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення, шматками роздається різноманітним комерційним структурам.

Кримський листопад

Чергова акція «Голосу України» в Криму розпочалася з телефонних дзвінків, які лунали протягом двох годин. На пряму розмову з читачами газети вийшли перші керівники республіки Голова Верховної Ради Леонід ГРАЧ і Голова Ради міністрів Сергій КУНІЦИН.

День відкритого листа

У роботі «гарячої лінії» взяли участь керівники уряду автономії, депутати, журналісти.

Отже, що болить жителям півострова, чого вони чекають від місцевої влади, на що сподіваються? Це наші читачі виклали у 119 листах і телефоном прямого зв'язку. З цього і розпочнемо звіт про день відкритого листа, що відбувся у Сімферополі.

— Леоніде Івановичу, до вас звертається «чорнобилець» Олена Євгеніївна Агапова. Мій чоловік працює в Лугівській лікарні, де зарплату не видають півроку і більше. Хтось колинебудь наведе порядок у Сімферопольському районі? У місті, знаю, зарплату отримують...

Леонід ГРАЧ: — Олено Євгеніївно, ми з Сергієм Володимировичем Куніциним розцінюємо ваше запитання як докір владі. Затримка виплати зарплати, на превеликий жаль, біда не лише Лугівської лікарні...

АГАПОВА: — Зарплату виплачують лише тій частині медпрацівників, які звернулись до суду у жовтні минулого року, причому повністю виплачують лише тим, хто дав 10 відсотків від зарплати судочинцям. Що це за здирництво з боку суду під виглядом доброчинності?

Л. ГРАЧ: — Щиро скажу, що вперше чую, що суди готові захистити громадянина, його конституційні права під 10 відсотків зарплати. Прокурор про це знатиме.

Сергій КУНІЦИН (після кількох схожих дзвінків):

— У місті платять краще, ніж у селі тому, що Сімферополь за своїми прибутками ще має можливість платити зарплату, а сільські райони збиткові. Держбюджет повинен нам дати 105 мільйонів дотації на погашення бюджетної заборгованості, а дав 40. Звідси такий дефіцит.

— Телефонує Борис Якович Фулевич. Мене непокоїть доля санаторію протитуберкульозного призначення. Дехто хоче перепрофілювати його.

Л. ГРАЧ: — Знаю, що керівництво Міністерства охорони здоров'я, м'яко кажучи, має намір залишити людей сам на сам з туберкульозом. Тому вже дано відповідне доручення постійній комісії Верховної Ради Криму. Ми однозначно поправимо тих, хто хоче перепрофілювати спеціалізовану оздоровницю.

— Я, Гаврилова Ганна Федорівна, інвалід війни, ветеран праці, проживаю 40 років у селищі Лівадія без комунальних вигод. Після того, як звільнилась у будинку кімната поряд, знайшлися силові структури з фіктивними документами, які влаштували розбійницьке самозаселення, жорстоко мене побили.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Питання вирішено позитивно протягом тижня.

— Звертається до вас група авторів колективного листа з Сімферополя, котрі потерпають від вакханалій керівництва кафе «Вогник». На наші звернення міськвиконком не реагує, депутати нас ігнорують.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Міський голова Сімферополя В. Єрмак повідомив, що санепідемстанція і податкова інспекція за порушення санітарних норм і правил розрахунків з покупцями склали протоколи на працівників кафе і наклали на них штраф у розмірі 340 гривень.

Дзвінок з Василівки

— Леоніде Івановичу, вас вітає Олексій Іванович Філоненко. Телефоную з Василівки Запорізької області, а все свідоме життя пропрацював у Криму. Хочу мовити слово за сестру — 70-літню пенсіонерку, яка живе в селищі Первомайському. Вона давно не отримує пенсію.

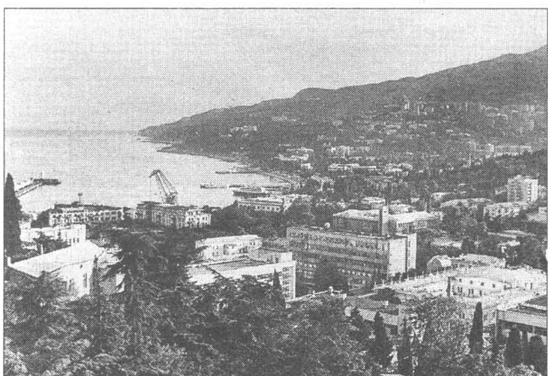
Л. ГРАЧ: — Розберемося, Олексію Івановичу. А ви, якщо будете в Криму, завітайте до мене, погомонимо, згадаємо молодість.

Після кількох дзвінків читачів, занепокоєних неналежним станом підготовки до зими, слово взяв Сергій КУНІЦИН:

— З питань підготовки до холодів створено робочу групу на чолі з першим заступником Голови уряду. Щотижня я особисто проводжу селекторні наради за участю всіх керівників міст та районів і відповідальних служб. Цього року підготовка до зими йде краще, ніж торік.

До відома Верховної Ради України

— Звертаються до вас представники Кримського республіканського товариства інвалідів, котрих на півострові понад 100 тисяч. Нам із поріднених міст щороку надсилають посильну гуманітарну допомогу. Та на митниці за неї вимагають проплату. Буває, що вантажі з харчами надовго затримують і вони псуються. Доброчинці за кордоном витрачають кошти, а ми такі безпорадні...

С. КУНІЦИН: — Це справді трапляється, бо таке недолуге митне законодавство України. Митниця підпорядкована Києву, нею ми керувати не можемо. Її начальники розуміють абсурдність ситуації, та є певні норми і закони, хай навіть недосконалі, що їх вони не можуть ігнорувати. Недавно ми зіткнулися з такою проблемою. На адресу ліги кримськотатарських жінок надійшла гуманітарна допомога, яка теж лежала на базі кілька місяців. Ми розібралися в ситуації і позитивно вирішили питання. Вам теж допоможемо.

«Гарячою лінією» передано було чимало запитань з проблеми функціонування державної мови, її співіснування з мовами інших народів.

Л. ГРАЧ: — Наша позиція конституційна: на території Криму функціонують три мови: українська, російська і кримськотатарська. Я бачу вихід із ситуації такий: прийняття в Україні закону про функціонування двох мов — російської і української.

— Леоніде Івановичу, багато сигналів про корупцію в Криму. Дехто висловлює недовіру голові одного із судів, говорять і про побори у навчальних закладах, сповіщають, що Керч осідлали кримінальні «авторитети».

Л. ГРАЧ: — Ми з Головою Ради міністрів здійснили першу спільну робочу поїздку саме до Керчі, бо там до міської ради прийшло до десятка «авторитетів», а ми з досвіду Ялти і Сімферополя знаємо, що з цього виходить. Тому це питання треба порушувати гостріше. Щойно надійшли сигнали про корупцію на квіткових ринках у центрі Сімферополя... Якби тільки оці квіточки...

— Перед березневими виборами кримським татарам не надавалось громадянство, і вони не могли брати участі у виборах, що мало політичний резонанс. Цікаво, скільки кримських татар здобули громадянство України відтоді?

Л. ГРАЧ: — З 160 тисяч кримських татар дієздатного віку мають громадянство України близько 70 тисяч. Безперечно, є проблема і у виході, і у входженні в громадянство, але вона не така складна, як її подають заполітизовані опоненти. Мене більше цікавить проблема соціально-економічного облаштування депортованих громадян, які повертаються.

Перевірено прокуратурою

Авторам листа з м. Щолкіного відповідає виконувач обов'язків начальника відділу організаційно-правового забезпечення прокуратури Анатолій ТИТАРЧУК:

— Майже 600 жителів Щолкіного поскаржились на неправомірні дії колишньої кандидатки в народні депутати В. Балабанової. Раніше заявники неодноразово зверталися до Ради міністрів Криму, адміністрації Представника Президента України в Криму, Українську академію державного управління при Президентові України, окружну виборчу комісію. Однак скарги належним чином не розглядалися.

Прокуратура встановила, що Балабанова у своїй передвиборчій програмі вказала, що вона за освітою педагог, професійно займається громадською і державною діяльністю. Нині — слухач Української академії державного управління при Президентові України, член ученої ради академії, голова ради слухачів.

Вступаючи до цієї академії, Балабанова пред'явила паспорт, виданий райуправлінням міліції Дніпровського району Києва, в якому вказано, що вона народилася 23 жовтня 1958 р.; трудову книжку із записом, що власниця її працювала радником Прем'єр-міністра Криму з економічних питань, має третій ранг державного службовця...

Тим часом, за матеріалами, що надійшли з управління справами Ради міністрів автономії, згадану

З поштової скриньки

Людей обурює те, що бюрократи відбирають багато часу і грошей

трудову книжку їй не видавали, документів, які підтверджували б, що Балабановій надано третій ранг держслужбовця, в управлінні немає, розпорядження про призначення її на посаду радника Прем'єр-міністра Криму не зареєстровано. Як свідчить відповідь міністра Ради міністрів п. Гаврина, у списках резерву, затверджених наказом міністра економіки автономії на 1997 рік, Балабанова не значилась. За інформацією начальника відділу загального нагляду прокуратури Києва, паспорт вона у столиці не отримувала.

З урахуванням того, що, вступаючи до академії, вона пред'явила паспорт з викривленими даними (омолодила себе на 6 років), трудову книжку із записом, який не відповідає дійсності, прокуратура автономії направила документи прокуророві Києва для вирішення питання про порушення кримінальної справи.

Підтвердилися також свідчення авторів листа до редакції про незаконне звільнення Балабанової від державного мита під час продажу нею кафе «Казка» в сумі 4750 гривень. Протест, внесений з цього питання, прокуратурою Криму задоволено.

«Вічний двигун» чи справжнє відкриття?

На півострові нині активно дискутується ідея нового механізму виходу з кризи, запропонована групою науковців на чолі із заступником керівника Інженерної академії України, членом-кореспондентом Інженерної академії України Ельдаром Джемілєвим. Неординарна пропозиція економістів зібрала чимало прихильників, які пророкують економічну революцію, і ще більше скептиків, які називають «ноу-хау» кримчан черговим «вічним двигуном». Розробники ж нової податкової системи не рекламують своє дітище, а намагаються його «вкласти у вуха» урядовцям, займаються подальшим удосконаленням системи.

Ельдар Джемілєв, зокрема, розповів, що цією проблемою його з групою однодумців змусив зайнятися реальний і водночас парадоксальний стан економіки: наявність ресурсів, виробничих потужностей, робочого потенціалу програми розвитку і водночас відсутність грошей для пуску економічного механізму. Це спонукало науковців і господарників повернутися до початку перебудови і по пунктах розібратись у численних програмах, концепціях і термінах, які завели нас у болото кризи. Так було знайдено одну помилку, на кштал граматичної. Вона має вигляд нині у формі: «економіку стратити, не можна помилувати». Віднайдено метод виправити цю фразу на: «економіку стратити не можна, помилувати!»

— Математичним шляхом знайшли механізми вирішення основних соціально-економічних завдань,— розповідає Ельдар Акимович.— Нашу правоту підтверджують результати досліджень на підприємствах і в організаціях Алушти, селищ півострова. Про бажання взяти участь у впровадженні в життя нашої системи оздоровлення економіки свідчать листи з десятків підприємств, з керівниками і фінансовими службами яких ми провели десятки зустрічей.

— У чому секрет вашої системи і як її апробувати в житті? — запитуємо Ельдара Джемілєва. — Ви гарантуєте надати понад півтисячі нових робочих місць у будь-якому регіоні України?

— Особливих секретів тут немає, просто багаторічною працею авторської групи виведено податкову константу, яка дорівнює 49,58% і акумулює в собі податкові ставки відповідного кодексу України, вирішує основні соціально-економічні завдання: першочергові перерахування до Пенсійного фонду, фондів соціального страхування, чорнобильського і, відповідно, у бюджет, гарантуючи повернення коштів кредиторам та інвесторам. Впровадження в життя залежить від розпорядження уряду, та от пробитись у високі кабінети нам досі не вдається.

Експерименти на людях

У березні цього року начальник Головного квартирно-експлуатаційного управління МО України видав наказ про проведення експерименту — передачу функцій квартирно-експлуатаційних частин у сфері обслуговування мешканців комунальними послугами приватним фірмам. Експеримент, хоч як дивно, охопив лише військовий житловий фонд Криму.

Проведені експертизи підтвердили грубі порушення чинного законодавства під час складання договору між військовими і приватним підприємством. Цим документом передбачено не обслуговування, а фактичну передачу всіх будинкоуправлінь. Господарі отримали функції повноправного господаря житлового фонду. Особливу підозру викликає пункт, яким обумовлено секретність договору і навіть штрафні санкції в розмірі чотирьох тисяч гривень до сторони, котра оприлюднить суть договору. Оскільки строки експерименту не визначено, цю акцію можна вважати передачею житлового фонду МО у приватні руки назавжди. У підприємців є можливість безконтрольно витрачати державні кошти. Цим договором приватникам надаються функції державних органів: паспортного столу, судових виконавців, які можуть виселяти мешканців з квартир, вимагати з них плату за проживання і комунальні послуги.

* * *

«Ми, жителі будинків по Сімферопольському шосе в Керчі, звертаємося з проханням допомогти нам вижити. Наші будівлі не опалюються вже кілька років, ми потерпаємо від нелюдських умов. Уже сім років скаржимося, але нас ніхто не чує. Минулої зими температура в кімнатах не піднімалась вище чотирьох градусів. Ситуація, схоже, повториться нинішньої зими, бо розпочате будівництво теплотраси від котельні оптичного заводу до наших будинків зупинено. Щоб вирішити проблему подачі тепла, потрібно ще 120 тисяч гривень. Завдяки нашому депутатові Г. Бабаніну, який написав понад 30 звернень до владних структур, можливо, теплотрасу відремонтують наступного року. А як нам перебути цю зиму?»

Відповіді з коментарем

Одна з благородних цілей, яку ставить перед собою «Голос України», проводячи дні відкритого листа в регіонах, — допомогти бодай тим читачам, що звернулися через газету безпосередньо до перших керівників.

Вимушені констатувати, що в Криму цієї мети практично не досягнуто. Служби, управління, міністерства, яким доручалося розібратися з конкретними бідами кримчан, здебільшого відбулися поверховими відписками, недобросовісним ставленням до вирішення тих чи інших проблем. Прокоментуємо бодай кілька відповідей.

«Ялтинське управління житлово-комунального господарства відбирає в мене приватизовану квартиру», — читаємо в листі Галини Сергєєвої. Далі на трьох з половиною сторінках читачка криком кричить про несумісні з гідністю людини умови життя, про чиновницькі окозамилювання, про байдужість керівництва всіх рівнів до її проблем. І що «батьки» Ялти відповіли на доручення Верховної Ради Криму розібратися по суті порушених питань? Ось читайте.

«Звернення Сергєєвої до «Голосу України розглянуто, —пише заступник міського голови В. Ульянов. —Повідомляю, що квартира заявниці складається з кімнати 13,7 кв. м, заскленої веранди, коридора, санвузла... Складено черговий акт про відмову заявниці від запропонованих ремонтних робіт»...

А справа не тільки в ремонті, як стверджує учасниця війни. Її просто виживають з квартири, яка декому впала в око. Та про це, як і про відповідальність тих, хто збиткується з хворої жінки, — ні слова.

Чергові відписки отримали завдяки редакції і працівники пайового товариства «Перемога» Джанкойського району. Вони з минулого року домагаються від керівництва підписання договорів на оренду їхньої землі, яку безоплатно використовує керівництво «Перемоги». І вже вкотре дізнаються, що **«ще в лютому ц. р. на семінарі-нараді за участю керівників сільськогосподарських підприємств було рекомендовано розглянути питання про підписання договорів на оренду земельних паїв на правлінні і загальних зборах».**

Ще в лютому... рекомендовано... Ми, мовляв, тут до чого?

Свою непричетність до проблеми, порушеної батьками учнів ДЮСШ № 1 Керчі, тривалий час демонструють і в Міносвіти республіки. Два роки звідти надходять листи про те, що тренера Толочко, за яку клопочуться десятки громадян, звільнено з посади законно. А чи прагнув хто-небудь по-справжньому розібратися в конфлікті між тренером, що виховала не одного майстра спорту з акробатики, і адміністрацією ДЮСШ? Не ставить крапки над «і» й суд.

З Міносвіти редакцію «просвітили» інформацією про цілковиту правоту дирекції спортивної школи. З часом, провівши журналістське розслідування, ми розповімо, хто є хто в конфлікті, що триває два роки...

Та це, за мірками бюрократів, не строк. Галина Палкіна повідомила «Голос України» про те, що після пограбування квартири минуло чотири роки, але правоохоронці розслідують справу без ентузіазму.

Не знайшлося досі зацікавленої відповідальної особи, щоб допомогти мешканцям кварталу поблизу центрального ринку. Там в одному з дворів ще влітку влаштовано несанкціоновану стоянку. А владі, до якої зверталися неодноразово сімферопольці, діла до цього немає.

«До чого, врешті-решт, у неї є діло?» — часто запитували нас читачі під час зустрічей. Як мовиться, коментарі тут зайві.

Аналіз пошти

Сьогодні не можна стверджувати, що на півострові сповна реалізуються права громадян на уважний і всебічний розгляд їхніх заяв і скарг. А тим часом їх кількість зростає. Аналіз звернень, характер повторних листів свідчить про те, що на місцях ще немає належної системи розгляду і вирішення проблем, викладених у заявах, недостатньою мірою реалізуються положення і вимоги законодавчих актів з цього питання, вражає численність випадків поверхового, несерйозного ставлення до заявників.

Це насамперед стосується Сімферопольського, Ялтинського, Керченського і Євпаторійського міськвиконкомів та Сімферопольської, Джанкойської і Ленінської райадміністрацій. Проблеми людей загострює занепад виробництва, хронічні затримки з виплатою пенсій і зарплат, залишковий принцип фінансування бюджетних установ. У Криму борг перед пенсіонерами становить понад 83 мільйони гривень.

Пошта «ГУ» багата на скарги про закриття шкіл і дитсадків, скорочення місць у лікарнях, відсутність медикаментів, санаторних путівок, дорожнечу і безробіття. Цій категорії дописувачів допомогти найважче, та найбільше ображає людей небажання чиновників, бодай словом, полегшити їхнє буття. І це при тому, що чинне законодавство передбачає персональну відповідальність за стан роботи зі зверненнями громадян. Найчастіше заявителі скаржаться на неправильний розподіл житла, неможливість його утримувати, належно підготуватись до зими, забезпечити необхідний тепловий режим. Тут прикладом бездушного ставлення до кримчан слугує чиновництво Кіровської райадміністрації, котре замість того, щоб допомогти, приміром, жителям села Владиславовки із забезпеченням водою, займалось окозамилюванням.

Кримчан, як свідчить пошта, замучили вимогами надавати силу-силенну всіляких довідок, підтверджень до різних інстанцій. Людей обурює те, що бюрократи забирають багато часу і грошей. Громадяни просять уряд розібратися в цьому паперовому потоці, спростити і зменшити його.

Думки вголос

Л. ГРАЧ: — Користуючись нагодою, висловлю наболіле. Було б добре, якби «Голос України» допоміг пересічному читачеві і великому чиновнику в регіонах, а декому і в Києві, зрозуміти суть кримської ситуації, передовсім пов'язану з автономією. Зрозуміти нарешті, що це не звичайний регіон з усіх точок зору. Сьогодні автономія Криму загалом перебуває в «підвішеному стані» з точки зору правового забезпечення, правової бази. Ми дожили до того, що Верховна Рада Криму у взаємодії з місцевими органами влади не має повноважень навіть обласної ради. У нас немає намірів спекулювати на взаємостосунках з центром. Ми поважаємо Київ, співпрацюємо з ним, але просимо такою ж мірою поважати автономію.

Дуже важливо для нас завершити в Криму конституційний процес. Життя вивело республіку на два абсолютно чітких, стратегічних напрями. Перший — це економічні права автономії. З Сергієм Куніциним ми стояли і будемо стояти на тому, що вони повинні бути не в гаслах, а найконкретнішими. Нам потрібно дати те, за що ми могли б відповідати повною мірою. Йдеться про податкову політику, конкретно про акцизи, ПДВ, і боятись цього нічого. Друге завдання — з'ясувати, які державні функції і повноваження передано Києвом кримським державним органам, за що вони несуть відповідальність? В місто прийдеш,— там обрано голову. Кому він підпорядкований? Виборцям чи структурам вищої влади? В район прийдеш,— там виконавча структура президента і рада, а між ними —боротьба.

Щодо Криму, то тут — парламентська республіка. Подобається це комусь, чи ні. Ми просимо народних депутатів України від Криму якнайшвидше внести за дорученням нашої сесії проект Конституції автономії на розгляд Верховної Ради країни. Ми хочемо, щоб Київ зрозумів: не можна допустити, щоб автономію повернули на шлях боротьби з центром.

Світлана ПИСАРЕНКО, Віктор ХОМЕНКО, Іван ІЛЛЯШ.

Київ—Сімферополь—Київ.

На контролі «ГУ»:

1. Будівництво газопроводу «Джанкой—Феодосія—Керч» і газопроводу — відводу «Феодосія-Судак».

2. Відновлення потужностей Північно-Кримського каналу.

3. Житлово-комунальні проблеми мешканців військових містечок півострова.

4. Розбудова українського шкільництва.

У номер

✔ Київ

Додаткові вливання не завадять

Міністерство енергетики виділить додаткові об'єми газу для електростанцій України, що дасть змогу піднести їх потужність і стабілізувати частоту.

Керівник «Київенерго» Іван Плачков стверджує, що під час падіння частоти нижче критичної позначки 49,2 Гц, передусім відключають промислові підприємства, а в останню чергу — побутових споживачів.

«Парадокс», за його словами, полягає в тому, що відключають підприємства, котрі не мають заборгованості. Сьогодні борги за тепло- та електроенергію становлять 760 млн. грн., з них лише 27 млн. грн. — борг підприємств. Чимало заборгували й бюджетні організації, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Гальма від падіння

Уряд України на засіданні Кабінету міністрів розробив додаткові заходи для зупинення спаду виробництва в цьому році і забезпечення його зростання в наступному.

Зокрема, у вугільній галузі пропоновано збільшити видобуток вугілля шляхом введення 25 комплексно-механізованих лав великої потужності, здійснювати розрахунок вуглевидобувних підприємств з Пенсійним фондом векселями з відстрочкою платежів на 3 місяці, скоротити рівень бартерних операцій до 50%.

У нафтогазовидобувній галузі передбачено аукціонний продаж газу споживачам, завершення реорганізації структури управління газовою галуззю, збільшення постачання нафти з Казахстану.

В АПК запропоновано забезпечувати сільгоспвиробників технікою, запчастинами, пально-мастильними матеріалами, міндобривами та іншими ресурсами на умовах лізингу, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✔ Херсон

Польові дослідження... «соризу»

Учені Українського науково-дослідного інституту зрошувального землеробства працюють зараз над гібридом під назвою «сориз». Він має властивості вологолюбивої культури рису та богарного сорго. Водночас «сориз» не потребує заводнених чеків та значної витрати вологи для заливу посівів. Навіть у посушливі роки «сориз» може дати врожай 30—35 центнерів з гектара. В Україні такі дослідження в польових промислових умовах проводяться уперше. Вчені, котрі працюють із соргово-рисовою культурою, мають захищати авторські права.

✔ Одеса

«Чорне море» пройде через Україну

Розпочато реалізацію проекту «Чорне море», за яким волоконно-оптичний кабель зв'яже Росію з Болгарією. Прокладають найсучаснішу лінію зв'язку територією України. Кабель проляже від Новоросійська до Одеси, а потім — на Варну. Підводна кабельна система й берегове обладнання також коштуватимуть до 15 тисяч американських доларів за кожен її кілометр.

✔ Луцьк

«Укол годинниковою стрілкою»

Таку назву має нова книжка віршів талановитого волинського поета Василя Слапчука. Пройшовши дорогами афганської війни, він став інвалідом, однак не зломлений духовно. Тепер художнім словом поет відбиває своє сприйняття світу. Останніми роками видано п'ять його книжок.

У залах столичного Будинку художника розгорнуто виставку дипломних робіт випускників художніх вузів країни.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

А в тім нещасному

Те, про що мені розповіли в одному прикарпатському селі, буквально приголомшило. Восьмеро місцевих дівчаток-старшокласниць «підчепили» сифіліс. І сталося те аж ніяк не випадково. Бо, прагнучи якось урізноманітнити своє сіре і безлике сільське життя, та ще й мати якісь кишенькові гроші, дівчатка охоче підсідали в іномарку заїжджого звідника-сутенера, котрий відвозив їх до «злачних місць» в обласному центрі. А там — музика, вино, сигарети, різні далеко не безвинні забави... От і «добавилися».

Певна річ, дівчат вилікували, чи точніше — ще лікують. Та хто може з певністю сказати, що все це зостанеться без наслідків. Адже кожна з них хоче у майбутньому завести власну сім'ю, стати матір'ю. Я вже не кажу про моральний удар, який звалився на юних грішниць. Бо в селі усе, мов на долоні. Ще не встиг подумати, а сусіди вже знають про твої наміри.

Та, мабуть, найбільше не дає мені спокою інше: як це могло статися в галицькому селі? Де ще донедавна дівчина соромилася на людях хлопця поцілувати, щоби про неї не подумали чогось поганого. А про венеричні хвороби здебільшого знали з журналу «Здоровье», який у багатьох сім'ях передплачували. Та, власне, чому дивуватися? Адже за нинішнього безробіття і безгрошів'я сільські діти, як, зрештою, і їхні батьки, опинилися в своєрідній резервації. Бо відправити дитину в туристичну поїздку, молодіжний табір чи навіть на екскурсію в обласний центр стало для багатьох нездійсненною мрією. Отож коли й вибираються до міста, то хіба що допомогти батькам сподати на базарі картоплю, садовину чи кабанчика, якого годували протягом року. Бо в колгоспах, КСП, чи як там ще їх називають, люди грошей не бачать роками. Ото видадуть по двадцять-тридцять гривень кілька разів протягом року — і живи як хочеш! А треба у щось вбратися-взутися, і пральний порошок, і зубну пасту купити. І ще багато чого іншого.

І от парадокс. Українське село, яке завжди було і залишилося оберегом нашої мови, традицій, звичаїв, яке, по суті, зберегло український етнос від виродження, від загибелі, в начебто своїй державі кинуте напризволяще.

Та навіть у тих складних умовах, коли постійно відключають електрику, коли немає чим дістатися до райцентру в поліклініку і немає за що купити дитині нове пальтечко на зиму, воно працює з ранку до ночі, борсається в своїх щоденних клопотах і бідах. Селянин, стільки разів ошуканий і попередньою владою, і нинішньою, вже нікому не вірить. І сподівається лише на власні сили, на власну господарську жилку.

... На початку осені зателефонував знайомому сільському вчителеві з Кіровоградської області. Приємно був здивований, що застав його вдома, хоча годинникова стрілка ще не добігла до полудня.

— Маєш «вікно» між уроками?

— Та ні, збираю картоплю, городину, бо треба дітей чимось годувати. Зарплати з жінкою (а вона також учителька. — **Авт.**) ми вже кілька місяців не отримуємо.

— А як з уроками? З кимось помінявся?

— То вже директорові клопоти — най шукає...

З одного боку, можна осуджувати Дмитра Миколайовича. Мовляв, залишив напризволяще учнів і пішов на власний город. А з другого, — що його діти їстимуть зимою, коли він про них не подбає? Отож-бо!

Прикро про це казати, але українське село поступово втрачає те, чим воно раніше вигідно відрізнялося від люмпенських міських кварталів. Дедалі більше в ньому з'являється нероб, пияків, злодіїв, повій і навіть наркоманів — отої суспільної «швалі», яка руйнує-спустошує духовну атмосферу села, заражає гнилизною вседозволеності і розпусти

Завтра — в політ.

Коли все ще попереду, не хочеться думати, що твоє майбутнє — важка праця за шматок хліба, а єдиний доступний спосіб дозвілля — пиятика. І, здається, варто лише вирватися з рідного села, як усе буде по-іншому.

«Яке вам діло до того, що ми п'ємо?»

11-річна Юля не прийшла до школи. Мати передала вчительці, що дочка захворіла на запалення легенів. Коли дівчинка через пару тижнів з'явилася на заняттях, наставниця запідозрила щось неладне. Завжди задерикувата Юля несподівано розплакалася. З'ясувалось, її відправляли до родичів, бо вдома не було чого їсти.

Сім'ю цю в селищі знають: мати не працює, батько перебивається випадковими заробітками. Будинок давно відрізано від газу й електрики — за несплату. А на докори вчителів тут одна відповідь: «Яке вам діло до того, що ми п'ємо?»

— У нас колектив — як патріархальна сім'я, — скаже згодом Євгенія Алфьорова, директор Волноваської загальноосвітньої школи № 1. — Усіх знаємо, усіх любимо і... нічим допомогти не можемо.

Мікрорайон, де розташована школа, названо Платонівкою — на честь колишнього священика колишньої церкви. Звідси, з неіснуючого вже храму, починалася колись Волноваха. Нині це околиця. А околиця завжди і жила бідніше, і пила більше за благополучний центр.

— Діти знедолені, проте — чуйніші, — впевнена Євгенія Миколаївна. — Просто багато хто з них не навчений елементарним речам: вітатися, дякувати, допомагати один одному. Що роблю я? Та просто вітаюся перша, нехай це і всупереч правилам. Добро закладене в кожній дитині, а ось виявити його — справа педагога.

Заведено всією школою одягати дітей із найбідніших сімей. Прикро, але багато батьків не можуть дати дітям не те що одягу, а й гарячого сніданку.

— Ми годуємо безплатно сімох учнів, — зітхає Євгенія Миколаївна. — А треба б сто сорок.

Неприємне відкриття: старшокласники не знають і не бажають знати про те, що коїться у країні. В десятому класі не могли назвати, скільки їхні сім'ї платять за квартиру. Слова «інфляція», «девальвація», «емісія» не викликають жодних емоцій. Життя накладає свій відбиток і на підростаюче покоління. Якщо батьки звикли заливати власні невдачі горілкою, то діти в кращому разі воліють якомога менше знати про речі малоприємні.

«Я попросила в учня коноплі і закурила...»

Десять днів вересня змусили здригнутися невеличке село Октябрське Волноваського району. Спочатку — «п'яне» вбивство односельця, людини без певних занять і джерел доходу. На горищі спорожнілої хати хлопці натрапили на марихуану й коноплю, а обізнані люди просвітили щодо способу вживання.

Директор Наталя Кравченко вважає, що саме на літніх канікулах, під час вимушеної неприкаяності, учні потрапляють під негативний вплив вулиці. Пояснюю: школа в селі залишилася єдиним острівцем, де хлопцям і дівчатам щиро раді. Не чекають на них уже ані холодний клуб, де відрізано електрику, ані темні вулиці, ані піонерська чи комсомольська організації.

За тринадцять років — стільки школою керує Наталя Іванівна — тут сформовано колектив однодумців, старших і менших, які живуть за принципом: «Кожну справу — творчо, інакше — навіщо?» Переваги сільської школи даються взнаки: є можливість дійти до кожного із 125 учнів. Проте від дійсності не втечеш.

— Я пішла додому до одного учня, — розповідає Наталя Кравченко, — в якого, напевне знала, є коноплі. Попросила дати закурити. Адже маю знати, що відчуває дитина, коли затягується наркотиком! Після «досліду на собі» могла говорити з ними на рівних.

Не впевнена, що багато наставників молодих душ заради врятування дитини готові на такий крок. Проте факт залишається фактом: хлопцям, які потрапили в біду, зуміли допомогти саме в рідній школі.

Завжди задерикувата Юля несподівано розплакалася

селі...

коріння його усталених звичаїв і традицій. Так, є в тому велика вина і батьків, і школи, і духовних служителів... Але, мабуть, найбільше винні перед селом сучасні державні інституції, які кинули його напризволяще. Мало того, спокійно спостерігають за тим, як різні посередницькі структури роздягають селян до останньої нитки. Бо де таке видано, щоби за літр бензину віддавали чотири літри молока?!

Пригадую зі свого сільського дитинства, що найбільше ми, дітлахи, очікували перших морозів. І не тільки тому, щоб витягнути з горища санчата і побігти на гірку. А ще й тому, щоби нарешті замерзло болото, на яке перетворювалися сільські розбиті дороги під осінніми дощами. І то допікало всім найбільше.

Тепер болота в селі не поменшало. Скоріше, навпаки, бо доріг тут уже давно ніхто не ремонтує — немає за що. Та дедалі частіше до селянина «чіпляється» болото іншого гатунку, якого навіть проточною водою не змиєш. Бо налипає воно до обмілілих, байдужих, зневірених душ.

І це болить найбільше. Адже село завжди було нашою національною гордістю, хоча як з нього насміхалися різні заброди і перекинчики. Нею воно і має зостатися, як би нам не було тяжко.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Літа на зиму повернули.
Фото Василя БАЛЮХА.

Дід Макар-«тіньовик»

Коли Макар Федорович Б. поховав дружину, залишився наодинці зі своїми проблемами. А їх нагромадилося ой скільки! За останні півтора року по вуха заліз у борги: небіжчиця тяжко хворіла, тож вивозив усе з домівки по лікарнях і клініках.

— Це тільки на словах медицина у нас безплатна. Насправді ж ... — гірко всміхнувся дідусь. — І похорони обійшлися в копієчку. А пенсії чотири місяці в очі не бачив. То як жити?

Ось так дід Макар (як його у поліському селі всі величають) із поважного фронтовика став самогонником. Горілка на селі, як жартують деякі дотепники, — вічно конвертована валюта. За неї можна виміняти й пальне, і сіно, і дрова. За могорич на обійсті також допоможуть упоратися.

Спочатку чесне єство діда Макара протестувало проти незаконного ремесла, бо ж сам він не вживає алкоголю, та й іншим не радить. Але, на жаль, у їхньому селі багато чоловіків люблять заглянути в чарку. Мовляв, так легше й простіше сприймається життя. Тому після роботи йдуть не до магазину чи в забігайлівку, де спиртне дороже, а до діда Макара, який тримає «марку»: горілка у нього за 50 градусів. Та й «точка» працює цілодобово. Варто лише постукати, назвати прізвище (у селі всі один одного знають), простягнути через двері чи вікно дві гривні, як одразу одержиш очікуваних півлітра. Інколи й у борг відпустить.

«Бізнес» у діда Макара йде жваво. Однак, як каже чоловік, не раз хотів з ним покінчити. Але...

— Одержав від доньки із Житомира листа. Пише, що зарплати не одержує, на харчі грошей не має, — розповідає Макар Федорович. — Тяжко їй, вдові, на поверхах з двома дітьми. Отож надіслав поштовий переказ онукам. А ще ж сина Максима маю. Мешкає у Здолбунові. Безробітний. І йому стараюся щось уділити.

Так життєві перипетії не дають діду Макару покінчити з підпільним «бізнесом». Добре, хоч рекетири його не турбують, як інших підприємців. Податківці — теж. Ось так і живе дідусь, хоча й не про таку старість мріяв.

— Мушу виживати й доживати, — сумно каже Макар Федорович. — Живим же в могилу не ляжу. А ти, доню, — звернувся до мене, — напиши, щоб урядовці прочитали, до чого довели фронтовика. А мене, прошу, не видавай. Бо ж прогорить «бізнес»...

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

А крила підрізані

«У селі залишаються самі невдахи»

Будуючи школу «за Макаренком», директор вірила класикові педагогічної думки: якщо буде вирішене питання із вихованням, проблема з навчанням відпаде сама собою. А вона ніяк не відпадає — сильним інтелектом, на жаль, учні похвалитися не можуть.

— Село є село, освітнє середовище тут завжди недостатнє, — розводить руками Наталя Іванівна. — Діти чуйні, щедрі, дружні, з фантазією. Проте —малоерудовані. І — малодопитливі. Можливо, спрацьовує такий чинник: люди, які виросли в селі, намагаються щосили з нього вирватися. Ті, хто залишився, —невдахи, в яких життя не склалося. І великих розумових здібностей їхні діти, на жаль, не виявляють.

Найпевніше, спрацьовує й підсвідома життєва настанова в сім'ї: самими знаннями не проживеш. Як правило, сільським батькам не до розмов про високі матерії: «заїдає» робота з ранку до ночі. Місцеве КСП — не найгірше в районі, в усякому разі, спроможне платити робітникам на місяць 20 — 40 гривень. А далі викручується, хто як може. Наприклад, наприкінці сезону керівництво господарства дозволяє «підчищати» поля з овочами й соняшником. Хто не лінується, може зібрати залишки і вторгувати на базарі якусь гривню. Одягають дітей до школи і запасаються паливом на зиму, здаючи перекупникам вирощену на подвір'ї худобу. І хоча вмерти з голоду не дає підсобне господарство, людей, які втомилися боротися за виживання і просто пливуть за течією, вистачає.

— Село спивається, — продовжує Наталя Іванівна. — Горілку можна придбати в багатьох «точках» і цілодобово. Вже цього року в нашому селі скоєно два вбивства «по п'янці».

Чимало односельців залишилися без роботи, після того як у сусідньому Донському закрили оборонний завод. Круто міняти професію чи місце проживання запізно, пристосуватися до безробітного життя — важко.

Із 125 учнів октябрської школи тих, чию сім'ю можна було б назвати забезпеченою, набереться з десяток. На повноцінний шкільний обід вартістю 60 копійок (дякувати КСП, продукти завжди свіжі) спроможеться не кожна сім'я, зазвичай школярі купують у їдальні булочку чи котлетку.

Через дорогу від школи колись була книгарня. Тепер тут комерційна крамниця. В асортименті — залежалий імпортний непотріб.

— Ми дітей переконуємо, що ці жуйки та цукерки — суцільна «хімія», — ділиться наболілим директор. — А в магазині скандал: мовляв, усю торгівлю нам перебиваєте.

«Кругом немає і краплі того, чому нас учили»

Таня Багатюк, розумниця і трудівниця, закінчила октябрську школу цього року на самі п'ятірки. Мріяла про економіко-правовий факультет університету, цілий рік їздила до Донецька на підготовчі курси. Поїздки щомісяця «полегшували» сімейний бюджет на 100 гривень.

— У школі переконували: всі дороги перед вами відкриті, — із сумом у голосі згадує дівчина. — Але з першого ж письмового іспиту я відчула на собі нерівність серед абітурієнтів. До одних викладачі самі підходили, «направляли», а коли ми з подругою звернулися за поясненням, у відповідь почули: «Не знаєте? Що ж, нічим допомогти не можемо».

До обмеженого кола студентів, які навчатимуться за бюджетні кошти, Таня не потрапила, хоча оцінки одержала пристойні. Натомість їй та ще одній випускниці цієї ж школи запропонували стати студентами-платниками. Коштує таке задоволення близько 900 доларів на рік. Для сільської сім'ї, де батько без роботи (колись працював на заводі в Донському), а мати — лаборантка у школі, — варіант абсолютно нездійсненний.

Ще одна випускниця, обдарована дівчина, яка пише вірші і мріє про факультет журналістики, теж сидить удома. Мати залишила сім'ю кілька років тому, батько потроху спивається.

Найпростіше тим, хто не мав особливих запитів: усіх випускників КСП охоче взяло на роботу або направило на навчання до ПТУ. Проте в душі кожен мріє вирватися звідси будь-що. У такому віці важко змиритися з думкою, що твоє майбутнє — важка праця за шматок хліба, а єдиний доступний варіант дозвілля — пиятика.

Ліна КУЩ.

Волноваський район
Донецької області.

Кримінал

Напевно, доведеться йому в тюрмі й померти

Як батько вирішив відправити на той світ двох рідних синів

Вироком судової колегії в кримінальних справах Волинського обласного суду під головуванням судді Лідії Хлапук житель села Старостине Ратнівського району Яків Антонюк, який мав намір убити двох синів і знищити сімейне майно, засуджений на 13 років позбавлення волі у виправно-трудовій колонії суворого режиму.

Якову Антонюку — 68 років. У 1987 році цей чоловік уже притягався до кримінальної відповідальності — за вироком районного суду відбував 10-річне покарання у виправно-трудовій колонії посиленого режиму за замах на... вбивство свого сина Федора. З вини рідного батька став син інвалідом. У травні 1997 року він звільнився з місць позбавлення волі, повернувся в рідне село, до дітей і дружини Марфи Йосипівни. Хата в сім'ї Антонюків — велика, простора, всім місця вистачає. Але діти неохоче прийняли батька до родинного вогнища. І дружина його пізніше на суді скаже, що тільки й спокою в неї було, коли жила без чоловіка.

А всього у подружжя Якова і Марфи Антонюків — шестеро дітей. Усі дорослі, є внуки. Тільки страшно сказати, що ніхто із дітей, а також і дружина, за всі роки перебування батька й чоловіка в тюрмі не навідали його жодного разу, не написали жодного листа.

— У ході судового засідання виявилося, що Яків Антонюк був людиною дуже жорстокою, не терпів у домі від будь-кого з рідних якоїсь іншої думки, крім своєї, — розповіла суддя Лідія Хлапук. — Постійні причіпки, повчання, невдоволення тим, хто що робить — усе це спричиняло в сім'ї конфлікти, сварки, які доходили до бійок. Після повернення з колонії Яків Антонюк вважав, що в домі тільки він господар, а тому всі мусять його слухатися. Сини Петро і Федір, які проживали з матір'ю в цьому будинку, часто-густо не погоджувалися з батьком, вони за багато літ його відсутності звикли вести домашнє господарство самі. І ось через суперечки щодо майна стосунки між батьком і синами стали ворожими. В жовтні 1997 року настала страшна розвязка...

Яків Антонюк зважився на дикий вчинок. Цей чоловік, котрий не один раз погрожував своїм рідним, вирішив убити дітей і знищити сімейне майно. Коли нікого з рідних не було вдома, приніс у будинок балон зрідженого газу і сховав під піччю в кухні. Вночі, коли сини і дружина спали, відкрутив вентиль... Газ почав заповнювати кімнату. Як розповів на судовому засіданні підсудний, він сподівався, що хтось з синів, прокинувшись уночі, включить світло чи запалить цигарку і станеться вибух, унаслідок якого загинуть сини, буде знищено будинок. На щастя, під ранок прокинувся син Федір, котрий відчув запах газу. Він негайно розбудив брата Петра і матір. Вони повідчиняли двері і вікна, кинулися шукати балон з газом. А батько, який за всім цим спостерігав, зрозумів, що задум не вдався, схопив сокиру і кинувся на Петра... Синові вдалося уникнути непоправного. Одержав лише легке поранення. На допомогу Петру прийшов Федір. Обоє відібрали в батька сокиру, зв'язали його, а потім викликали міліцію.

Сьогодні Якову Антонюку 68 років. Через тринадцять років, які визначив суд, буде 81. Як він сам сказав на судовому засіданні, напевно, доведеться йому в тюрмі й померти. Але ж цей чоловік сам у всьому винен. І ніхто з дітей не пожалів його, не сказав про свого батька жодного доброго слова.

Чи не правда, страшно?

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

А ще був випадок

Вихопили хлопчаків із полум'я

Вранці, поспішаючи на роботу, Микола Фрещ побачив дим, що валив з вікон другого поверху багатоквартирного будинку. Вхідні двері квартири, де, без сумніву, сталася пожежа, віднайшов умить, та вони ніяк не піддавалися. На допомогу прийшов сусіда — Мірча Лукиця. З диму і полум'я вони винесли 3-річного Андрійка та 5-річного Толика. Самі рятівники гасили вогонь, аж поки підоспіли на допомогу пожежники.

Хлоп'ята одержали серйозні опіки рук та обличчя, отруїлися чадним газом. Їм надали термінову допомогу в обласній лікарні — тепер життя дітей у безпеці.

Миколаївська область.

У комітетах ВР України

Вузам — автономію

У Харкові відбулося спільне засідання Комітету з питань науки і освіти, колегії Міністерства вищої освіти, Асоціації ректорів вузів III-IV рівнів акредитації, на якому було обговорено проект закону про вищу освіту. У засіданні взяли участь більш як сто керівників вищих навчальних закладів, голова облдержадміністрації Олег Дьомін, відповідальні працівники секретаріату Верховної Ради, адміністрації Президента, Кабінету міністрів.

Учасники обговорення висловилися за ухвалення законопроекту про вищу освіту після серйозної доробки, передовсім питань автономії вузів, соціального захисту викладачів і студентів.

Консультують експерти Ради Європи

На зустрічі народних депутатів з експертами Ради Європи, що відбулася у Комітеті з питань науки і освіти, було обговорено правове забезпечення вищої школи в Україні, проаналізовано проект закону про вищу освіту.

Перший заступник голови комітету Петро Толочко, голова підкомітету з питань фахової освіти Василь Кремень, член комітету Володимир Кафарський, професори з Норвегії, Англії, Бельгії висловили свої думки щодо шляхів прилучення вузів України до європейської спільноти, взаємодії парламентаріїв у питаннях удосконалення діяльності вищих закладів освіти, обмінялися досвідом.

А на «круглому столі» за участю членів комітету, відповідальних працівників Кабінету міністрів, Міністерства освіти, директорів шкіл обговорено проект закону про загальну середню освіту. Голова підкомітету з питань базової освіти Людмила Пасечна повідомила, що вже узагальнено зауваження й пропозиції, що надійшли до комітету після першого читання законопроекту. Особливу увагу учасників «круглого столу» було приділено терміну навчання, тривалості уроків, індивідуальному навчанню дітей, фінансовому забезпеченню, відповідальності батьків за здобуття неповнолітньою дитиною повної загальної середньої освіти.

2 млрд. доларів — щорічні втрати від куріння

Народні депутати, члени Комітету з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства, занепокоєні проблемою куріння в Україні. З нагоди проведення Міжнародного дня некуріння вони виступили зі зверненням до українського народу. У ньому, зокрема, сказано: в листопаді світова спільнота відзначає такий день, щоб привернути увагу людства до цієї глобальної проблеми, адже куріння тютюну спричиняє хвороби і смерть. За підрахунками, здійсненими експертами ВООЗ, близько третини людності починає курити в 15 років.

Ця згубна для здоров'я звичка щодесять секунд вбиває одну людину.

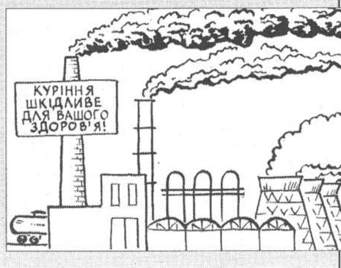
Україна належить до країн з високим відсотком курців, особливо серед працездатного населення (41 %). Щодо українського жіноцтва, то впродовж останніх 20 років цей показник зріс учетверо. Близько 40 відсотків підлітків курять. Серед двадцятилітніх українців ніколи не курили лише 30 відсотків.

Тютюнокуріння — фактор ризику понад 25 недуг, від яких помирає 75 відсотків українського населення. Загальні щорічні втрати від куріння в Україні становлять близько 2 млрд. доларів.

У своєму зверненні комітет закликає всіх громадян нашої країни задля власного здоров'я та добробуту родини вже сьогодні розпочати життя, звільнене від тютюнового диму, позбавлене шкідливої звички.

Прес-служба Верховної Ради України.

Рис. Василя ФЛЬОРКО.

Не піднявши з кризи не

Прихована інфляція небезпечніша, ніж відкрита, бо спричиняє ще болючіші ускладнення

Фінансова криза виникла не зразу і не тільки через зовнішні впливи, як нас запевняли. Вона має безперечну внутрішню природу. Національний банк та уряд лише після обвалу в Росії та проявів кризових явищ у фінансовій системі України вжили низку оперативних заходів, в основному, у валютно-фінансовій сфері. Проте кардинальні проблеми, як і раніше, не розв'язуються. Недооцінюється, що фінансовий обвал стався в обстановці стагнації виробництва. Тим часом убезпечити країну від перманентних криз можна тільки, піднявши виробництво і вивівши економіку з депресії. На жаль, і сьогодні майже нічого не робиться для створення передумов піднесення. В розробленому урядом антикризових заходах із фінансової стабілізації тільки 4 з 55 спрямовані на підтримку виробника, та й ті пасивні, або мало дієві. Треба вирішувати ключові проблеми, усувати першопричини стагнації, основні з яких — неплатежі як наслідок нестачі грошей в оборотних коштах та складності збуту. Вони багато в чому взаємозв'язані і взаємозалежні. Каменем спотикання стали також податкова система та валютні проблеми.

Неплатежі й бартер

Для ліквідації неплатежів, які мучать економіку вже 5 років, нічого кардинального не вживається. Уряд без НБУ знайти вирішення не в змозі, а НБУ зайняв сторонню позицію, звинувачуючи у втраті оборотних коштів самі підприємства. Проте відсутність платіжних коштів у легальному обігу та гігантські заборгованості залишаються однією з основних причин економічної та фінансової кризи. Монетизація (кількість грошей до обсягу продукції) нашої економіки — 13—14% ВВП — вкрай низька. Нормальним рівнем в інших країнах є 40—60 і більше відсотків, тобто коштів навіть за теперішнього обігу треба в 3—4 рази більше. За стратегічними даними, у складі оборотних коштів підприємств всього 1,5% грошей; їм не залишається нічого іншого, як працювати за бартером або взагалі зупинити виробництво. Без спільних комплексних дій уряду та НБУ з розв'язання цього вузла справа з місця не зрушиться.

Розв'язувати проблему неплатежів, витіснити натуральний товарообмін треба одночасно по ряду напрямів: взаємозаліки, санації, реструктуризація боргів, векселя, банкрутства, збільшення та здешевлення кредитів, організація оптових ланок реалізації.

Для того, щоб погасити взаємні заборгованості, величина яких уже давно перевищує річний ВВП країни, слід, насамперед організувати проведення багатостороннього клірингового заліку. Доцільно випустити бездоходні казначейські векселі на суму заборгованостей бюджету. Вони використовувалися б як засіб обігу та платежів між юридичними особами і на погашення заборгованостей бюджетові, а їх залишок міг би поступово викупатися за гроші.

Необхідно вирішити питання про надання після клірингової розчистки заборгованостей цільових пільгових (чи субсидованих) державних кредитів підприємствам, які можуть виробляти та реалізовувати конкурентоспроможну продукцію.

До підприємств-боржників бюджету потрібний вибірковий, індивідуальний, ретельно зважений підхід. Так, борги тих із них, які після надання допомоги можуть працювати ефективно, слід реструктурувати. Підприємства безнадійні, які й після розчистки заборгованостей будуть не здатні до самоокупності й розвитку, — піддавати банкрутству та зміні керівництва чи власника.

Такі заборонні заходи, як картотека № 2 чи право податкових органів на безакцептне списання грошей з розрахункових рахунків підприємств, введені з однією метою — будь-якими засобами збільшити надходження до бюджету, без врахування не лише віддалених, а й найближчих наслідків, тільки ускладнюють становище. Вони паралізували розрахункові рахунки, змушують підприємства йти на бартер, навіть коли є змога продавати продукцію за гроші. Їх скасування, безумовно, сприятиме пожвавленню розрахунків.

Слід переглянути окремі невдалі рішення останнього часу. Як от збільшення термінів відшкодування ПДВ, що іммобілізує й так біді оборотні кошти підприємств, всілякі заборони й фінансовий тиск на товарообмін, які взагалі зупиняють виробництво.

Нехай читача не лякає те, що перелічені заходи включають введення додаткових грошей через викуп векселів та дешеві кредити. Роблячи це постійно, адресуючи кредити безпосередньо виробникам, інфляційної небезпеки можна уникнути.

У 1997 році кількість грошей в обігу дещо збільшилася, а підвищення інфляції не спостерігалося. Зате до кінця року й на початку наступного з'явилися ознаки деякого пожвавлення виробництва. Збільшення кількості грошей у складі оборотних коштів підприємств, безумовно, дасть позитивний ефект: сприятиме піднесенню виробництва і нейтралізує цим можливий інфляційний тиск.

Без збільшення кількості грошей вирішити проблему неплатежів та добитися перелому до економічного піднесення не вдасться. Але робити це треба дуже обережно, спрямовуючи кредити туди, де вони збільшать виробництво, сприятимуть приросту прибутків і в суміжних виробництвах.

У розробці та здійсненні всіх цих заходів якраз і повинен брати активну участь НБУ, відповідаючи не тільки за стабільність гривні, а й за стан грошового обігу, а через це і всієї економіки. Як показує урок фінансової кризи, стабільність гривні сама по собі ненадійна і мало що дає. Не можна перетворювати її в священну корову.

Накопичені взаємні заборгованості між підприємствами, невиплачені зарплати працівникам, постачання військовим, пенсії людям похилого віку та допомоги нужденним — усе це налагоджена, прихована інфляція, яка рано чи пізно набуває очевидної форми і обрушується на голови громадян України, що якраз нині й відбувається. Стабільність за рахунок боргів не ефективна і навіть шкідлива. Прихована інфляція небезпечніша за відкриту, бо дає ще болючіші ускладнення.

Боротися за ринки збуту

Друга вузлова проблема, а за значенням, можливо, перша — ринки збуту. Вона постійно загострюється у зв'язку зі зростанням витрат і зниженням рентабельності нашого виробництва, підвищенням ефективності конкурентів, антидемпінговими процесами, посиленням протекціонізму в усьому світі.

Якщо раніше героєм був той, хто більше виробив, то сьогодні попереду той, хто більше, швидше й вигідніше реалізує, вчасно отримує виручку, розраховується з працівниками, кредиторами, державою.

Наочний урок результатів боротьби за ринки можна отримати, побачивши прилавки, полиці та вітрини будь-якого магазину, кіоску, подивившись рекламні оголошення газет, телебачення тощо. Ми програємо навіть свої внутрішні, «домашні», ринки традиційних українських товарів. І справа не тільки і не стільки в рекламі, тарі, яскравій упаковці. Головне — якість, ціни та споживчі властивості. На жаль, попри тривіальність цієї істини, багато хто все ще сподівається, що їхні товари хтось захистить. Про такі поняття, як собівартість і продуктивність праці просто забули. Але ж бо саме зниження собівартості, всебічна економія, дбайливе витрачання матеріальних та інших затрат, висока віддача кожного, хто працює, — ключ до успіху наших, нехай небагатьох підприємств, які стабільно та добре працюють, шлях до виживання всіх, особливо за умов кризи.

Звісно, держава має вживати заходів до розширення ємності внутрішнього ринку: сприяти підвищенню платоспроможності населення і підприємств, без чого не може бути й мови про економічне піднесення. У цьому питанні багато чого також зрештою, зводиться до проблеми платежів і пожвавлення економіки.

Здійснюване цього року й заплановане на наступний скорочення бюджетних витрат, на жаль, погіршує становище, звужуючи загальну купівельну спроможність населення. Це скорочення слід компенсувати збільшенням числа робочих місць у виробництві та підвищенням реальної зарплати. Але для цього треба знову-таки запустити бездіяльне виробництво, пожвавивши розрахунки й допомагаючи забезпечити бодай початкові ринки збуту.

Водночас необхідно стримувати імпорт товарів, аналогічних тим, що виробляють в Україні, але не обмежуватися тарифами, а застосовувати ширший спектр протекціоністських заходів (вимоги до якості та споживчих властивостей, експлуатаційні податки тощо), як це робиться в розвинених країнах світу. У зв'язку з цим скасування сертифікації імпортних товарів передчасне.

За умов кризи для підвищення оперативності рішень необхідно тимчасово надати урядові право запроваджувати антидемпінгові заходи з урахуванням ситуації, що змінюється.

Викликає також подив навіть саме обговорення в НБУ можливості прийняття позики ЄС для кредитування імпортерів і за умови зняття обмежень на ввезення в Україну старих автомобілів. Це не сумісне з економічними інтересами України.

Важливо перекривати канали відпливу грошей у тіньові операції, що знекровлюють легальну економіку, рішучіше боротися з розкраданням матеріалів і продукції на підприємствах. Це і є шляхи, якими оборотні кошти перекачують у тіньову економіку. Не випадково 1997 року лише враховані в офіційній статистиці збитки і втрати в народному господарстві сягнули 9% ВВП. Це ж фантастичні цифри!

Ми, в принципі, не проти цивілізованого посередництва у сфері обертання, що прискорює і здешевлює процес реалізації товарів, приносить користь і виробникові, і споживачеві. Проте в нас воно набуло зовсім інших форм. Посередник став, по суті, скупником. Маючи кошти, користуючись відсутністю їх у переважної більшості учасників виробництва, посередник наживається не так за рахунок зменшення витрат обігу, як за рахунок диктату цін і навіть схем руху товарів. Наприклад, у вугільній промисловості шахти змушені віддавати посередникам вугілля за цінами наполовину нижчими за прейскурантні, при тому, що ціни на вугілля, яке постачається кінцевим споживачам — енергетикам, металургам, як

виробництва, вийти

У розроблених урядом антикризових заходах із фінансової стабілізації тільки 4 з 55 спрямовані на підтримку виробника, та й ті пасивні...

правило, на рівні прейскурантів. І це вже стало не винятком, а нормою.

Парадоксально, але така практика виправдовується і підтримується керівними працівниками низки міністерств і, що особливо дивно, навіть Мінвуглепрому.

Ситуація, і не лише на ринку вугілля, така серйозна, що потребує втручання на державному рівні.

У вугільній промисловості, приміром, для розв'язання проблем збуту і розрахунків створено оптову фірму «Вугілля України», на яку керівництво Мінвуглепрому покладає великі надії. Проте вона зможе ефективно працювати, якщо їй нададуть обігові кошти, а надалі підтримуватимуть кредитами. Інакше повториться історія з «Енергоринком» і енерговекселями.

Вносять пропозиції щодо створення аналогічних оптових ланок збуту і постачання в інших галузях, приміром, металургії, сільському господарстві.

Якщо надати таким оптовим організаціям обігові кошти, вони могли б сприяти розв'язанню вузлів неплатежів у галузях і обмежити монополізм посередників.

Уряд має допомагати вітчизняним експертам боротися за зовнішні ринки. Розширенням доступу України на зовнішні ринки державні органи займаються поки що мало.

Так, наприклад, треба допомогти відродити поставки магістральних труб у Росію. Наскільки можливо, зняти ПДВ та експортні мита на експортований цукор.

Але головним напрямом усе ж таки є зменшення цін за рахунок економії витрат. Внутрішні ціни на продукцію чорної металургії — нашого провідного експортера — нині вищі за світові на 20—30%, а з деяких позицій —на 40%, тому ця продукція стає неконкурентоспроможною. На одному лише підвищенні цін на електроенергію та газ цього року чорна металургія втратила понад 400 млн. дол. Треба ще раз зусібіч зважити: може, для держави значно вигідніше відновити для металургів колишні ціни?

Слід припинити продавати за кордон брухт — цінну сировину для отримання конкурентоспроможного на світовому ринку металу. Практично необмежене, безконтрольне вивезення за кордон брухту — це розкрадання дефіцитних ресурсів, що мають стратегічний характер.

Його вивезення за кордон в 1997 році, порівняно з 1996-м, подвоїлось, а у поточному становитиме 2,5 млн. тонн, що достатньо для виробництва не менш як 7,5 млн. тонн сталі. Вивезення брухту — потужна підтримка конкурентів, підрив нашого експортного потенціалу.

Зниження курсу гривні робить український експорт дешевшим, і цією обставиною треба також розумно скористатися у боротьбі за зовнішні ринки.

Слід якомога полегшити роботу експортерів, знявши непотрібні, часом надумані перешкоди. Спростити і подешевити порядок оформлення контрактів, делегувати виконання потрібних процедур у регіони — ближче до виробництв, усунувши втрату часу і коштів на поїздки до столиці. Для імпортних закупок на власні виробничі потреби експортерів гарантувати першочергову купівлю валюти. Зняти податок на імпорт дефіцитних в Україні товарів. Низку відрахувань — на будівництво шляхів, до інноваційного фонду та інші — не стягувати з експортних обсягів, а для провідних експортерів взагалі скасувати. ПДВ відшкодовувати у стислі строки.

Податки мають стимулювати підйом

Не сприяє пожвавленню виробництва і наша податкова система. Її складність і відверто фіскальний характер, необхідність удосконалення визнають всі. Проте далі розмов справа не просувається.

В умовах величезного дефіциту й так куцого бюджету зрозуміло й виправдано прагнення уряду та ДПІ всіма способами збільшити податкові надходження.

Але дуже часто заходи, спрямовані на досягнення цієї мети, за своїми наслідками перетворюються на власну протилежність, підриваючи й так слабку економіку. Утворилося замкнене коло. Для створення умов зростання виробництва необхідно послабити податковий прес. Це можна зробити сьогодні, тільки зменшивши кількість податків або скоротивши податкову базу чи знизивши податкову ставку, а чи, нарешті, надавши вибірково індивідуальні пільги. Всі ці напрями неминуче ведуть до скорочення податкових надходжень, яких і тепер недостатньо для покриття витрат бюджету, і лише потім мають, як пропонують, аж ніяк не відразу, сприяти піднесенню виробництва. Чи відбудеться це піднесення насправді? Який оптимально допустимий розмір зниження податкової ставки?

На наш погляд, податкову систему слід, передусім, спростити. Вона заплутана й погано працює, не виконує стимулюючих функцій. Невиправдано ускладнено ПДВ. Крім того, він створює можливості для шахрайства на відшкодуваннях. Над удосконаленням податкової системи треба працювати й далі, враховуючи не тільки зарубіжний, а й наш власний досвід: випробувати простішу систему — податок з реалізації без будь-яких відшкодувань. Щоб уникнути підвищеного обкладання матеріалоємних виробництв — повернутися до практики обкладання прибутку — чистої продукції — замість двох податків (з прибутку та ПДВ). Податкові ставки треба диференціювати з урахуванням органічної будови капіталу та норми прибутку окремих галузей і виробництв. (Чинна диференціація — лише 0 чи 20% — вочевидь не відбиває всіх їхніх особливостей і, безумовно, недостатня.)

Поряд із спрощенням треба шукати прийнятні реальні шляхи зниження податкового пресу. Можливий, наприклад, такий варіант оподаткування прибутку (або доходу): базова ставка зберігається на наявному рівні, а приріст прибутку за рахунок збільшення обсягу виробництва (без зростання цін), порівняно з деяким базисним рівнем, обкладається за ставкою, наприклад, меншою, на 30—50%.

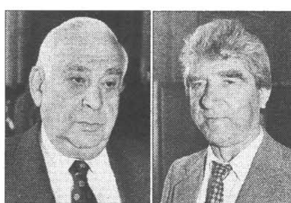
За такого підходу зберігається базовий обсяг доходів, немає ризику провалу бюджету. І водночас податкове навантаження на одиницю продукції (за зростання доходу без збільшення ціни) знижується, причому тим більше, чим вище це зростання. Частка прибутку, що залишається в розпорядженні виробника, зростає за одночасного зростання податкових відрахувань. І держава, і виробник зацікавлені в зростанні прибутку. Це типовий алгоритм стимулювання зростання.

Потребує вдосконалення і порядок руху податків. Практика показує, що регіональні податки збираються краще. Мабуть, треба всі основні податки збирати в регіонах, а центрові відраховувати встановлену частку від загальної величини зібраних коштів. Економічне обгрунтування цієї частки впритул підведе до розв'язання проблеми стабільних нормативів відрахувань і формування бюджету знизу догори, дасть змогу прямо пов'язувати місцеві інтереси з інтересами центру.

Валютні проблеми

Фінансова система України не захищена від нестабільності зовнішніх фінансових ринків і спекулятивних комбінацій, бо всередині неї діє іноземна валюта, сильніша, ніж вітчизняна.

Для подолання багатьох фінансових проблем слід прийняти конструктивні рішення у сфері валютних відносин. Насамперед треба створити власну, посправжньому тверду валюту, яка могла б повноцінно виконувати функції міри вартості та засобу збереження і поступово витіснити долар з внутрішнього ринку. Непогану можливість для серйозного зміцнення гривні, що випадає під час проведення грошової реформи, не було використано. В процесі її підготовки, як

Юхим ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ. Вадим ГУРОВ.

відомо, пропонувалося зберегти обіг карбованця, а гривню вводити поступово й паралельно, забезпечивши золотовалютними резервами, і спрямовувати на фінансування особливо пріоритетних програм. Від цієї ідеї відмовилися, і місце твердої валюти зайняв долар. Метод двох власних валют у світовій практиці широко відомий, особливо під час виходу з глибоких криз. У Китаї, наприклад, і нині поряд із звичайним застосовують валютний юань. У СРСР, як відомо, під час виходу з розрухи в період НЕПу разом з рублем в обігу перебував забезпечений активами Державного банку червінець. Установлення наприкінці 1993 р. твердого курсу українського карбованця поряд з ринковим дало змогу протягом короткого часу зупинити шалену гіперінфляцію.

Зачинятися від кризових потрясінь треба, маючи гарантовану стабільну конвертовану валюту. А конвертованість звичайної гривні доцільно обмежити. Питання захисту власної валюти і взагалі валютного регулювання не є суто українськими, вони постійно виникають у багатьох країнах, у тому числі й з розвиненою економікою. Але характерно, що в переважній більшості випадків їх розв'язують жорстким державним втручанням. Таким шляхом треба йти і нам, не звертаючи уваги на заперечення «праведних» ринковиків. Для поліпшення загального фінансового стану в країні слід посилити і контроль за рухом валютних ресурсів, запобігаючи їх прихованому відпливу за рубіж. За деякими оцінками, з країни щороку іде близько 3 млрд. дол. А Україна випрошує 1—2 млрд. позик на десяток років і не задарма, а під відсотки.

Для Національного банку слід створити умови безупинного поповнення валютних резервів. Установити норматив обов'язкового продажу йому всіма експортерами частини валютної виручки за твердим курсом. Вона має бути порівняно низька — не більш як 10% від загальної суми. Навіть за нинішніх обсягів експорту до валютного резерву НБУ надходитиме 1,8 млрд. доларів щороку.

Зважаючи на стан економіки, треба шукати й нетрадиційні шляхи поповнення бюджету. Одним із них може стати пряме відрахування, наприклад, 2% коштів від продажу імпортних предметів розкоші, дорогої техніки, автомобілів тощо, завдяки чому додатково буде спрямовано в бюджет близько 0,5 млрд. доларів. І це слугуватиме істотною підтримкою стабільності національної валюти.

Ще раз слід підкреслити необхідність організації бюджетного банку, що дасть змогу упорядкувати рух бюджетних коштів, припинити нецільове використання асигнувань. Крім того, бюджетні гроші можуть давати додатковий доход державі, використовуючи як короткотермінові дешеві ресурси для кредитування пріоритетних галузей і виробництв. Це дасть можливість одночасно отримати кошти для бодай часткового зменшення дефіциту бюджету.

Вирватися з порочного кола!

Криза утворила порочне коло: виробництво стоїть, бо немає грошей, немає збуту і великі податки; нема грошей — нема збуту, не можна знизити податки, бо стоїть виробництво і т. ін. Цей замкнений ланцюг треба рішуче розривати: додати грошей, реорганізувати збут і розрахунки, змінити податкову систему так, щоб вона стимулювала піднесення виробництва. Якщо в основу всіх пошуків і рішень буде поставлено інтереси виробництва, то вирватися із зашморгу кризи можна.

Але сьогодні, як ніколи, виробництво потребує допомоги. Якщо ще недавно ми казали про підтримку всього малого й середнього бізнесу, то нині такої підтримки потребують усі. Якщо раніше йшлося, як правило, про підтримку підприємств, які погано працюють, точніше, робота яких погіршилася з об'єктивних, незалежних від них причин, то нині гостро постало питання про підтримку підприємств, які ще працюють, платять податки й поповнюють бюджет.

Через обмеженість коштів надавати необхідну підтримку абсолютно всім держава, звісно, не в змозі. Саме тому необхідно, по-перше, виділити пріоритети, на яких має бути сконцентровано всі зусилля, і, по-друге, максимально ефективно використовувати наявні кошти.

Критерієм вибору пріоритетів підтримки має бути не просто економічна ефективність від вкладання коштів, а й її наслідки в інших ланках економічної системи.

На державному рівні таким пріоритетом має стати, передусім, сільське господарство. Його піднесення спричинить виробництво хімдобрив, машинобудування, дасть поштовх перероблювальним галузям. Глибока переробка продукції сільського господарства, будучи одним із найменш капіталоємних напрямів, водночас дасть максимально швидку віддачу.

З інших галузей до числа державних пріоритетів мають бути включені чорна металургія та вугільна промисловість — основа піраміди всієї нашої індустрії. Треба також враховувати, що перша до останнього часу виробляє близько половини українського експорту, а друга дає нам єдине надійне власне джерело енергії. І не слід забувати й про те, що на закриття збиткових шахт у рамках реструктуризації вугільної промисловості вже витрачено величезні кошти. Проте другий її бік — підвищення ефективності працюючих шахт — практично ще не розпочато. А саме такий двоєдиний підхід з обов'язковим збільшенням ефективності зберігаючих підприємств — менш як на 20% — було рекомендовано навіть іноземними радниками. Інакше все буде зведено до зменшення обсягів видобутку українського вугілля і до посилення нашої енергетичної залежності від інших країн.

Але ефективність цільової державної підтримки, і зокрема вугільної промисловості, необхідно спочатку взяти під неослабний жорсткий контроль. Недопустимо, що тільки в жовтні 1998 р. за результатами перевірки Рахункової палати стало офіційно відомо про факти нецільового використання в 1997—1998 рр. Мінвуглепромом і окремими підприємствами та організаціями галузі коштів держбюджету, виділених на ці цілі. Якби вони пішли на оснащення бодай 30 високопродуктивних лав-тисячниць, сьогодні в країні не було б проблем із зимовим запасом вугілля для електростанцій, не довелось би спрямовувати на ці потреби дороге коксоване вугілля, залишаючи без сировини доменні печі.

Контроль за використанням коштів цільової державної підтримки має стати постійним, прозорим, а санкції за порушення умов їх витрачання — жорсткими і невідворотними.

Щодо пріоритетів регіональних рівнів, то їх вибір мусить диктуватися тими самими принципами: зростання прибутковості, збереження та збільшення робочих місць, збільшення випуску конкурентоспроможної експортної чи імпортозамінної продукції, збільшення використання сировини вітчизняних виробництв. Образно кажучи, вибираючи пріоритети, треба шукати й зміцнювати ті ланки, що здатні потягнути за собою суміжні.

Проблем, які необхідно розв'язувати для виходу з кризи, багато. Ми, не претендуючи на вичерпне висвітлення всіх, зупинилися лише на деяких, на наш погляд, ключових.

Юхим ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ,
народний депутат України;
Вадим ГУРОВ,
народний депутат України.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Не варто сподіватися, що фінансова криза згасне. Якщо не розв'язувати завдань піднесення виробництва, можна чекати подальшого розгортання кризи, бо її економічну базу не тільки не ліквідовано, а й не звужено. Згаяний час лише погіршує ситуацію.

ПОНЕДІЛОК, 30 листопада

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.35, 15.25, 19.45, 23.25 Національний хіт-парад.
08.40 Серіал «Вітер у спину».
09.40 Фінансовий огляд.
09.50 Французький детектив «Кордьє. Відділ міграції».
11.30 Національний хіт-парад. Топ-10.
12.00 УТН.
12.20 КВН-98.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.30 Вісник енергетики.
15.45 Док. фільм «Ми — люди».
16.20 Національний хіт-парад представляє.
16.55 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
17.25 Серіал «Маленький бродяга».
18.00 УТН.
18.20 Серіал «Вітер у спину».
19.20 Саме той.
20.00 Шоу Бенні Хілла.
20.30 Фінансовий огляд.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
22.00 Футбол від УТН.
22.30 Серіал «Темні небеса».
23.30 УТН.
23.50 Телевистава «Вісім люблячих жінок». 1 серія.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Доброго вам здоров'я.
10.35 Закон є закон.
10.40 Освітній канал. Історія української державності. Передача 2. Василь Стус. Повернення. Києво-Могилянська академія.
12.00 Закон є закон.
12.05 Док. телефільм «Часи прадавні».
12.35 Слід на землі.
13.00 Закон є закон.
13.05 Телефільм-вистава «Мартин Боруля». 1 серія.
14.25 Закон є закон.
14.30 Музичні моменти.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма «Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.25 Серіал «Марія».
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 Інформаційно-розважальна програма «Не всі вдома».
17.00 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.00 Худ. фільм «Рідня».
19.20 Новини від Іа-Іа.
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Людина з пістолетом».
21.40 П'ятий кут.
22.10 Телесеріал «Неш Бріджес — поліцейський із Сан-Франциско».
23.00 ТСН.
23.15 Вечір вестерну. Худ. фільм «Скальпи».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Подробиці тижня.
07.40 Телесеріал «Жорстокий янгол».
08.45 Уїк-енд.
09.15 Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік»
10.05 Худ. фільм «Троє в човні, не рахуючи собаки».
12.20 Телевізійний центр моди.
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Вгадай мелодію.
18.40 Гарний настрій.
18.50 Наше улюблене кіно. Телесеріал «Строгови-2». «Сіль землі». 1 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.50 Прогноз погоди.
21.00 Круте кіно. Бойовик «Останній відлік»
22.40 Вчасно.
22.55 Серіал «Мисливці за сновидіннями». «Невсипуще око».
23.45 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.55 Нічний сеанс. Худ. фільм «Хамелеон».
01.35 Подробиці. Підсумки дня.
01.45 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Телесеріал «Пожежа».
14.05 Люди і долі. Н. Яремчук.
14.35 Надія.
14.50 Маленькі історії.
15.10 Шлягер представляє.
16.00 Пульс.
16.15 Правочин.
16.45 Телесеріал «Пожежа».
17.30 За київським часом.

ТЕТ і КИЇВ

ТЕТ

06.45 СІТ
07.05 Медичний щотижневик
07.35 Дай п'ять
07.40 Корисні поради
07.45 Антресолька
08.00 Мир дому твоєму (Християнська програма)

КИЇВ

08.30 Хрещатик
08.55 Анонс
09.00 Чорний квадрат

ТЕТ

09.30 М/ф «Дванадцать подвигів Астерікса»
10.50 Поп-стоп
11.20 Це—Ми!
11.45 Просто собака
12.05 Телекурс німецької мови «Alles Gute!», вип. 26
12.25 Безсмертні скарби України
12.50 TV-шоп
13.05 Джаз-степ, танц-КЛАС!
13.15 Т/с «Спека в Лос-Анджелесі»

КИЇВ

14.00 Громадське телебачення України (експериментальне мовлення)
16.00 Вікна в світ

ТЕТ

16.30 Концерт національного джазового оркестру Франції
18.10 На передньому краї прогресу. Комфорт під дахом
18.33 Світ Аліси
18.55 Т/с «Неш Бріджес»
19.50 35 хвилин джазу

> ***«35 хвилин джазу», 19.50***
> *Якщо хочете перенестися до країни мрій і спогадів, розслабитися й забути мінливість долі, не пропустіть черговий випуск програми «35 хвилин джазу». Чарівні мелодії 50-х років в унікальних кінозаписах — спеціально для вас!!!*

20.30 СІТ
20.50 Дай п'ять
20.55 Корисні поради
21.00 Антресолька
21.15 Міські новини

КИЇВ

21.30 Споживач
21.45 Хрещатик
22.00 Х/ф «Вкрадений рай»
23.50 Комп'ютер Х
00.05 Привіт... завтра

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.50 «Elite Italia». Телемагазин
08.00 Вісті тижня. Інформаційно-аналітичний тижневик (ТІА «Вікна»)
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Готель». Телесеріал
10.45 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
11.30 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
12.00 Канал мистецтв «Територія А». Музичний тиждень
12.30 Архі-Арт. Розважальна програма
13.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
13.30 Соло нового сезону
14.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.15 «Elite Italia». Телемагазин
23.30 Економічний вісник
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

ВІВТОРОК, 1 грудня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.35, 16.05, 19.20, 23.30 Національний хіт-парад.
08.40 Серіал «Вітер у спину».
09.40 Фінансовий огляд.
09.50 Футбол від УТН.
10.25 V Міжнародний фестиваль цирку.
11.30 Телеканал «Право».
12.00 УТН.
12.15 Національний хіт-парад. Хіт-журнал.
12.45 Альманах «Основа».
13.15 Діловий канал.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.25 Мультфільм на замовлення.
16.10 Док. фільм «Міттендрін. Погляд ізсередини. Сміття».
16.35 Національний хіт-парад.
16.55 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
17.25 Серіал «Маленький бродяга».
18.00 УТН.
18.20 Серіал «Вітер у спину».
19.25 Саме той.
19.50 Калейдоскоп UK.
20.25 Фінансовий огляд.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
22.00 Худ. фільм «Сент-Екзюпері».
23.35 УТН.
23.55 До Міжнародного дня боротьби зі СПІДом. Док. фільм «Залишитись живим».
00.20 Телевистава «Вісім люблячих жінок». 2 серія.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Відкрита віза.
10.20 Закон є закон.
10.25 Господарем на землі.
10.40 Освітній канал. О. Довженко у спогадах. Урок англійської мови. Ф. Достоєвський «Злочин і кара».
12.05 Від «Перехрестя» — до успіху!
12.35 Закон є закон.
12.40 Зелена студія.
13.05 Телефільм-вистава «Мартин Боруля». 2 серія.
13.55 Закон є закон.
14.00 Док. телефільм «І голос наш почує світ».
14.50 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма «Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.25 Серіал «Марія».
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».
17.00 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.00 Худ. фільм «Сувенір для коханої».
19.20 Новини від Іа-Іа.
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Джонні Крутий».
21.40 Шоу довгоносиків.
22.10 Серіал «Чиказька надія».
23.00 ТСН.
23.15 «Проспорт».
23.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Серіал «Жорстокий янгол».
08.55 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.05 Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік».
09.55 Вчасно.
10.10 Детектив «Нестор Бурма на острові».
11.40 Життя серед життя.
12.15 І. Бергман у програмі В. Вульфа «Срібна куля».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Вгадай мелодію.
18.40 Гарний настрій.
18.50 Телесеріал «Строгови-2». «Сіль землі». 2 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз погоди.
20.55 Пригодницький телесеріал «Державний кордон». 1 серія.
22.10 «Давайте обговоримо» з М. Ганапольським. Чи доїде «Таврія» до Києва?.
22.50 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.05 Нічний сеанс. Трилер «Коен і Тейт».
01.30 Подробиці. Підсумки дня.
01.40 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Телесеріал «Пожежа».
14.05 Зоряні зустрічі.
14.50 Док. фільм «Доміно Кагановича».
15.20 Класна компанія.
15.55 Оплески, оплески...
16.20 Солодке життя.
16.45 Телесеріал «Пожежа».
17.30 За київським часом.

ТЕТ і КИЇВ

ТЕТ

07.00 СІТ
07.20 Дай п'ять
07.25 Міські новини
07.40 Антресолька
07.55 Корисні поради
08.00 Мир дому твоєму (Християнська програма)

КИЇВ

08.30 Хрещатик
08.45 Анонс
08.50 Салон мистецтв — Київ
09.05 Зроби себе
09.35 Х/ф «Вкрадений рай»
11.25 Астрологічний прогноз
11.45 Хіханьки-хаханьки
11.55 Т/с «Життя та пригоди чотирьох друзів», с. 5
12.25 Анонс

ТЕТ

12.30 Телекурс німецької мови «Alles Gute!», вип. 26
12.50 Джаз-степ, танц-КЛАС!
13.00 Т/с «Неш Бріджес»
13.55 10 хвилин на порожньому місці
14.05 Посольства в Україні представляють
14.35 Вогні цирку
15.30 Балет — любов моя. Учні, майстри, зірки...
16.00 Ім'я

КИЇВ

16.30 Хрещатик
16.45 М/ф
16.50 Київ класичний. Співає Т. Штонда
17.05 Л. П. М.
17.20 «Перун» — сучасне книжкове видавництво
17.40 Ляльковий фільм «Ку-ку-ку»
17.50 Поїхали!
18.15 Столиця
18.30 Творча лабораторія
19.00 Все про податки
19.15 Д/с «Паломництво до Святої Землі», с. 4 — «3000 років святості»
19.40 Т/с «Життя та пригоди чотирьох друзів», с. 6
20.10 Анонс
20.15 Хрещатик

ТЕТ

20.30 СІТ
20.50 Дай п'ять
20.55 Корисні поради
21.00 Антресолька
21.15 Супершоу «Простіше простого»
21.45 Міські новини
22.00 Ласкаво просимо до «Брикостайла»
22.05 За красиву Україну
22.15 Х/ф «Повернення Мартіна Герра»

> ***Х/ф «Повернення Мартіна Герра», 22.15***
> *Реж. Даніель Вінь. У гол. ролях: Жерар Депардьє, Наталі Бай, Роже Планшон. ...1542 рік. В одній із французьких провінцій за загадкових обставин зникає молодик Мартін Герр... Поява в селі дев'ять років по тому чарівного незнайомця, який називає себе його ім'ям, огорнута не меншою таємничістю... Неперевершена гра зірок французького кіно Жерара Депардьє і Наталі Бай у видовищній французькій драмі Даніеля Віня принесе вам справжню насолоду!*

00.20 «Решето» представляє. «Джин-99»
01.20 Х/ф «В один дотик»

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.50 «Elite Italia». Телемагазин
08.00 Вісті
08.28 Миколина погода
08.30 Економічний вісник
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Готель». Телесеріал
10.45 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
11.30 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
12.00 «Хмарочос». Музична програма
12.50 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
13.30 Візит. Анталія, Стамбул
14.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.15 «Elite Italia». Телемагазин
23.30 Тижневий огляд НБА
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

СЕРЕДА, 2 грудня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.35, 16.40 Національний хіт-парад.
08.40 Серіал «Вітер у спину».
09.40 Фінансовий огляд.
09.50 Худ. телефільм «Меланхолійний вальс».
10.40 Планета людей.
11.00 Нове покоління.
11.30 Телеканал «Право».
12.00 УТН.
12.15 Служу народу України!
12.45 Національний хіт-парад представляє.
13.15 Діловий канал.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.25 Вітражі.
16.10 Сімейний лікар.
16.55 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
17.25 Серіал «Маленький бродяга».
18.00 УТН.
18.20 Національний хіт-парад представляє.
18.35 Саме той.
19.00 Баскетбол. Чемпіонат Європи. Збірна України — збірна Англії. У перерві — Фінансовий огляд.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
22.00 Худ. фільм «Ніна».
23.20 Національний хіт-парад. Хіт року.
23.50 УТН.
00.10 Спортивні танці. Чемпіонат України.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Крим літературний. 35 років Північно-Кримського каналу.
10.40 Освітній канал. Творчість П. Майбороди. Урок французької мови. Вічна загадка любові. Г. Тютюнник.
12.00 Закон є закон.
12.10 Телефільм «Іван Кавалерідзе. На зламах часу».
12.50 Підприємці-виробничники.
13.25 Закон є закон.
13.30 Док. фільм «Війни чорної та білої магій».
14.45 Закон є закон.
14.50 Мультфільм.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма «Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.25 Серіал «Марія».
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».
17.30 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.00 Худ. фільм «Я іду по Москві».
19.20 Новини від Іа-Іа.
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Сім'я для Енні».
21.40 «СВ-2000».
22.10 Серіал «Чиказька надія».
23.00 ТСН.
23.15 Парк автомобільного періоду.
23.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Серіал «Жорстокий янгол».
08.55 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.05 Серіал «Найтмен — людина ночі».
09.50 Мультфільм «Що це за птах?».
10.05 Детектив «Ательє смерті».
11.35 «Давайте обговоримо» з М. Ганапольським. Чи доїде «Таврія» до Києва?
12.20 Ю. Яковлєв у програмі А. Макаревича «Абажур».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Ці кумедні тварини.
18.40 Гарний настрій.
18.50 Телесеріал «Строгови-2». «Сіль землі». 3 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз погоди.
20.55 Пригодницький серіал «Державний кордон». 2 серія.
22.10 Як це було. Життя і смерть В. Сталіна.
22.55 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.05 Худ. фільм «Казино».
02.05 Подробиці. Підсумки дня.
02.15 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.15 Телесеріал «Пожежа».
14.00 Док. фільм «Українська ніч 33-го».
15.00 Дім і стиль.
15.30 1+1=3.
15.45 Забута афіша.
16.15 Люди і долі.
16.45 Телесеріал «Пожежа».
17.30 За київським часом.

ТЕТ і КИЇВ

ТЕТ

07.00 СІТ
07.20 Міські новини
07.35 Антресолька
07.50 Дай п'ять
07.55 Корисні поради
08.00 Мир дому твоєму (Християнська програма)

КИЇВ

08.30 Хрещатик
08.45 Щоденник виставки «Рибпром-98»
08.55 Творча лабораторія
09.25 Анонс

ТЕТ

09.30 Співає О. Крюкова
10.05 Телекурс німецької мови «Alles Gute!», вип. 26
10.25 Х/ф «Повернення Мартіна Герра»
12.35 TV-шоп
12.50 Джаз-степ, танц-КЛАС!
13.00 Найкращі вар'єте і шоу світу. Ш. Бейсі та її друзі.

КИЇВ

14.00 Т/с «Життя та пригоди чотирьох друзів», с.6
14.35 Ляльковий фільм «Ку-ку-ку»
14.45 Арт-афіша
15.15 Нон-стоп рандеву
15.55 А ми самі з вусами
16.25 Анонс

ТЕТ

16.30 Решето. «С. В. Акустик»
17.30 Джаз-степ, танц-КЛАС!
17.55 Я — пам'ятник собі... М. Свєтін
18.45 «Еоліс» — світ тканин
18.50 Т/с «Неш Бріджес»
19.40 Толока
20.00 Трансформа
20.30 СІТ
20.50 Дай п'ять
20.55 Корисні поради
21.00 Антресолька
21.15 Міські новини

КИЇВ

21.30 Анонс
21.35 Що? Де? Почому?
21.45 Хрещатик
22.00 Щоденник виставки «Рибпром-98»
22.10 Х/ф «Шахраї»
23.45 Ровесник
00.00 Експрес-інформ
00.15 Комп'ютер Х
00.30 Привіт... завтра

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.50 «Elite Italia». Телемагазин
08.00 Вісті
08.28 Миколина погода
08.30 Від «Перехрестя» — до успіху!
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Готель». Телесеріал
10.45 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
11.25 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
11.50 «Elite Italia». Телемагазин
12.00 XXI століття для України. ч.2
12.50 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
13.30 «Час «Ч». Військовий тележурнал
14.00 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.30 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

ЧЕТВЕР, 3 грудня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго
08.35, 15.25, 1
ний хіт-па
09.05 Телефільм
09.20 Сто чудес
09.40 Фінансові
09.50 Телефільм
10.40 Мультфіль
11.00 Хто в дом
11.30 Національ
Хіт року.
12.00 УТН.
12.15 Село і лю
12.40 Свічадо.
13.15 Діловий к
14.00—14.45 На
демія наук
тронна ко
зета «Все
15.00 УТН.
15.35 Прем'єр
«Від Подо
воріт».
16.10 Надвечір'
16.40 Національ
представл
16.55 Мультсер
ніндзя».
17.25 Серіал «М
дяга».
18.00 УТН.
18.20 Серіал «В
19.25 Саме той.
20.00 Шоу Бенн
20.30 Ф ови
20.40 В а ка
21.00 УТН.
22.00 Д. Ольб
Б. Ланкаст
«Ювелірна
23.40 «На хви
Фестиваль
їнської ест
частина.
00.40 УТН.

УТ-2

10.00 Телеаноно
10.05 Закон є за
10.10 Оранта.
10.40 Освітній ка
ко-Карий.
разотворч
України. О
життя і тво
12.00 Закон є за
12.05 і мело
12.35 к. філ
щорічної в
13.05 Закон є за
13.10 Худ. фільм
14.35 Закон є за
14.40 До зустріч
жива леге
авіації».

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма
«1
08.00 Се «Лю
Сансет Біч
09.25 Серіал «Ма
10.00—16.00 Про
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдо
17.30 Серіал «
Хіллз».
18.00 Худ. фільм
но Сергіївн
19.20 Новини від
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія к
ляє. Худ.
лютне алібі
21.40 «Табу».
22.10 Серіал «Чи
23.00 ТСН.
23.15 Версії.
23.45 Серіал «Пі
Тропе».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Телеканал
ку».
08.00 Серіал «Ж
гол».
08.55 Телевізій
служба. Си
09.05 Серіал «Н
дина ночі».
09.55 Прокинься
10.30 Мультфільм
10.40 Детектив
еллінзі».
12.15 «Обличчя с
ченком. Ва
12.50 Інтерновин
13.00—18.00 Про
них та регіо
компаній.
18.00 Інтерновин
18.10 Щасливий
18.50 Телесеріал
«Сіль землі
20.00 Інформаці
«Подробиці
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз по
20.50 Худ. фільм
монік».
22.30 «Обличчя с
ченком. Ва
23.00 Телевізійн
служба. Си
23.10 Нічний сеа
«Список дл
00.50 Подробиці.
01.00 Прогноз по

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські но
13.15 Телесеріал
14.00 Зоряні зуст
14.45 Док. фільм
ніч 33-го».
15.15 Правочин.
15.45 Естафета.
16.00 Аграрна па
щини.
16.35 Ліки майбут
16.45 Телесеріал
17.30 За київськи

ТЕТ і КИЇВ

ТЕТ

07.00 СІТ
07.20 Міські нови
07.35 Антресольк

ку, Україно!
0 Національ-
д.
Сад любові».
віту.
огляд.
Титан».
и.
азяїн?
ий хіт-парад.

л.
нальна ака-
раїни. Елек-
'ютерна га-
всім».

телефільму
до Золотих

й хіт-парад

Черепашки

енький бро-

у спину».

лла.
огля

ський та
худ. фільмі
амниця».
Світязя».
часної укра-
дної пісні. 1

І. Карпен-
зяїн». Об-
мистецтво
. Сторінки
ті.

«Прем
зави».

беріг».
Голего —
цивільної

ми УТ-2.

он Беверлі

рога Оле-

представ-
«Абсо-

ка надія».

ецем Сен-

брого ран-
стокий ян-
патрульна
мен — лю-

івай!
чинк».
впадок на
з О. Тка-
а Мей.
ами облас-
льних теле-

адок.
рогови-2».
серія.
програма
Час».

онні-Мне-
з О. Тка-
а Мей.
патрульна
ія.
Худ. фільм
вицтво».
думки дня.

ни.
ожежа».
«Українська

грама Київ-
ого.
ожежа».
часом.

07.50 Дай п'ять
07.55 Корисні поради
08.00 Мир дому твоєму (Християнська програма)

КИЇВ

08.30 Хрещатик
08.45 Що? Де? Почому?
08.55 Анонс
09.00 Експрес-інформ
09.15 Комп'ютер Х
09.30 Х/ф «Шахраї»
11.05 Ровесник
11.20 Хіханьки-хаханьки
11.30 Український хокейний огляд
12.00 Чорний квадрат

ТЕТ

12.30 Телекурс німецької мови «Alles Gute!», вип. 26
12.50 Джаз-степ, танц-КЛАС!
13.00 Т/с «Неш Бріджес»
13.50 Міжнародний день інвалідів. Лицар України на колясці. Кубок «Фалбі»
15.50 Контакт

КИЇВ

16.30 Хрещатик
16.45 В об'єктиві Польща
17.15 Збережімо здоров'я
17.35 Ляльковий фільм «Ку-куку і сумний м'яч»
17.45 Вогнеборці
18.05 В. Щербачов представляє...
18.35 Зроби себе
19.05 Д/с «Паломництво до Святої Землі», с. 5 — «Зустріч народів»
19.30 Казка біля нічника
19.45 Т/с «Життя та пригоди чотирьох друзів», с. 7
20.10 Анонс
20.15 Хрещатик

ТЕТ

20.30 СІТ
20.50 Дай п'ять
20.55 Корисні поради
21.00 Антресолька
21.15 Міські новини
21.30 Таємничі історії з Д. Харитоновим
22.00 За красиву Україну
22.10 Х/ф «У гонитві за тінню»

Х/ф «У гонитві за тінню», 22.10

Реж. Ларрі Фергюсон У гол. ролях: Чарлі Шін, Лінда Фіорентіно, Майкл Мадсен. Захоплюючий гостросюжетний трилер! Звільнений з поліції за безкомпромісну вдачу Даніель Сексон погоджується брати участь у секретній операції ФРБ з виявлення джерел нелегального поширення зброї та наркотиків... Для цього йому тільки потрібно пробратися в банду жорстоких «байкерів», звідки ще жодний з агентів ФБР не повертався живий...

23.55 Вернісаж
00.10 35 хвилин джазу
00.45 Х/ф «Комісар»

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.50 «Elite Italia». Телемагазин
08.00 Вісті
08.28 Миколина погода
08.30 Планета людей
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Готель». Телесеріал
10.45 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
11.30 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
12.00 Разом з Вами. Розважальна програма
12.50 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 Від «Перехрестя» — до успіху!
13.30 Архі-Арт. Розважальна програма
14.00 Модний час
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.25, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.15 «Elite Italia». Телемагазин
23.30 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

П'ЯТНИЦЯ, 4 грудня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.35, 22.45 Національний хіт-парад.
08.40 Серіал «Вітер у спину».
09.40 Фінансовий огляд.
10.00 С. Моем. «Коло». Вистава Московського театру ім. В. Маяковського.
12.00 УТН.
12.15 Відкриваємо Біблію.
12.45 Національний хіт-парад представляє.
13.15 Діловий канал.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.20 Док. фільм «Відвоювання часу — праця майбутнього».
15.50 Шоу «Ток-ринг».
16.30 Сім'Я.
17.00 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
17.30 Серіал «Маленький бродяга».
18.00 УТН.
18.20 Серіал «Вітер у спину».
19.15 Серіал «Час збирати каміння».
20.30 Фінансовий огляд.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
22.00 Щасливий дзвінок.
22.50 Нове покоління.
23.20 Програма «Захист».
23.40 Худ. фільм «Брудне життя».
00.15 УТН.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Телеканал «Право».
11.05 Телевистава «Як чоловіки про жінок говорили».
11.50 Закон є закон.
11.55 «Калинові острови». III Всеукраїнський фестиваль телерадіопрограм.
12.30 Худ. фільм «Ізгой».
13.45 Закон є закон.
13.50 Мультфільм.
14.00 Україна сьогодні.
14.30 Телефільм «Українські народні музичні інструменти. Кобза-бандура».
14.50 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма «Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.25 Серіал «Марія».
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».
17.00 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.00 Худ. фільм «Смертні гріхи».
19.20 Новини від Іа-Іа.
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Сьома мішень».
21.40 Сам собі режисер.
22.10 Серіал «Тисячоліття помсти».
23.00 ТСН.
23.15 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Розсікаючи хвилі». 1 серія.

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Серіал «Жорстокий янгол».
08.55 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.05 Серіал «Менти» з циклу «Вулиці розбитих ліхтарів».
10.05 Мультфільм «Іванко і велетень».
10.15 Детектив «Ребекка з вулиці Руазе».
11.45 Джентльмен-шоу.
12.20 Г. Старовойтова у програмі «Жіночі історії».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.10 Інтерновини.
18.15 Кохання з першого погляду.
18.45 Гарний настрій.
19.00 Поле чудес.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз погоди.
20.55 Коломбо у комедії «Пограбування «Брінкс».
22.50 Нещодавно. 1972 р.
23.35 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.45 Про це...
00.30 Про це... у фільмі «Шлюха».
01.55 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.15 Телесеріал «Пожежа».
14.05 Док. фільм «Українська ніч 33-го».
15.05 Шлягер представляє.
15.55 Золоте намисто Київщини.
16.25 Домашній доктор.
16.45 Телесеріал «Пожежа».
17.30 За київським часом.

ТЕТ і КИЇВ

ТЕТ

06.45 СІТ
07.05 Міські новини
07.20 Антресолька
07.35 Дай п'ять
07.40 Корисні поради
07.45 Вернісаж
08.00 Мир дому твоєму (Християнська програма)

КИЇВ

08.30 Хрещатик
08.45 Анонс
08.50 Вікна у світ
09.20 Анонс

ТЕТ

09.30 М/ф
09.50 Медичний тижневик
10.20 Телекурс німецької мови «Alles Gute!», вип. 26
10.40 Х/ф «У гонитві за тінню»
12.20 TV-шоп
12.35 Джаз-степ, танц-КЛАС!
12.50 Блеф-клуб
13.30 Театр на долонях

КИЇВ

14.00 Т/с «Життя і пригоди чотирьох друзів», с.7
14.30 Анонс
14.35 Ляльковий фільм «Ку-куку і сумний м'яч»
14.45 В. Щербачов представляє
15.15 Зоряні зустрічі
15.55 А ми самі з вусами!
16.25 Анонс

ТЕТ

16.30 Душа до душі
17.05 Творчий вечір М. Плісецької, ч. 2
17.40 Естонія — рівновага контрастів, програма 1
18.00 Контакт
18.40 Світ Аліси
19.00 Т/с «Неш Бріджес»
19.55 Це — Ми!
20.25 Корисні поради
20.30 СІТ
20.50 Дай п'ять
20.55 Інформація до роздумів
21.05 Антресолька
21.20 Міські новини

КИЇВ

21.30 Анонс
21.35 Що? Де? Почому?
21.45 Хрещатик
22.00 Х/ф «Медовий місяць на п'ятьох»
23.35 Чорний квадрат
00.05 Експрес-інформ
00.20 Комп'ютер Х
00.35 Нічний канал
01.35 Астрологічний прогноз

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.50 «Elite Italia». Телемагазин
08.00 Вісті
08.28 Миколина погода
08.30 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Готель». Телесеріал
10.45 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
11.30 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
12.00 Шлягер бо шлягер
12.50 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 Фант-лото «Бінго»
13.30 Візит. Аспен, Хургада
14.00 Пані. Стиль життя
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзів клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.30 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

СУБОТА, 5 грудня

УТ-1

07.30 Анонс.
07.35 Гімнастика.
07.55, 16.20 Національний хіт-парад.
08.00 Хто в домі хазяїн?
08.30 Дитячий серіал «Блакитне дерево».
09.15 Сніданок меломана.
09.50 Худ. фільм «Один у лісі».
11.30 Телеканал «Право».
12.00 УТН.
12.20 Наук.-поп. серіал «Каскадери».
13.10 Альманах «Основа».
13.50 Док. фільм «Дива Франції. Париж».
14.45 Прес-кур'єр.
15.00 УТН.
15.20 Худ. фільм «Попелюшка і принц».
16.30 «Немеркнучі зірки. Богодар Которович». Фільм 1.
17.00 Від «Перехрестя» — до успіху.
17.30 Реальний сектор.
18.00 УТН.
18.20 Шоу «Ток-ринг».
19.00 Серіал «Чудові Азеракки». 2 серія.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
22.00 Серіал «Лейтенант Рокка».
22.50 Вітражі.
23.35 Національний хіт-парад. Топ-10.
00.05 УТН.
00.25 Худ. телефільм «Ну, ти й відьма!»

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Молодіжний канал. Сімейна кухня. Музична подія. Молодіжні новини. Ток-шоу «Асоціації». Музичні новини.
12.10 Україна аграрна.
12.25 Закон є закон.
12.30 Оранта.
13.00 Клуб-700.
13.30 Крила над планетою.
13.55 Закон є закон.
14.00 Спортивний канал.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Шоу довгоносиків.
07.30 Як стати зіркою.
08.00 Мультсеріал «Пригоди Соніка».
08.30 Серіал «По той бік дзеркала».
09.00 Доброго ранку, країно!
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 Серіал «Графиня де Монсоро».
17.00 Пригодницький серіал «Ксена — принцеса-воїн».
18.00 «Як стати зіркою».
18.30 Прем'єра нового серіалу «Авантюрист».
19.20 Новини від Іа-Іа.
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Екіпаж».
22.00 Серіал «Цілком таємно».
23.00 ТСН — особливий погляд.
23.30 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Розсікаючи хвилі». 2 серія.

УТ-3

«ІНТЕР»

09.00 «Інтер» — анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.15 Дітвора.
09.30 Дитячий серіал «Пригоди лісового патруля».
09.55 На перший погляд.
10.20 Рижий бальзам на душу. Г. Хазанов.
10.45 Ранкова пошта.
11.20 Смак.
11.45 М. Боярський у програмі «Горище братів Пілотів».
12.15 Фан-клуб.
12.50 Телевізійний центр моди.
13.25 Життя серед життя.
13.55 Серіал «Фліппер-2».
14.40 Імперія ігор. Міжнародні бої гладіаторів.
15.25 Спорт-тайм.
16.00 Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік».
16.50 Гарний настрій. «Елка і кенгуру».
16.55 Серіал «Найтмен — людина ночі».
17.40 Національна лотерея.
17.50 Пісня року.
18.25 Худ. фільм «Зануда».
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Прогноз погоди.
20.50 Серіал «Менти» з циклу «Вулиці розбитих ліхтарів».
21.50 Що? Де? Коли?
23.15 Нічний сеанс. Кримінальна комедія «Бос мафії».
01.00 Прогноз погоди.

КДРТРК

08.00 Пілігрим.
08.30 Острів скарбів.

ТЕТ і КИЇВ

ТЕТ

07.00 СІТ
07.20 Міські новини
07.35 Антресолька
07.50 Корисні поради
07.55 Джазова ретроспектива

КИЇВ

08.30 Хрещатик
08.45 Що? Де? Почому?
08.55 Арт-афіша
09.25 Х/ф «Медовий місяць на п'ятьох»
11.00 Зоряне меню
11.30 Хіханьки-хаханьки
11.40 Д/ф «Команда молодості нашої»

ТЕТ

12.30 Світ людини. Медицина
13.00 Т/с «Неш Бріджес»
13.50 Лицар України на колясці. Кубок «Фалбі»
15.55 «Еоліс» — світ тканин
16.00 Супер-шоу «Простіше простого»

КИЇВ

16.30 Хрещатик
16.45 Київські мініатюри
17.15 Ліра. «Гаудеамус-98»
18.40 Київ. Україна. Світ
19.10 Посмішка. А. Демчук
19.30 Столиця
19.45 Кіноколо
20.05 Казка біля нічника
20.15 Хрещатик

ТЕТ

20.30 СІТ
20.50 Корисні поради
20.55 Спати час
21.15 Міські новини
21.30 Т/с «Спека у Лос-Анджелесі»
22.30 Найкращі шоу і вар'єте світу. Баришников у Голлівуді
23.25 Імперія пристрасті
00.05 Х/ф «Повернення Мартіна Герра»

ICTV

07.00 «Разом з Вами». Розважальна програма
08.00 Вісті
08.28 Миколина погода
08.30 Економічний вісник
09.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
09.25 «Чудернацька наука». Молодіжний комедійний телесеріал
09.50 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 Пані. Стиль життя
10.30 Архі-Арт. Розважальна програма
11.00 Валерій Марченко. Повернення. ч.2. З серіалу «Остання адреса»
11.30 Фабрика снів
12.00 «Вавилон-5». Космічний суперсеріал
12.45 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 Серіал «Золотий вік кунгфу». Фільм «Жертва»
14.30 Суперблок
15.00 Валентин Щербачов представляє...
15.30 НБА-Джем
16.00 Спортивний тижневик
16.50 «Elite Italia». Телемагазин
17.00 Візит. Мадагаскар, Каліфорнія
17.30 Територія А. Музичний тиждень
18.00 «Вавилон-5». Космічний суперсеріал
19.00 «Дотик ангела». Телесеріал
19.55 Модний час
20.25 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
20.55 «Ні!» — дитячому і підлітковому курінню
21.00 Бокс. Спортивна програма
23.00 «Хмарочос»
00.00 «Повітряний вовк». Пригодницький телесеріал
01.00 Програма передач на завтра

НЕДІЛЯ, 6 грудня

УТ-1

07.00 Анонс.
07.05 Село і люди.
07.35 Гімнастика.
07.45 Українське спортлото.
07.55, 18.20, 20.30 Національний хіт-парад.
08.00 Вікно в Америку.
08.30 Відкриваємо Біблію.
09.00 Серіал «Блакитне дерево».
09.50 Служу народу України!
10.20 Серіал «Темні небеса». 3 серія.
11.10 Зірки, на сцену!
11.40 Шоу самотнього холостяка.
12.00 УТН.
12.15 Агрономіка.
12.25 Сто чудес світу.
12.40 Свічадо.
13.15 Сімейний лікар.
13.45 Національний хіт-парад.
14.00 «Таємні історії» з Д. Харитоновим.
14.30 Телеканал «Право».
15.00 УТН.
15.20 Мультфільм на замовлення.
16.00 Худ. фільм «Попелюшка і принц».
17.00 «Немеркнучі зірки. Богодар Которович». Фільм 2.
17.30 Казна.
18.00 УТН.
18.25 Худ. фільм «Аеробус».
20.00 Крила України. Концертна програма до Дня Збройних Сил України.
20.40 Вечірня казка.
21.00 7 днів.
22.00 Серіал «Вихор квітів».
22.50 Ток-шоу «Розслабтесь... Ви в ефірі».
23.20 Національний хіт-парад. Хіт-журнал.
23.50 Європейський футбол.
00.45 УТН.
01.05 На тенісних кортах світу.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Тележурнал «Реальний сектор».
10.35 Закон є закон.
10.40 Відкрита віза.
11.00 Клуб Суперкниги.
11.20 Закон є закон.
11.25 Музична пошта.
11.55 Закон є закон.
12.00 Молодіжний канал. TV-impresario. Музична подія. Таїнство краси. М-стиль.
14.00 Спортивний канал.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Парад улюблених кінострічок. Худ. фільм «Рідня».
08.30 Серіал «По той бік дзеркала».
09.00 Доброго ранку, країно!
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 Серіал «Графиня де Монсоро».
17.00 Серіал «Пригоди Синдбада».
18.00 Програма «Каламбур».
18.30 Серіал «Авантюрист».
19.30 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Смарагди з Колумбії».
21.30 Серіал «Уокер — техаський рейнджер».
22.15 Теленянія.
23.15 Серіал «Поліція Нью-Йорка».
00.00 Худ. фільм «Гра уяви».

УТ-3

«ІНТЕР»

09.00 «Інтер» — анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.15 Мультфільм «Антарктида».
09.25 Дитячий серіал «Пригоди лісового патруля».
09.55 Прокинься і співай!
10.30 Уік-енд.
11.05 Доки всі вдома.
11.40 Ранкова зірка.
12.30 «Підводна одіссея команди Кусто». «Ніл — річка богів».
13.15 Сміхопанорама.
13.50 Зірки світового футболу у програмі «Інтер-футбол».
14.15 Серіал «Фліппер-2».
15.00 Брейн-ринг.
15.55 Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік».
16.50 Серіал «Найтмен — людина ночі».
17.35 Клуб «Білий папуга».
18.20 Худ. фільм «Донська повість».
20.00 Подробиці тижня.
20.35 Прогноз погоди.
20.45 Джентльмен-шоу.
21.20 Худ. фільм «Чудовисько».
23.05 Мелорама.
23.50 Фантастичний серіал «Багз-3».
00.45 Прогноз погоди.

КДРТРК

08.00 Київські мініатюри.
08.30 Одеські нюанси «Слов'янського базару».

ТЕТ і КИЇВ

ТЕТ

07.30 Міські новини
07.40 Корисні поради
07.45 Антресолька

КИЇВ

08.30 Хрещатик
08.45 Анонс
08.50 Х/ф «Гість»

ТЕТ

09.30 М/ф
09.45 Спортивне сузір'я
10.15 Безсмертні скарби України
10.40 Вогні цирку
11.35 Концерт Р. Карцева
13.00 Поп-стоп
13.30 Просто собака
13.50 «Еоліс» — світ тканин

КИЇВ

14.00 Громадське телебачення України (експериментальне мовлення)
16.00 Поїхали!
16.25 Анонс

ТЕТ

16.30 Ім'я. А. Францкевич
17.30 Корисні поради
17.35 Балет — любов моя. «С. Лифар де ла данс», ч. 1
18.05 М/ф «Астерікс із Галлії»
19.15 Ласкаво просимо до «Брикостайла»
19.20 Спортивне сузір'я. Чемпіонат Європи з кік-боксингу і тайського боксу
19.50 Блеф-клуб
20.30 СІТ. Відлуння тижня
20.50 Спати час
21.05 Джаз-степ, танц-КЛАС!

КИЇВ

21.30 Анонс
21.35 Що? Де? Почому?
21.45 Хрещатик
22.10 Х/ф «Усі мої чоловіки»
23.35 Профі-прес
00.15 Комп'ютер Х
00.30 Привіт... завтра

ICTV

07.00 «Хмарочос». Музична програма
08.00 Це твій день!
08.30 «Роккі, Бульвінкль і друзі». Мультсеріал
09.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
09.25 «Чудернацька наука». Молодіжний комедійний телесеріал
09.50 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 Канал мистецтв «Територія А». Музичний тиждень
10.30 Планета людей
11.00 Шлягер бо шлягер
11.45 Вернісаж
12.00 Соло нового сезону. Розважальна програма
12.30 «Час «Ч». Військовий тележурнал
13.00 «Міс Світу-98». Повтор від 26.11.98
13.55 «Elite Italia». Телемагазин
14.00 Модний час
14.30 «Elite Italia». Телемагазин
14.45 «Команда ДІГ». Мультсеріал
15.15 «Клуб «Сніданок». Художній фільм
17.00 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик (ТІА «Вікна»)
17.30 Пані. Стиль життя
18.00 «Поліцмен з іншого часу». Гостросюжетний телесеріал
19.00 Вісті тижня. Інформаційно-аналітична програма (ТІА «Вікна»)
20.00 Фабрика снів
20.30 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
21.00 Роберт Редфорд і Меріл Стріп у художньому фільмі «З Африки»
00.00 Разом з Вами. Розважальна програма
01.00 Програма передач на завтра

Хроніка. Факти. Події

✔ **Київ**

У Японії знають, що таке стихійне лихо

Вчора у МЗС України відбулася церемонія передання гуманітарної допомоги уряду Японії потерпілим у Закарпатті. Як повідомляється у спеціальному повідомленні Посольства Японії в Україні, «уряд прийняв рішення про виділення гуманітарної допомоги на суму 217 тис. доларів США, 48 наметів, 2 комплектів медичного обладнання та медикаментів, 3700 ковдр, а також фінансування на суму 100 тис. доларів США».

✔ **Мадрид**

Піночета «привітали» з днем народження

Іспанія й надалі дотримуватиметься відомої позиції щодо «проблеми Аугусто Піночета», суть якої — повага та визнання рішень судових інстанцій. Так глава уряду Хосе Марія Аснар прокоментував вердикт британської палати лордів, у якому колишньому диктаторові Чилі (у день його 83-річчя) було відмовлено в дипнедоторканності. Іспанія надіслала в Лондон прохання про видачу чилійського генерала іспанському правосуддю.

✔ **Анкара**

Прем'єр у відставці

Прем'єр-міністр Туреччини Месут Йілмаз вручив президентові країни прохання про відставку. До формування нового уряду йому доручено виконувати обов'язки глави кабінету. Декількома годинами раніше очолювана Йілмазом коаліція меншості отримала вотум недовір'я в парламенті. На відставці наполягла опозиція, яка обвинувачувала прем'єра у різних махінаціях та зловживаннях.

✔ **Белград**

Коли багато планів, є з чого вибирати

Офіційний Белград фактично почав реалізацію «плану Мілутиновича» з косовського врегулювання, відхиливши як неприйнятний варіант американського посередника Кристофера Хілла. Представники національних меншин краю, парламентських партій Сербії та делегація Белграда на переговорах у Косові підписали декларацію, в якій висловили повну підтримку «Договору про політичні рамки самоуправління в Косові та Метохії», запропонованого президентом Сербії Міланом Мілутиновичем.

✔ **Осло**

Бюджет буде прийнято. Уряд збережеться

Уряд Норвегії подолав гостру кризу під час обговорення держбюджету на майбутній рік. Таким чином ліквідовано реальну загрозу зміни уряду, про що серйозно думали в країні. Внаслідок наполегливих переговорів три партії коаліційного уряду меншості, який має підтримку в стортингу (парламенті) 42 з 165 депутатів, змогли досягти домовленості з двома опозиційними партіями і заручитися їх підтримкою під час голосування. Разом вони мають більшість голосів, достатню для схвалення проекту держбюджету.

✔ **Париж**

Всі засоби добрі

«Я повинен сказати цілком визначено, що ми пустимо в хід всі засоби, щоб створити нашу Палестинську державу до 4 травня 1999 року». Про це заявив у Парижі глава Палестинської автономії Ясір Арафат після закінчення переговорів у Єлисейському палаці з президентом Франції Жаком Шираком. Це дата закінчення періоду тимчасової п'ятирічної автономії, яку передбачено ізраїльсько-палестинською угодою, підписаною 1993 року, підкреслив Арафат.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Ясір Арафат.

Політики пішли вперед. Тепер їх треба наздоганяти

Якщо вам доведеться відпочивати на березі Росі і ви раптом побачите японця, що сидить з вудочкою, то знайте, це цілком може бути Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Юдзі Курокава. Як він сам зізнався кореспондентові «ГУ», у вільний від роботи час любить порибалити, пограти в гольф (і щоб не втратити форму він намагається робити це хоча б раз на тиждень), покататися з дружиною на машині за містом. А дружина посла просто обожнює верхову їзду... Однак усе це, нагадую, — у вільний від роботи час. А його буває не так багато, оскільки графік насичений: візити, переговори, різноманітні заходи, та ще й журналісти...

— Пане посол, вам довелося працювати в Італії, Пакистані, Швейцарії, Таїланді. Ви були Генеральним консулом Японії в Канаді. Словом, можете порівнювати. Чи має свою специфіку робота в Україні?

— Залежно від країни, у важливих пунктах справді є відмінності. Це пов'язано з тим, у якому стані перебуває країна, який рівень відносин між нею та Японією. Україна — ще молода держава, і наші двосторонні відносини не мають довгої історії. Порівняно недавно відкрито й перше Посольство Японії в Україні. Тому нині багато що доводиться починати з «нуля».

— Як багато ви знали про Україну на той момент, коли вас призначили послом. Чи якесь уявлення було?

— Мабуть, тоді моє уявлення про цю країну мало чим відрізнялося від уявлень будь-якого японця. Всі ми в школі вивчали, що Україна — це передусім чорноземи. Але коли я приїхав сюди, то довідався, що тут добре розвинуте не лише сільське господарство, а й промисловість.

Раніше Японія мала дипломатичні відносини лише з Радянським Союзом. І в радянської людини був імідж закритої, замкненої... Але тепер я знаю, що насправді українці дуже відкриті люди. Мабуть, для мене це стало найбільшим відкриттям.

— А щодо співробітництва між Україною та Японією, на вашу думку, у яких галузях воно найперспективніше?

— Вважаю, в промисловості, але важко сказати, у яких саме напрямах. Нині ми плануємо почати співробітництво у металургійній, нафтопереробній галузях.

— Іноді складається враження, що японські бізнесмени не надто поспішають в Україну. Їх не влаштовує ситуація, яка склалася тут, чи це в традиціях японського бізнесу: спочатку роздивитися, а вже потім діяти?

— Вам здається (якщо порівнювати наших бізнесменів з американськими чи німецькими), що японські обачніші?

— Так.

— Мабуть, можна сказати й це. Якщо бізнесмен не матиме прибутку, то не зможе розвивати бізнес. Тому, як я вважаю, вони поки просто не впевнені в тому, чи зможуть одержати прибуток, співробітничаючи з українськими колегами. Але, як на мене, українські бізнесмени теж не дуже поспішають. Вони не намагаються виробляти справді якісний товар, який могли б купувати за кордоном. Нині в Україні працює кілька великих японських компаній, і коли вони знаходять справді перспективного партнера, то не пропускають свій шанс. Проте це співробітництво ще не можна назвати достатнім.

— А якщо порівнювати рівень політичних, економічних та культурних відносин, то який вищий?

— Політики набагато пішли вперед. Однак добре, коли відносини збалансовано. Саме тому цього року ми вирішили провести в Україні Тижні японської культури (спільно з благодійним фондом «Далекий Схід». — **Авт.**), щоб ознайомити вашу країну з традиціями Японії, її сучасним мистецтвом. У рамках цих тижнів відбулося дев'ять заходів. Серед виконавців були й дуже знамениті в Японії люди. Ці акції відбувалися не лише в Києві, а й в інших областях, і відвідали їх понад 62 тисячі осіб.

— Мабуть, організація такої грандіозної акції не буває без проколів?

— Особливих труднощів ми не мали. Можливо, дрібні й розв'язувані проблеми. Так, експонати виставки японської кераміки довше, ніж очікувалося, «затрималися» на митниці. Тому виставку в Полтаві відкрили пізніше, ніж планували. Бракувало апаратури під час вистав «Санкай Дзюку». Не вдалося поїхати на відкриття кінофестивалю в Ужгород, оскільки в Закарпатті почалася повінь... Але загалом ми вважаємо, що організація тижнів пройшла успішно.

У принципі, в ідеалі — організовувати такі культурні заходи має не посольство. Однак ще рано говорити про це. Нині завдання посольства — домогтися, щоб взаємини між Україною та Японією було збалансовано.

Інтерв'ю взяла Наталя ФІЛІПЧУК.

Причина — суперечності, яких начебто немає

Сенсаційну зустріч між президентом Грузії Едуардом Шеварднадзе та керівником абхазьких сепаратистів Владиславом Ардзінбою перенесено. Про це заявив сам президент, пояснивши, що це пов'язано з документами, які планують підписати. Однак особистий представник керівника сепаратистів, що побував у Тбілісі, підкреслив, що невирішених питань між сторонами в роботі над проектами документів немає.

Суперечності, що є на цей момент, не носять принципового характеру і їхнє врегулювання можливе найближчим часом, — зазначив він у бесіді з журналістами. Анрі Джергенія та особистий представник президента Грузії державний міністр Важа Лордкіпанідзе розглянули проекти протоколу щодо повернення біженців та угоду «Про мир». Як заявив після цієї зустрічі президент Грузії, позиції сторін дедалі більше зближуються. За словами Едуарда Шеварднадзе, особлива роль у процесі примирення покладається на представників ООН та групи країн — друзів Грузії. Крім того, під час візиту президента Вірменії Роберта Кочаряна до Тбілісі президент Грузії на спільній прес-конференції особливо підкреслив роль України у врегулюванні абхазького конфлікту. Цілком імовірно, намічена зустріч відбудеться в середині грудня.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Транскаспійський варіант газопроводу стає дедалі реальнішим

Американська компанія «Енрон» подала урядові Туркменистану попередній звіт щодо техніко-економічного обгрунтування (ТЕО) проекту транскаспійського газопроводу Туркменистан—Азербайджан—Грузія—Туреччина. Зробила вона це в терміни, які оголошено під час візиту в липні нинішнього року спецрадника президента США та держсекретаря з питань енергоресурсів Каспійського басейну Річарда Морнінгстара.

Попередній проект ТЕО містить багатообіцяючі перспективи. Його висновки підтверджують достатність запасів газу, а це дає можливість розраховувати на залучення коштів міжнародних фінансових інститутів. Туркмено-турецька двостороння угода про принципи продажу й закупівлі туркменського газу та його транспортування, підписана в Анкарі наприкінці минулого місяця президентами двох країн, підтвердила гарантії: туркменський газ одержить турецький ринок. Свою візу на ній тоді ж поставив і міністр енергетики США Білл Річардсон. Угода, а тепер і презентація в Ашгабаті попередніх результатів з підготовки ТЕО істотно прискорили втілення проекту в життя.

Це сприяло також відновленню туркмено-азербайджанських переговорів щодо розв'язання спірних питань про належність родовищ Азері та Чираг. Проблему, як очікують, буде «ліквідовано» під час зустрічі Сапармурата Ніязова та Гейдара Алієва, яку заплановано на кінець грудня. А від результатів цього рішення залежать і всі питання подальшого просування проекту транскаспійського трубопроводу.

За попередньою оцінкою, вартість майбутнього газопроводу становить 2,5 мільярда доларів США, його довжина — 1500 миль. Маршрут пролягає від східних родовищ Туркменистану через Каспійське море, Азербайджан, Грузію до турецького міста Ерзурум. Пропускна спроможність газопроводу зростатиме від 16 до 30 млрд. кубометрів газу на рік. До речі, кошти на проведення попереднього ТЕО (750 тисяч доларів США) надали американці. Презентація остаточного варіанта техніко-економічного обгрунтування проекту транскаспійського газопроводу, згідно з планами «Енрон», відбудеться на початку наступного року.

Тамара МОЛІНА.

Ашгабат.

Те, що зібралися, — вже досягнення

У грудні в Москві зустрінуться глави держав країн СНД

У Москві закінчилося засідання Ради глав держав СНД. Окрім принципових для Співдружності питань реформування органів СНД і реанімації Угоди про зону вільної торгівлі, на розгляд і підписання прем'єр-міністрами країн СНД було подано великий пакет документів.

Напередодні цієї події виконавчий секретар СНД Борис Березовський побував у столицях ряду держав, щоб поділитися з президентами своїми міркуваннями щодо реформування Співдружності. Як стверджує Борис Березовський, у підсумку всі глави держав підтримали ідею кардинального реформування всіх сторін діяльності Співдружності. По закінченні засідання Ради прем'єр-міністрів країн СНД на прес-конференції Борис Березовський сказав, що головна причина нульового результату семилітнього інтеграційного процесу держав Співдружності — відсутність «загальновизнаної і чітко сформульованої мети». На переконання виконавчого секретаря СНД, вона має полягати в інтеграційному об'єднанні, що ґрунтується на тісному багатосторонньому економічному співробітництві та економічних інтересах всіх держав Співдружності — від утворення зон вільної торгівлі, запровадження митних правил до переходу в єдиний економічний простір. А також є потреба у співпраці в галузі екології, боротьби з організованою злочинністю, уніфікації економічного законодавства, розв'язанні митних проблем і вільному переміщенні між країнами Співдружності грошей і товарів. Водночас Борис Березовський жорстко заявив, що жодної наднаціональної управлінської структури не створюватимуть: кожна з країн сама в праві обирати, в якому спільному просторі брати участь, а в якому ні.

На засіданні Борис Березовський запропонував для обговорення й схему реорганізації структури Співдружності. Вона ґрунтується на оптимізації цієї структури, а також на контролі за виконанням ухвалюваних президентами рішень. Борис Березовський вважає, що керувати апаратними справами Співдружності «мають розумні люди із сучасним способом мислення, котрі розуміють проблеми і прагнуть їх розв'язати».

В інтерв'ю кореспондентові «ГУ» Валерій Пустовойтенко заявив: «Те, що зібралися глави урядів країн СНД (вперше за останні 8 місяців. — **Авт.**), — це велике досягнення. Прем'єр-міністри змогли відверто обмінятися думками про долю СНД. Україна підтримує запропоновану модель за умови наявності структури, яка безпосередньо займатиметься питаннями розвитку економічних зв'язків країн Співдружності, а також виступає за створення зон вільної торгівлі».

Однак, хоча на засіданні глав урядів було внесено на обговорення близько 40 документів, жоден з них не підписали. Водночас прем'єр-міністр Російської Федерації заявив: «Тепер робота Співдружності проходить активніше. Ті кризові шляхи, якими йдуть країни СНД, не лише змушують нас шукати спільного виходу з ситуації, а й надають певного імпульсу для подальшого шляху, головним чином, економічних інтеграцій».

У грудні в Москві зустрінуться глави держав країн СНД. І, можливо, документи й угоди, які обговорювали глави урядів, усе-таки буде підписано.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Балансуємо на межі законності...

Президент України Леонід Кучма звернувся до Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка із закликом (цитуємо «Інтерфакс-Україна») активізувати діяльність народних депутатів — членів української делегації у Парламентській Асамблеї Ради Європи.

Він підкреслив «важливість безпосередньої участі представників Верховної Ради у процесі підготовки доповіді щодо України і її обговорення на сесії ПАРЄ у січні наступного року». Леонід Кучма занепокоєний відсутністю представників Верховної Ради на засіданні Комітету з моніторингу 5 грудня у Страсбурзі (члени комітету — Василь Костицький та Євген Мармазов). Це, на думку Президента, «потягнуло за собою формування у більшості цього органу думки про зневажливе ставлення української сторони до процесу моніторингу». «Таким чином, — підкреслив він, — зводиться нанівець значна робота по виконанню зобов'язань, взятих Україною при вступі до Ради Європи». Президент наголосив, що саме «подальша відстрочка і пасивна участь української делегації в підготовці доповіді щодо України потягне за собою негативні наслідки для держави».

Отже, передчуваючи січневі скандали, дехто розпочав пошук винних.

Доповідь Комітету з моніторингу вже готова, її затверджено вчора в Гаазі. Те, що документ надзвичайно критичний, — правда. Однак аж ніяк не через неучасть у засіданнях комітету наших депутатів (які, до речі, частіше за браком коштів, не могли відвідувати комітет). Критичність документа, мабуть, викликана насамперед діями української виконавчої влади. Адже не з санкції парламенту продовжували карати смертю засуджених після численних застережень Ради Європи; не законодавчий орган і тим більше не члени делегації Верховної Ради у ПАРЄ влаштовували післявиборчі ігрища; не Верховній Раді у провину ставить ПАРЄ тиск на пресу й на судові органи. Зазначене вище — головні пункти претензій до України. Нарешті, перший проект нинішньої доповіді надсилали до нашого уряду ще в січні минулого року, а коментар з Києва відправили тільки у вересні (а не в травні, як мало б бути). Треба сказати, що в Раді Європи чудово розуміють, хто є хто, і саме тому, принаймні, у проекті нинішньої доповіді (поки що ми не маємо затвердженого вчора остаточного документа) була фраза про те, що часом українська виконавча влада «балансує на межі законності».

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Канцлер просить «пригальмувати»

У бундестазі почалася робота над проектом закону про екологічний податок, який уже став ключовим напрямом політики нового уряду. І це зрозуміло: він має додатково забезпечити бюджету 36 мільярдів марок. Ці кошти — усі без винятку — уряд обіцяє спрямувати на соціальне страхування.

Але за перші 25 днів правління бундесканцлер Герхард Шрьодер і його новий кабінет у своїй діяльності не так набули, як втратили. Не зовсім вдала програмна промова канцлера перед депутатами бундестагу витримала запал критики з боку і опозиції, і преси. Перші звинувачують Шрьодера в тому, що для розв'язання актуальних проблем (наприклад, у галузі економіки) він добирає не завжди компетентних фахівців. Так, скажімо, до врегулювання кризової ситуації у сфері зайнятості та зменшення безробіття він залучив міністрів — закордонних справ Йошку Фішера та з питань екології Юргена Тріттіна. Деякі газети в'їдливо стверджують, що Німеччина тепер має нового канцлера — Оскара... Шрьодера. Інші пишуть, що на запитання журналістів про суть урядової заяви Шрьодер нібито відповів: «Запитайте в Оскара, адже це він писав». А деякі обнадіюють: «Результати роботи Шрьодера можна буде оцінити через 100 днів перебування Оскара Лафонтена на посту міністра фінансів»...

Очевидно, такий холодний душ остудив канцлера після ейфорії перемоги. Він погодився з критикою і заявив, що не лише визнає помилки, а й усуває їх. І якщо машина на повній швидкості з'їхала в кювет, то це не означає, що водій погано управляв, — швидкість була зависока. Канцлер попросив кабінет «пригальмувати», оскільки надто швидкий темп не дає змоги урядові, міністерствам і фракціям парламенту координувати дії. Але якщо прорахунки і сталися, то тільки тому, що для роботи над законопроектом було обмаль часу, стверджує канцлер. Зрозуміло, далі Шрьодер і його команда діятимуть обачніше.

Тому із законопроектом про екологічний податок червоно-зелені прийшли до депутатів бундестагу, вже в основному закругливши всі «гострі кути». Та все ж уникнути дискусій і критики не вдалося: уряд пропонує аж надто важливу реформу в надзвичайно болісній і делікатній сфері — системі оподаткування. Саме на цьому соціал-демократи і «Союз-90/зелені» зійшлися, створивши коаліцію, повіривши, що вони зможуть здійснити низку позитивних змін у соціальній сфері. Їм віддали свої голоси виборці — і от настав час реалізації планів.

Як же коаліція поліпшить рівень життя «нової середини», тобто середнього класу? Переважно через екологічне оподаткування. Екологічне тому, що уряд має намір запровадити нову систему оподаткування в галузях, пов'язаних із захистом навколишнього середовища, а це відкриває шлях для надходження коштів у бюджет. З 1 січня 1999 року розпочинається перший етап реформи: підвищення цін на енергоресурси — бензин, солярку, електроенергію, газ.

Високі податки, спрямовані на захист довкілля та економію енергоносіїв, переконаний міністр фінансів Оскар Лафонтен, спричинять модернізацію промисловості: підприємці змушені будуть відмовлятися від енергоємістких процесів у виробництві, запроваджувати прогресивні методи збереження ресурсів, стануть винахідливішими у застосуванні екологічно чистих технологій. Солідні пільги в оподаткуванні, а то і звільнення від податків, матимуть товаровиробники. Але — за рахунок підвищення податків, наприклад, у комунально-побутовій галузі. На думку міністра фінансів, підвищення плати за спожиту електроенергію спонукає населення економити.

У цьому зв'язку дозвольте зробити невеликий відступ. На запровадження екологічного податку відреагувала не лише німецька преса, а й тутешні сатирики. Так, Харальд Шмідт — найвідоміший з них (такого плану, як Геннадій Хазанов) — в одній з телепередач протягом п'яти хвилин не вимовив ані слова, він мовчки намагався від тонісінької скибочки хліба відрізати ще тоншу, а на неї намастити той маргарин, який призначено для першого (вважається, що так німці вечеряють — хлібом з маргарином і чаєм).

Що ж натомість пропонує німецькому бюргерові уряд? Зниження ренти (побічних витрат по зарплаті), наприклад, пенсійних внесків і відрахувань у фонд безробітних, особливо для осіб з низьким рівнем доходів.

Тут необхідно пояснити: у Німеччині кожен працюючий сплачує зі своєї зарплати податки по 8 пунктах. А найвитратніші — 4: пенсійне і медичне страхування, допомога по безробіттю та на догляд у старості. Причому першу половину суми в бюджет вносить працюючий, а другу — працедавець. Нижня межа цих виплат становить 20,3 відсотка, а верхня сягає 42,3 відсотка. Реформа сприятиме зниженню нижнього рівня до 19,5 відсотка, а верхнього — до 40 відсотків. Зниження ренти на 0,8 відсотка у першому випадку дозволить залишити в кишенях працюючих і працедавців 11 мільярдів марок.

Тим часом на нового господаря чекає замок Бельвю: берлінська резиденція федерального президента Німеччини

Поки що червоно-зелена коаліція не дійшла згоди в одному, але надзвичайно важливому питанні: соціал-демократи пропонують підвищення цін і зниження ренти запровадити з 1 січня наступного року, а зелені вважають це нереальним і вимагають «розвести мости» — зменшити побічні витрати по зарплаті, починаючи з 1 квітня. Тож вирішувати має парламент.

А в бундестазі дебати з обговорення законопроекту тільки почалися. Опозиція його нищівно критикує, стверджуючи, що зростання цін на енергоносії ударить по кишенях пенсіонерів, осіб з низькими доходами, безробітних, тих, хто одержує соціальну допомогу. Зниження ренти не компенсує витрати на енергоносії. Є ще одна заковика: зміна ренти вплине на розміри майбутньої пенсії. І аж ніяк не може бути втіхою те, що гроші, заощаджені на скороченні побічних виплат по заробітній платі, можна вкладати у бізнес, у банк чи подбати про них якось по-іншому. З тим, щоб у старості вони давали додатковий дохід. Тобто уряд ніби попереджає: державні пенсії не забезпечать добробуту в старості, про це маєш подбати самотужки.

Представник Вільної демократичної партії (ВДП) Карл-Людвіг Тілле вважає, що нові екологічні податки є не чим іншим, як величезним перекачуванням доходів, через яке уряд хоче «вичавити» якомога більше грошей з населення. А член фракції Християнсько-соціального союзу (ХСС) Фрідріх Мерц назвав нові реформи «актом податково-політичного свавілля», «державним здирством».

У вільному парламентському просторі тривають дебати. Якої згоди досягнуть депутати бундестагу і уряд?

Валентина ПИСАНСЬКА.

Бонн.

У номер

✔ Луганськ

О шостій вечора після «війни»...

У Луганську після шостої вечора в під'їзді будинку пострілом упритул убито генерального директора регіонального ВО «Укрвуглеекологія» Юрія Заскалька. Правоохоронні органи відпрацьовують кілька версій і, зі зрозумілих причин, поки утримуються від коментарів. А тим часом неофіційні джерела стверджують, що злочин не випадково стався саме напередодні засідання в обласному центрі виїзної колегії Мінвуглепрому, де розглядають і питання закриття шахт. Адже, очолюючи в обласній раді попереднього скликання постійну комісію з питань промисловості, транспорту, екології та зв'язку, Ю. Заскалько виступав непримиренним опонентом так званої «реструктуризації», що на практиці звелася до бездумного знищення шахт та шахтарських селищ. Утім, таке припущення не має офіційного підтвердження і переконливих доказів...

✔ Рівне

У класі... один учень

У Рівному міський відділ освіти вирішив потурбуватися, щоб громадяни, котрі не зовсім упевнено почуваються у володінні державною мовою, мали змогу вдосконалити свої знання. З цією метою в загальноосвітній школі № 1 відкрили постійно діючі курси. Безплатні. Такого результату не очікував ніхто: заняття відвідує лише одна людина. І та за професією вчитель-логопед. Усі інші мешканці обласного центру, мабуть, українську мову знають досконало.

✔ Одеса

«Зрячий» ціпок

Унікальні оптико-електронні ціпки для інвалідів із зору розпочинає випускати фірма «Контакт» — дочірнє підприємство Кам'янець-Подільського електромеханічного заводу. А розробили цю новинку, що не має аналогів у світовій практиці, фахівці одеського науково-дослідного інституту «Темп».

«Зрячий» ціпок може попередити людину, позбавлену зору, не тільки про такі перешкоди на її шляху, як вибоїни, калюжі, каміння, сходи, огорожі, а навіть про найтонший дріт, що стирчить із землі. З таким ціпком багато хто із незрячих зможе сміливо обходитися без поводиря. «Контакт» планує випускати на рік близько 10 тисяч оптико-електронних ціпків.

Відроджують сою

В Ізмаїльському районі, що колись славився високими врожаями сої, взялися за відродження цієї високобілкової кормової культури. Навесні засіяли 520 гектарів площ і не прогадали. У КСП «Прогрес», «Озерне», деяких інших сільгосппідприємствах взяли з кожного гектара по 25—35 центнерів сойових бобів, що тепер стали цінною кормовою добавкою в раціоні тварин. Наступного року ізмаїльчани вирішили збільшити площі під сою.

Фотофакт

Презентація нової колекції відомого українського модельєра Михаїла Вороніна відбулася на ВАТ «Київська швейна фабрика «Желань».

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Зима влаштовує небезпечні ралі

Любителі швидкої їзди ніяк не хочуть міняти свої звички й збавляти швидкість.

Зима — справжнє випробування для всіх учасників дорожнього руху. Та й без того ситуація на наших вулицях складна: за 10 місяців нинішнього року лише в Печерському районі Києва сталося 114 дорожньо-транспортних пригод (у 1997-му їх було 105).

З настанням сезону снігопадів любителі швидкої їзди ніяк не хочуть міняти свої звички й збавляти швидкість. Така безтурботність призводить до збільшення кількості аварій і додає клопотів інспекторам ДАІ.

— Перший сніг не захопив нас зненацька, — каже **начальник Печерського ВДАІ Києва підполковник Віктор Жемера**. — Комунальні служби району спрацювали оперативно, трасу було розчищено. Проте ми просимо всіх водіїв виявити свідомість і тимчасово пересісти в тролейбуси чи автобуси. По-перше, ціліші будуть їхні «Ауді» й «Мерседеси», а по-друге, таким чином ми трохи розвантажимо дорогу, звільнивши її для снігозбиральної техніки. Спільними зусиллями зможемо забезпечити безперебійну роботу міського транспорту.

Узимку слід бути обачнішими й пішоходам. Нинішнього року на дорогах Печерська загинуло 8 осіб — правда, серед них не було дітей. Загалом у дорожньо-транспортних пригодах одержали тілесні ушкодження 138 осіб.

Хочу зазначити, що в половині випадків аварійні ситуації створюють саме пішоходи: переходять вулицю у невстановлему місці, ігнорують сигнали світлофора й дорожні знаки. Минулого року за їхньої участі в районі сталося 68 дорожньо-транспортних пригод. Цього року пішоходи спровокували 48 аварій.

Не раз спостерігав, як поквапливі матері перебігають вулицю на червоне світло, тримаючи за руку своїх чад. Такий «урок» буде міцно засвоєний і рано чи пізно призведе до трагедії. Ми спільно з педагогами проводимо роз'яснювальну роботу в школах та дитячих садках (у відділенні є навіть посада агітатора-пропагандиста), влаштовуємо дитячі конкурси на знання правил дорожнього руху. Але батьківський приклад в даному разі здатний звести нанівець усі наші зусилля. Сьогодні у Києві триває акція «Порядок на столичних шляхах», у якій наші офіцери й рядовий склад беруть найактивнішу участь. У центральних районах розташовано велику кількість державних установ, офісів, популярних торговельних точок, тому тут завжди велике скупчення автотранспорту. Інспектори ДАІ постійно контролюють магістралі з найбільш інтенсивним рухом — бульвари Дружби народів, Лесі Українки, Набережне шосе, Володимирський узвіз. За кожним з наших співробітників закріплено певну ділянку дороги. Крім того, в районі існує майже 10 аварійно небезпечних ділянок, де ми виставляємо регулювальників і наряди ДАІ, залучаємо спеціалізовану добровільну народну дружину. Нині усі наші офіцери паралельно з виконанням звичайних функціональних обов'язків працюють на лінії, у місцях підвищеної концентрації автотранспорту. Вони проводять роз'яснювальну роботу серед пішоходів, з допомогою гучномовців закликають дотримуватися правил дорожнього руху.

— А місцева влада переймається вашими проблемами?

— Райдержадміністрація й особисто її голова Анатолій Андрійович Коваленко нас усіляко підтримують, розуміючи специфіку й складність роботи Державтоінспекції. Недавно в нашому штатному розкладі з'явилося чотири нові одиниці — їх утримує районний бюджет. Районна влада надала нам ще одне приміщення, за рахунок місцевого бюджету його умебльовано, забезпечать оргтехнікою, радіостанцією — загалом, усім необхідним для роботи. З районної казни буде виділено кошти й на закупівлю автотранспорту.

Ми запропонували створити в районі фонд безпеки дорожнього руху, і знов-таки знайшли в держадміністрації підтримку. Кошти фонду витрачатимуть не лише на підтримання в належному стані доріг, встановлення нових світлофорів та спрямовуючих огорож, а й на допомогу постраждалим під час аварій.

Певні надії на поліпшення оперативної обстановки ми пов'язуємо з будівництвом нових та реконструкцією наявних гаражних кооперативів, облаштуванням додаткових автостоянок. Згідно з планом розвитку району, у такий спосіб до 2000 року вдасться забезпечити місцем у паркінгах ще 4 тисячі автолюбителів. Це дасть змогу істотно знизити кількість угонів та викрадень транспорту.

17 наявних будівельно-гаражних кооперативів і 7 автостоянок забезпечують потреби Печерська приблизно на 63 відсотки. Цього року з'явилися нові автостоянки на вулиці Щорса та біля Печерського ринку, подібні послуги дозволили надавати АТП-7. Але багато власників індивідуальних автомобілів, як і раніше, змушені залишати їх просто неба.

Наостанок хотілося б побажати водіям бути уважними і взаємно ввічливими, не потрапляти ні в які халепи і не давати жодного шансу викрадачам. Використовуйте всі відомі й доступні вам протиугонні засоби й за можливістю намагайтеся залишати свого чотириколісного «улюбленця» на автостоянці з охороною.

Записала **Ганна ВОРОНЦОВА.**

На знімку: начальник Печерського ВДАІ м. Києва підполковник Віктор Жемера.

У чиновників свій закон?

(Початок на 5-й стор.).

Кролевецький чиновницький бомонд, ображений упертістю якогось там підприємця, ще тісніше гуртує свої монолітні ряди і подає на «Контакт» позов до арбітражного суду — один раз, вдруге, вп'яте... І, уявіть собі, все програє, залишаючись, як то кажуть, при бубнових інтересах. 5:0 на користь Аверкіна.

На жаль, кролевецька чиновницька братія — анітеленъ. Півроку поневірянь кабінетами з рішеннями суду на його користь завершилися для Анатолія Григоровича поразкою. Нарешті, зрозумівши, що навіть за підтримки суду не встоїть проти важкої чиновницької артилерії, підприємець звертається за підмогою до працівників Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету на чолі з Ю. Звановим. Останній, ретельно вивчивши всі перипетії локальної «війни», обирає сторону Аверкіна. Тобто — Закону. І пропонує Кролевецькому міськвиконкому у місячний термін скасувати своє протиправне рішення.

Допомогло, зрозуміло, як мертвому кадило. Баскі чиновники вже, так би мовити, закусили вудила і, замість поступитися амбіціями, спішно протягують через міськвиконком рішення, яким встановлюють для «Контакту» «персональну» орендну таксу — 2,66 гривні за квадратний метр, тоді як решта орендонаймачів сплачує по 2,4 гривні. Дрібна капость, зате приємна чиновницькій душі. Аби привести кролевецький «бомонд» до тями, Ю. Іванов нагадує вдруге: мовляв, хлопці, не присікуйтеся, а виконуйте розпорядження. Так і послухали: начальник ЖЕКу... подає до арбітражного суду черговий позов, тепер уже про примусове виселення «Контакту». І знову — фіаско. Суд і цього разу на боці відповідача. Та з Фролова і тих, хто стоїть за ним, як з гуски вода: «Я — держава», —з апломбом заявляє начальник ЖЕКу своєму опонентові і подає на Аверкіна ще один позов. Думається, у кролевецького чиновництва виріс такий «зуб» на шукача справедливості, що воно вирішило звалити його як не кийком, то палицею. І нарешті посіяне ним «чорне» зерно дає сходи: один із судів (у договорі була маленька заковика, яку, хоча й з великою натяжкою, можна було трактувати на користь позивача) визнає договір оренди від 01.04.92 року недійсним і зобов'язує «Контакт» звільнити орендоване приміщення. «Контакт» наказав довго жити.

Однак чиновникам цього виявилося замало: добивати так добивати... І для вирішального наступу в бій вводиться артилерія головного калібру — до справи підключається прокурор Кролевецького району Г. Сніда, котрий звертається до арбітражного суду з позовною заявою про стягнення з «Контакту ЛТД» на користь ЖЕКу збитків у розмірі... 10260 гривень. Щоб не кортіло таким, як Аверкін, «качати» права перед всесильними чиновниками.

Суд (за два роки їх було десять по цій справі) триває. На чий бік цього разу твердо і безапеляційно стане Феміда — Закону і Справедливості чи чиновника, у якого свій погляд і на закон, і на справедливість, і на людську гідність? Відмінний від погляду тисяч аверкіних.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

Ініціатива знизу

Щоб уникнути в майбутньому конфліктів, що виникають останнім часом у ході приватизації ще «живих» на Запоріжжі металургійних підприємств «Запоріжсталь», заводів «Дніпроспецсталь» та феросплавного, обласна держадміністрація виявила готовність взяти на себе відповідальність з управління державними пакетами акцій акціонерних товариств регіону. Депутати обласної ради підтримують ініціативу місцевої виконавчої влади й сьогодні на сесії обради мають дати «добро» концепції раціональної програми виводу народногосподарського комплексу області з кризи. Її реалізація неможлива без передачі Кабінетом міністрів на місця права управляти державною часткою в статутних фондах акціонерних товариств.

Геть сумніви — додому йде окремий батальйон

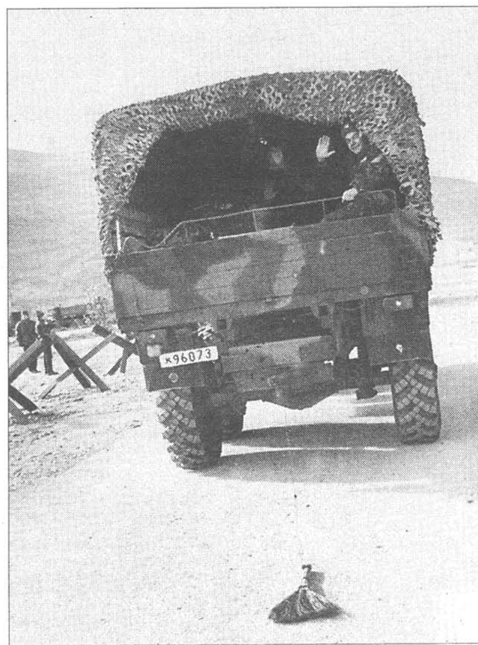
Літак торкнувся посадочної смуги, і в салоні, перекриваючи затихаючий гуркіт двигунів потужного Іл-76, залунали радісні оплески і вигуки: «Ми вдома!!!» Так, вони — українські миротворці зі складу 240 окремого спеціального батальйону, що входить до Сил стабілізації НАТО у Боснії та Герцеговині — вже на рідній землі.

Позаду — 180 днів і ночей постійної бойової готовності, виїзди за тривогою, розвідка, патрулювання, допомога місцевим жителям...

Довелося хлопцям охороняти міст Алексін, що розташований на стратегічному шосе Сараєво—Мостар, село Доляни, де їх однієї літньої ночі обстріляли з автоматів. На щастя, тоді обійшлося без втрат. Аеропорт Бутмір охороняли місяць, поки йшло розмінування. Відтепер усе позаду. А попереду рідні домівки, сім'ї.

Валерій КОРОЛЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Абзац з листа

Слуг багато, а користі — жодної

Невже керівники держави не розуміють, що вони утримуються на кошти народу і йому повинні служити. Якщо не хочуть чи не можуть цього робити, то просто зобов'язані добровільно піти у відставку. Потрібно скоротити не тільки управлінський апарат, а й всілякі контролюючі, перевіряючі та інспекційні органи.

І. ІВАНОВ.
Сміла
Черкаської області.

Ми не живемо — животіємо

Пани-керівники нашої держави! Дайте відповідь на запитання: як прожити на 30 гривень та ще й заплатити за всі комунальні послуги? Може, серед вас знайдеться добровільний експериментатор, котрий на собі випробує, а потім і людям порадить рецепт проживання за ці гроші? Народ йому пам'ятник поставить ще за життя...

К. ЦАРУК.
Уланів
Хмільницького району
Вінницької області.

Там вкладено наші гроші

Щоб розрахуватися з вкладниками Ощадбанку, треба кошти, що надходять від приватизації підприємств, віддати їм. Це за їх гроші будувалися фабрики й заводи, навчальні заклади та культурні центри, вони були донорами держави. Несправедливо, що ці гроші державні чиновники направляють на інші потреби.

Микола ТЕРЕШИЧЕВ.
Івано-Франківськ.

Солодко мовиться, та сприймається гірко

По українському радіо передають про здобутки у виробництві та турботу про ветеранів. Приємно слухати. Але чому не розповідають, як ці ветерани пухнуть з голоду, бо пенсію не виплачують їм по півроку. У колгоспах поля позаростали бур'янами, через відсутність пального не посіяно озимину. Що, хіба державні мужі не знають про те, що насправді твориться в Україні? Кому потрібні оці солодкі розповіді?

Микола ПАВЛОВСЬКИЙ,
ветеран війни і праці.
Верхній Рогачик
Херсонської області.

Балачками справи не зробити

Три гілки влади балакають-балакають та ще й гроші за це одержують. А вітчизняне виробництво ледь дихає. Чи не розуміють, що зосередитися треба на відродженні промисловості й сільського господарства. Треба дати людям роботу, а товарам вітчизняного виробництва —«зелене світло». З цього буде видно, що вони не сторонні спостерігачі, а дбають про свій народ.

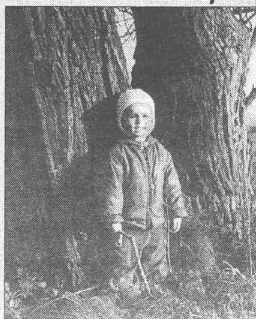
П. КРИВОШЕЙ,
ветеран праці.
Хмельницький.

Є що рахувати!

Тільки й чуєш — немає в держави грошей. А я не згоден з таким твердженням. Вони є, але витрачаються нерозумно. Приміром, йде скорочення, кого ж скорочують? Вчителів, медпрацівників... Не їх треба скорочувати, ці працівники потрібні людям і на селі, і в місті. Скорочувати потрібно керівний апарат усіх рівнів, що розрісся в десятки разів і часто дублюється. А зарплати у них чималенькі! Отоді колосальні кошти, вивільнені від непотрібних посад, порахувати б та й виплатити заборгованість у пенсіях, стипендіях та зарплатах. Це було б справедливо.

Микола ЖАКУН,
пенсіонер.
Залужжя
Дубровицького району
Рівненської області.

Фото з конверта

Я вже велика!
Фото Володимира КРАВЦЯ.
Калінінградська область.

Координати відчаю

Ними для військовослужбовців та їхніх родин стали райони, що постраждали від Чорнобильської катастрофи

Тенденції

12 років Україна долає наслідки Чорнобильської катастрофи. Не мені повчати владу, що і як робити, аби швидше з ними покінчити. Поважні академіки, політики й урядовці стільки сказали про страждання потерпілих від неї, що мені важко щось додати. Але...

Надто рідко згадують про військових, котрі в районах гарантованого добровільного відселення відстоюють інтереси держави. Чи впливає перебування тут на здоров'я — питання риторичне, бо вчені вже давно відповіли на нього. То що робити — переселяти до більш екологічно чистих районів? Але передислокація десятків військових частин негативно позначиться на обороноздатності країни.

Це — по-перше. По-друге, під радіоактивний дощ потрапили 2218 населених пунктів, де мешкають понад 2 мільйони співвітчизників, яких, зі зрозумілих причин, ніхто і нікуди не переселятиме. Отже, гасло «народ і армія єдині» — переконливо реалізується і тут. Проте на відміну від цивільних людина в погонах не розпоряджається своєю долею. Навіть коли захворіє і лікарі доведуть, що це пов'язано з проживанням на забрудненій території, залишити її військовослужбовець може лише з дозволу командування.

Свого часу я зустрічався з посадовими особами Головного управління кадрів (ГУК) Міністерства оборони України. Саме сюди, між іншим, від військовослужбовців, їхніх дружин, котрі проживають на забрудненій радіонуклідами землі, надходять листи з проханням посприяти у переселенні до інших регіонів. Їм, по можливості, ідуть назустріч. Та, розуміючи, що лише державна програма здатна більш-менш успішно розв'язувати такі проблеми, офіцери ГУКа запропонували начальнику Генштабу ЗС України — першому заступнику міністра оборони — ввести ротацію в забруднених гарнізонах, вжити інших заходів. Ознайомившись з ними, він доручив розробити механізм їх реалізації з наступним поданням до уряду на затвердження. Проте плани так і залишилися планами...

Негараздів, які так дошкуляють усім нашим військовим, стільки, що хоч греблю ними гати: хронічні затримки грошового забезпечення, відсутність житла у 68 тисяч офіцерів та прапорщиків. Та найбільше, як на мене, страждають ті, хто служить в забруднених районах, зокрема в так званій третій зоні. У Камінь-Каширському, Маневецькому, Любешівському (Волинь), Дубровицькому, Рокитнівському, Сарненському (Рівненщина) та інших районах не так уже й багато військових. Але це якраз той випадок, коли кивати на кількість не лише недоречно, а й аморально: вони — живі люди, у них діти, дружини.

... Вертолітна частина, якою командує підполковник Чалий, дислокується в зоні посиленого радіоекологічного контролю.

— Після приїзду з Угорщини десятки сімей з дітьми зимували у... спортивній залі. Отримавши житло, самотужки стелили підлогу, фарбували вікна й двері, клеїли шпалери, бо будівельники здали напівфабрикат, — розповідав свого часу майор Трофимов. —Температура в квартирах 10—12 градусів, поліції у військторзі порожні. Проте, як ми згодом дізналися, «протягом тривалого часу жителям гарнізону виділялись фонди для задоволення фізіологічних потреб». Гроші на харчування льотного складу, як це заведено у льотчиків та вертолітників, вчасно не перераховуються...

Нещодавно я побував у «повітряних вовків» і поцікавився їхнім життям-буттям. 116 військовослужбовців гарнізону не мають власного даху над головою, про вчасну виплату грошового забезпечення тільки мріють, як, до речі, і про отримання компенсації за проживання на забрудненій радіацією території. А найбільше їх турбує житлова проблема.

— У 156 квартирах нашого містечка мешкають сім'ї, які давно втратили зв'язок з армією, — розповідав мені заступник командира частини з виховної роботи майор Артюх. — Згідно з чинним законодавством більшість з них має право на житло в інших населених пунктах України. Але хто їх там чекає?..

У селищі Десна, що на Чернігівщині, теж живуть під чорним крилом Чорнобиля.

— Розуміємо, що наш навчальний центр, матеріально-технічна база якого оцінюється в сотні мільйонів доларів, не передислокуєш до Полтави чи Ужгорода, —казали мені офіцери. — Але чому одним випадає служити всі 20—25 років у тому самому Закарпатті, а іншим в таких районах, як оце ми? Та ще й по звільненню в запас доживати тут останні дні. Чому наші дружини, діти повинні розплачуватися здоров'ям за те, що ми пов'язали своє життя з армією?

А вся справа в тому, що селище є закритим і квартири ні продажу, ні обміну не підлягають. Утім, якщо його статус і зміниться, то навряд чи хто забажає переселитися сюди з Ужгорода чи Одеси...

До речі, в Десні теж близько 200 сімей військовослужбовців не мають власного даху над головою. А понад 300 квартир зайняті тими, хто вже не служить в армії, але при всьому бажанні не в змозі змінити місце проживання.

Чи не надто часто ми киваємо на економічні труднощі, списуючи на н[е]непорядність конкретних посадових осіб, ігнорування ними проблем людей, котрі страждають разом зі своїми сім'ями від радіації? Адже для того, аби хоч трішки покращити побутові умови проживання, не потрібні мільярди доларів. Наприклад, кошти, призначені для виплати грошового забезпечення, не завадило б перераховувати насамперед тим військовослужбовцям, котрі служать у районах гарантованого добровільного відселення і посиленого радіоекологічного контролю, що дозволить їм і їхнім дітям хоча б краще харчуватись.

В отриманні путівок до санаторіїв, будинків відпочинку перевага має віддаватися тем їм.

Ці та інші заходи, реалізація яких не вимагає значних фінансових вливань, у певній мірі сприятимуть збереженню здоров'я людей.

Сергій ЗЯТЬЄВ.
Київ.

Хто найсильніший?

Прошу слова

Мої сини — курсанти військового училища, але прописані в Стрию, в моїй квартирі. Чи маю я право на пільги з опалення житла, вартість якого становить понад 30 відсотків від моєї зарплати вчителя? Економіст теплокомуненерго міста протягом двох (!) років відмовляється надати такі пільги, посилаючись на постанову «Львівтеплокомуненерго». Невже в Стрию постанова Верховної Ради про пільги сім'ям військовослужбовців не є обов'язковою? Чи може курсанти — це не військовослужбовці?

Я приносила керівництву відомства відповідні статті з вашої газети, в результаті економіст заявила: «Подавайте в суд, а газета для мене ніщо».

Л. КОРНІЄНКО.

Коментар відділу листів

На жаль, це не єдиний лист про те, як і хто нехтує закони України. Теплоенергетикам Стрия і Львівщини радимо дотримуватися правових актів державного рівня, а не постанов і наказів відомчих чиновників. Хаосу і безладдя і так задосить. А розбагатіти на тлі правового свавілля не вдалося ще жодному відомству. А тим паче на пільговиках, які кінці з кінцями звести не можуть.

Шановні читачі! Напишіть нам, як у вас виконують (не виконують) закони і постанови, прийняті Президентом України, Верховною Радою і Кабінетом міністрів. Розкажіть, які відомства і за чей рахунок відстоюють свої інтереси, нехтуючи права громадян.

Запитання по суті

Як стати народним лікарем

Хочу лікувати людей нетрадиційними методами. Що для цього потрібно?

Ю. АЛИМОВ.
Донецьк.

Відповідає перший заступник генерального директора Української асоціації народної медицини Володимир Юрченко:

— Особи, які виявили бажання займатися медичною діяльністю у галузі народної та нетрадиційної медицини, повинні пройти атестацію та експертизу в Українській асоціації народної медицини.

Про умови отримання дозволу можна дізнатися за телефоном (044) 224-25-84.

Не до оптимізму

Коли читаєш про те, що завод чи фабрика виробляють продукцію, реалізують її споживачеві, радієш за людей. Бо вони мають роботу, мають плату за неї. Але боляче за ті господарства, де не орано, не сіяно, бо ні за що купити пального. Сніг вкриває землю, а на полі залишилися буряки, картопля, через відсутність пально-мастильних матеріалів. Догосподарювалися...

М. ЧАКУНЕНКО, пенсіонер.
Рівне.

— Провідні фірми світу йшли до успіху різними курсами, але через одні ворота — вдосконалення управління якістю, — стверджує Калита.

Академік якості — це не метафора, таке звання є справді

Україна ділова. Особистості

Калита Петро Якович — президент Української асоціації якості. 56 років. По закінченні технікуму працював на київському заводі «Маяк». Перебуваючи на службі в армії, заочно осягав вищу технічну освіту. Отримавши її, обрав своїм коньком сферу якості, стандартизації, що й стало справою життя. Опублікував понад 120 робіт з цих тем. Автор наукових і методичних розробок з інженерного проектування та впровадження сучасних систем якості, відзначених дипломом Європейської організації якості (ЄОЯ) та міжнародними преміями. Член Генеральної асамблеї ЄОЯ, Світової ради з якості, Національної ради з якості при Президентові України, голова постійної комісії з якості, сертифікації та конкурентоспроможності Українського союзу промисловців і підприємців, віце-президент Міжнародної асоціації якості «СовАсК», академік Російської академії якості.

Можна продовжувати перелік обов'язків і звань Петра Яковича, і всі вони — у руслі його ідеї фікс — управління якістю. Ідея фікс — чи не занадто? Але послухайте й подивіться, з яким натхненням та ерудицією говорить він про це. Він вважає систему управління якістю альфою та омегою сучасного бізнесу, а для України — вірним шляхом до виходу з кризи та процвітання.

— Провідні фірми світу йшли до успіху різними курсами, але через одні ворота — вдосконалення управління якістю, — стверджує Калита.

У близькому спілкуванні він здається молодшим, аніж на трибуні наради чи статичному фото. Манера поведінки, жести, юнацька посмішка... Які там п'ятдесят шість? Ото вже точно — захоплення робить людину молодшою. А він усе життя у полоні захоплень.

У юності та ранній молодості це була класична та вільна боротьба — кандидат у майстри. Ще малював, ліпив, вирізав. Організував київський міський клуб «Природа і творчість» — з корчів, гілок, листя, квітів створювали скульптурні композиції. Його холостяцьке житло на Лютеранській було схоже на терем із казки. Про влаштовану клубом першу київську виставку писали газети, її показувало телебачення.

Чи міг пройти він мимо модних тоді захоплень у молодому науковому середовищі — підводного плавання, туризму, особливо гірського? А на перше місце вийшла авторська пісня під гітару. На одному з міських конкурсів він став переможцем зі своїм «Прощальним вальсом», і ним відкривався конкурс наступний.

Захоплення народжувалися, досягали піку, згасали. Але незмінно міцніла та сама ідея фікс, відсуваючи назад усе інше. Величезна сила напружена воля людини, а сильніше від неї у світі лише випадок, — казав письменник-класик. Народ додає — щастить сильному. І те, й те підтвердилося в житті Калити.

До 1976 року він багато чого збагнув, працюючи за обраним профілем у галузевих міністерствах, закінчив аспірантуру Всесоюзного НДІ стандартизації. І тут — запрошення від Віктора Михайловича Глушкова в Інститут кібернетики АН України на посаду керівника групи з розробки типової автоматизованої системи управління якістю.

— Працювати з Глушковим, під його керівництвом — про що ще було мріяти! Це був живий геній, — переконано каже Калита. — Сама, так би мовити, його аура окрилювала, наповнювала енергією. Ти стикався з потужним джерелом ідей. Для мене це велика удача і незабутня школа.

Чи не ця школа допомогла йому стати одним із визнаних у світі авторитетів у своїй галузі? Займаючись стандартизацією та сертифікацією, він переконався, що вони, розв'язуючи локальні завдання, не в змозі зрушити всю проблему підвищення конкурентоспроможності і на цій основі — піднесення економіки.

— Якість — поняття інтегральне, — наполягає Калита. — Це стратегічний напрям. Можна, приміром, купити найновіше обладнання за великі кошти, але випускати неконкурентоспроможну продукцію. Таке буває нерідко. Дешевше й надійніше, хоча клопітніше, запровадити сучасну систему управління якістю.

До цієї системи входить низка концепцій, зрозуміти та засвоїти які можна лише з допомогою фахівців-експертів та посібників, на семінарах і курсах. А засвоївши — застосовувати, досягаючи високих результатів.

З такою метою й було створено 1989 року Українську асоціацію якості (УАЯ) на чолі з П. Я. Калитою. Його організаторським здібностям, волі та енергії зобов'язана вона поетапним зростанням, виходом на європейську та світову арену, орієнтацією на її лідерів. До УАЯ входить понад 270 колективних і 1200 індивідуальних членів. Щороку за ініціативою УАЯ відбувається Європейський тиждень якості в Україні, підбиваються підсумки тривалої і ретельної роботи — визначаються переможці Українського національного конкурсу з якості. Цього року ними стали серед великих підприємств аеропорт «Бориспіль» та київське АТ «Оболонь». Десятки його учасників підтягнулися до європейських стандартів, підвищили діловий рівень. Так прокладаються стежки інтеграції до світової економіки.

У зустрічах Калити із зарубіжними колегами бере участь тепер його 24-річний син Тарас, який вільно володіє англійською. І не тільки як перекладач. Закінчивши з відзнакою факультет кібернетики Київського університету ім. Т. Шевченка, він включився у справу батька, став одним із провідних фахівців головної організації УАЯ — Міжгалузевого центру якості «ПРИРОСТ» — абревіатура від назви системи, розробленої лабораторією Інституту кібернетики, на базі якої створено центр, — «ПРИйняття Рішень з Оптимізації та СТабілізації процесів якостеутворення». Замудро? Але не для працівників центру. Для них це повсякденна практика, допомога підприємствам у конкурентних змаганнях. Додамо, що головний економіст центру Віра Петрівна — мати Калити-молодшого і дружина старшого. Це вже династія з єдиною справою, із загальною невсипущою турботою.

Та не всі захоплення минулого згасли. Щовесни йде він з друзями і сином на два тижні в гори. І на карпатських полонинах, в італійських Альпах чи кримській яйлі не обтяжує, а приносить радість важкий рюкзак і зустрічний вітер. А ввечері біля туго натягненого намету палає вогнище й лунають під гітару похідні пісні молодості.

Віктор ПИСАРЄВ.

Матеріали рубрики готуються за сприяння Українського союзу промисловців і підприємців.

Погляд чесний і доброзичливий

Перші роки української незалежності очима першого посла Нідерландів в Україні

Камертон

Мабуть, не помилюся, коли скажу: такої книги у нас дотепер не було. Перший посол Нідерландів в Україні у 1992—96 роках Роберт Серрі став і першим автором книги, написаної західним дипломатом про нашу країну на зорі її незалежності. Торік вона під назвою «Місце перебування — Київ» побачила світ у Нідерландах, де дуже схвально сприйнята читачами і пресою, а щойно вийшла в перекладі українською мовою у київському видавництві «Задруга». Правда, під іншим заголовком на титульній сторінці — «Яка ти, незалежна Україно?» «Звичайно, абсолютно не обов'язково погоджуватися з усіма моїми, часом критичними, зауваженнями, і я зовсім не вважаю, що маю монополію на істину, — пише Роберт Серрі у вступному слові до книги. — Проте хочеться сподіватися, що читачі теж відчують те захоплення, в полоні якого перебувало моє серце, коли писав про їхню оновлювану країну. Я був просто зачарований Україною...» Однак це не завадило західному дипломатові доволі глибоко і реально відтворити й інтерпретувати ті процеси, які відбувалися (і відбуваються!) в Україні. Причому нерідко він пише про речі, які зачіпають наше національне самолюбство. Але робить це делікатно, доброзичливо, вірячи, що з часом ми позбудемося цих неприємних «хвороб» державного становлення.

Цими днями Роберт Серрі знову побував у Києві, де в Посольстві Нідерландів відбулася презентація книги «Яка ти, незалежна Україно?» З її автором зустрівся оглядач нашої газети.

— Уже з перших сторінок книги стає цілком зрозуміло: автор добре обізнаний з життям сучасної та історичної України. А з чого, власне, почалося ваше знайомство з нею, коли ви, пане Серрі, вперше почули про Україну?

— То сталося на початку 80-х років — і я про це згадую в книжці. Я працював тоді першим секретарем посольства Нідерландів в Москві. І приїхав до Києва з приємною для мене місією — на прохання Фризької академії наук привіз сюди дві валізи з навчальною і художньою літературою фризькою мовою, якою розмовляють мої співвітчизники на півночі країни. Цією мовою зацікавився київський професор Юрій Жлуктенко. І яке приємне було моє здивування, коли через дванадцять років після тої пам'ятної поїздки доля зводить мене на берегах Дніпра з Олександром Двужиловим — помічником і послідовником нещодавно померлого професора. Пан Двужилов дарує мені фризьку граматику, видану в Україні. А ще розповідає, що протягом кількох років близько десятка студентів у столичному університеті вивчають нідерландську та фризьку мови (До речі, саме професор О. Двужилов та його студенти — О. Авдєєва, З. Смут й О. Шаповалова переклали книгу Р. Серрі з нідерландської українською мовою. — **Прим. В. К.**).

— Пане Серрі, якби ви тоді, на початку 80-х, сприйняли думку про близьку незалежність України? Бо вже пізніше, коли захиталися підвалини під «нерушимым» Союзом, навіть такі відомі політики, як Маргарет Тетчер і Джордж Буш, «радили» нам не виходити з Союзу, чим викликали негативну реакцію української спільноти.

— Тоді Київ був типовим радянським містом. І якби мені хтось сказав, що через якихось десять років Україна стане незалежною державою, я би подивився на таку людину, як на дивака й великого мрійника. Та як бачимо, світ доволі швидко міняється.

Утім, як на мене, така проблема цілковито не зникла і дотепер. Адже багато людей у світі, в тому числі і в Нідерландах, досі сприймають Україну як частину Росії, а українців плутають з росіянами. По суті, ваша держава і досі для багатьох європейців залишається «білою плямою». Власне, вже працюючи в Києві, я відкрив для себе, чим відрізняються українці з-поміж інших народів.

Це і стало найпершою мотивацією для написання цієї книги. Щоби мої співвітчизники (та й не тільки вони!) дізналися, що є така нова європейська держава — Україна, з багатою і древньою культурою, зі своєю мовою, звичаями, традиціями...

— Ваш приїзд до Києва влітку 1992 року в ранзі посла: це принциповий вибір чи просто так склалися обставини і у вас не було інших варіантів?

— Мене завжди цікавила Східна Європа. Тому і вивчив російську мову, працював дипломатом у Москві. А коли з'явилася можливість переїхати до Києва, то я, по суті, перебрався сюди добровольцем.

— Мені, як читачеві, відразу впало у вічі, що автор книги «Яка ти, незалежна Україно?» багато подорожував по українських містах і селах. Отож і розглядає її проблеми не лише з Хрещатика, а й з провінційного боку. Адже Україна доволі різна. І не тільки за ландшафтом, а й за регіональною ментальністю.

— Коли почалася моя дипломатична місія в Києві, були і сумніви, і відверті спекуляції довкола того, чи зможе Україна зберегти свою територіальну цілісність. І насамперед це пов'язували з кримськими проблемами, з присутністю там військово-морських сил Росії. Та й між Західною Україною, де доволі живучі націоналістичні ідеї, і Східною, населення якої зазнало відчутного російського впливу, стояла тоді, здавалося, висока стіна. І деякі скептично налаштовані західні спостерігачі не відкидали навіть великого протистояння у країні. І дуже добре, що такого не сталося.

— А що, на ваш погляд, стало стабілізуючим чинником?

— Мабуть, насамперед виважена національна політика, яка переважає в Україні. Очевидно, добре і те, що саме вихідець зі Східної України у 1994 році виграв президентські вибори. Важливо і те, що Леонід Кучма не здав Крим, не пішов на значні поступки сусідній Росії, чого найбільше боялися його політичні опоненти. І лід відчуження між Заходом і Сходом почав потроху скресати. І все-таки буде великим перебільшенням, коли скажу, що народ України уже відчуває себе єдиним організмом. Ні, є ще багато проблем, які треба вам розв'язати. Але напрям для порозуміння між регіонами обрано правильний.

(Закінчення на 20-й стор.).

На знімку: Роберт Серрі з дружиною Іриною на схилах Дніпра в полоні київської осені.

У номер

✔ **Одеса**

П'ють і не закушують?

Загальний обсяг продажу товарів народного вжитку населенню Одещини за всіма каналами реалізації (дані розрахункові) у цьому році, порівняно з минулим, зменшився на 2 відсотки.

При цьому продаж пива, лікеро-горілчаних виробів, шампанського, коньяку зріс на 3—12 відсотків. А ось реалізація таких продовольчих товарів повсякденного попиту, як хліб, картопля, олія, м'ясо і ковбасні вироби, риба, тваринне масло, крупи, зменшилася на 11—43 відсотки. Це — якщо брати мережу роздрібної торгівлі та громадського харчування. Може, люди переорієнтувалися на ринки? Як з'ясувалося, продаж сільськогосподарських продуктів там теж падає: рослинного походження — на 12,7, тваринного — на 5,6 відсотка. Отже, п'ють, не закушуючи?

✔ **Львів**

Марія дарує притулок...

Фонд імені Івана Салабая, знаного місцевого священика, почав діяти в Миколаївському районі. Головна покровителька фонду — Марія, дружина покійного отця. Їй допомагають двоє синів і зять. За ініціативою родини в селі Новосілки-Опарські створено сиротинець для старельких та інвалідів. Він розташований у приміщенні колишнього терапевтичного відділення районної лікарні. Активісти фонду власними силами й коштом впорядкували територію і будівлю, зібрали інвентар. Селянські спілки «Горожанка», «Галичина», «Золотий колос» привезли сюди овочі, зерно, інші продукти. У сиротинці не відбиратимуть пенсію, не з'ясовуватимуть віросповідання. Згодом родина Салабаїв має намір відкрити в Миколаєві безплатну їдальню.

✔ **Луганськ**

Митний вернісаж

Незвичну виставку запропонували співробітники Луганської митниці: 26 ікон, 9 старовинних книг, нумізматична колекція... Всього на митному вернісажі — 1411 предметів, вилучених під час спроби незаконного вивезення за кордон. Частина цінних експонатів вже відправлена за призначенням: в обласні художній та краєзнавчий музеї, а також до Києва — у Національну бібліотеку та храми Української православної церкви.

✔ **Луцьк**

Ярмарок «Міст» відкриває світ

Четверта міжнародна виставка-ярмарок «Міст», що проходить в ці дні у Луцьку, зібрала під своє торгове крило більше 40 фірм, підприємств та організацій із 16 областей України та кількох воєводств Республіки Польща. Упродовж 5 років у Луцьку з ініціативи місцевої фірми «Світ» проводяться такі ярмарки і в них взяли участь 1200 експонентів із 11 країн Європи.

— За цей час відбулося 30 виставок-ярмарків, — розповів директор фірми «Світ» Олексій Левченко. — Було укладено сотні договорів на поставки різних товарів, обладнання. Особливі стосунки склалися з провідними фірмами Угорщини, Польщі, Німеччини. Такі заходи надають можливість для плідного спілкування і співпраці між підприємцями, вивчення кон'юнктури ринку і перспектив його розвитку, розширюють економічне співробітництво. Наступного року фірма «Світ» проведе у Луцьку п'ять торгових ярмарків, серед яких буде й україно-польський.

Лебедині драми на озерах

Ранні морози, які сягнули на Волинському Поліссі 23—25 градусів, стали своєрідною пасткою для багатьох лебедів-шипунів, що не встигли відлетіти у вирій.

На допомогу білим красеням прийшли люди. На озерах Луки, Пісочне працівники Шацького природного національного парку, тутешні природолюби, відпочивальники санаторію «Лісова пісня» організували годівлю птахів. Дикі пернаті настільки довірилися людям, що беруть їжу з рук. На жаль, кілька лебедів усе-таки замерзло. Зимування лебедів-шипунів на волинських озерах — не дивина. Іноді тут зимує по кілька сотень цих птахів, повідомляє ДІНАУ.

Заморські художники віддають перевагу буковинським мольбертам

Сплеск мистецької активності не лишився непоміченим

Вітчизняний стиль

Як відомо, Голландія славиться у світі не лише сиром та тюльпанами, а й багатими мистецькими традиціями. Та схоже, з роками лаври видатних голландських живописців надихають дедалі більше мешканців цієї країни на творчий пошук. Відтак, як ніколи, тут зріс попит на мистецьке приладдя — мольберти, пензлі, фарби...

Сплеск мистецької активності не лишився непоміченим підприємливими голландськими бізнесменами. І от фірма «Алрес Продуктс БВ» оперативно вийшла на зв'язок з Чернівецьким меблевим комбінатом, замовивши йому експериментальну партію мольбертів. Зразки мольбертів, виготовлені чернівчанами з букової деревини за заморськими кресленнями, так сподобалися замовникові, що той одразу підписав документ про співробітництво.

— Ось уже сім років ми беззмінні постачальники цієї продукції в Голландію, — сказав директор виробничо-комерційної фірми «Чернівецький меблевий комбінат» Костянтин Кубляк.— І хочу наголосити, що наш партнер щороку збільшує портфель замовлень. Торік ми відправили йому десять тисяч мольбертів кількох модифікацій, а на наступний ця цифра збільшиться ще на шість тисяч штук.

— А вас, пане Костянтине, не турбує те, що невдовзі голландський ринок перенасититься мольбертами і їх випуск доведеться згорнути?

— Жодним чином. Наш партнер уже встиг вийти з буковинськими мольбертами на ринки інших європейських країн. І там вони теж швидко знайшли покупця. Отже, проблем зі збутом на найближче десятиліття не буде. Але фірма «Алрес Продуктс БВ» вирішила піти ще далі — ризикнула відправити партію наших мольбертів до Сполучених Штатів Америки. І що ви думаєте? Нашу продукцію визнали й там.

Тим часом до Голландії чернівецькі меблевики надсилають не лише мольберти, а й сервірувальні столики та декоративні дзеркала. Їх теж охоче розкуповують тамтешні споживачі.

Певна річ, усі ці вироби відповідають світовим зразкам. Тож віднедавна, з огляду на їх високу марку, фірма «Алрес Продуктс БВ» перестала контролювати якість продукції буковинців, повністю переклавши цю функцію на самого виробника.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

У срібних лініях розтане давнина

Виставки

Нещодавно у Національному Києво-Печерському заповіднику відкрито нову виставку «Від Ренесансу до стилю модерн». Демонструються 90 срібних витворів мистецтва з фондової колекції. Більшість з них — твори світського спрямування, які ілюструють естетичні смаки свого часу (від XVII до поч. XX ст.). Ці гарні речі виготовлені українськими, російськими, західноєвропейськими майстрами та кращими ювелірними фірмами.

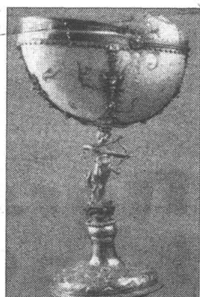
Срібні вироби потрапили до заповідника різними шляхами. Приміром, тут чимало предметів німецького виробництва. Нічого дивного, адже в історії західноєвропейського прикладного мистецтва пальма першості довго належала саме цій ювелірній школі. Окрім того, Німеччина багата на природне срібло. Такі міста, як Аугсбург, Нюрнберг, Лейпциг, Мюнхен, були центрами виготовлення висококохудожніх виробів. Їх купували для королівських європейських дворів, ними поповнювали приватні колекції, а згодом — і фонди Церковно-Археологічного музею, що існував до революції на території Свято-Успенської Києво-Печерської лаври.

Ви отримаєте естетичну насолоду, ознайомившись з дивовижними творами польського, англійського, французького походження: вазами для фруктів, чашами, глечиками, столовими приборами. Є в експозиції також срібні шедеври кращих російських ювелірних майстерень Сазікова, Хлєбнікова, Овчиннікова. А гордість колекції —класичний срібний ківш, виготовлений всесвітньо відомою фірмою К. Фаберже.

Гідне місце відведено виробам доби українського бароко. Переважно це предмети культового призначення з лаврської ризниці.

Звісно, експонати різняться за стилем і якістю виконання. Та об'єктивно свідчать про тенденції у ювелірному мистецтві, що їх сформовано більш як за три останні століття.

Олена ЧЕРНЯХІВСЬКА.

На знімку: робота з виставки.

Погляд чесний і доброзичливий

(Початок на 19-й стор.).

— Ви пишете, що «легені молодої української демократії ще слабкі і частково заражені»... Йдеться про зараження комуністичним «смогом» з тоталітарного минулого? Чи не тільки?

— І так, і ні. З одного боку, це стара інфекція, яка дається взнаки. А з другого, що мене також непокоїть, — неонігілізм, з яким доволі часто стикаєшся в Україні. Бо чимало ваших співвітчизників чомусь сприймають свободу лише як задоволення власних інтересів. Та свобода — це не лише права, а й обов'язки. Зокрема, і перед суспільством, в якому живеш, перед державою. І про це не можна забувати.

— Чи не дратував вас український сервіс, український побут? Принаймні, на перших порах роботи в Києві.

— Траплялося і таке. Але було і багато інших подій, імпрез, зустрічей, які добре сприймалися мною. І насамперед — надзвичайна українська гостинність. Приємно мене здивувало і те, що в Україні живі народні звичаї і традиції. Та й узагалі я належу до людей, які люблять пригоди. І коли почуваюся не зовсім комфортно, то сприймаю це з цікавістю, по-філософськи.

— Ви пишете, що ця книга з'явилася завдяки вашій дружині Ірині, яка є українкою. Як ви познайомилися?

— Ірина за фахом перекладач. Ми разом працювали, покохали одне одного. І багато з описаного в книзі разом пережили. Певна річ, обмінювалися думками з приводу різних подій, дискутували, порівнювали. І це додало нових барв, нових відтінків до розуміння тих складних процесів, які відбуваються в Україні.

Тепер у нас є син Юнас, якому скоро виповниться півроку.

— Чим тепер займаєтеся?

— Працюю в міністерстві економіки директором департаменту з питань зовнішніх ринків. Отже, причетний безпосередньо до економічних відносин між Нідерландами й Україною.

З автором-дипломатом розмовляв Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Усім хором — у люди

Конкурси

24 молоді хорові диригенти та студенти випускних курсів мистецьких вузів пройшли попереднє прослуховування, щоб взяти участь у Всеукраїнському конкурсі хорових диригентів. Він проходив у три тури на базі студентського хору Національної музичної академії імені П. Чайковського та Національної заслуженої академічної капели «Думка». Для конкурсних концертів свої сцени надали найкращі зали столиці: Колонний імені Лисенка — Національної філармонії та Малий — Національної музичної академії. У рамках конкурсу митці провели «Хорову асамблею», до участі в якій запросили диригентів та хормейстерів з усіх областей країни. А на окремій конференції відомі музикознавці та диригенти обговорили стан розвитку хорового мистецтва в Україні.

Алла РОМАНЧУК.

Колектив Генеральної виконавчої дирекції Українського спілки промисловців і підприємців висловлює глибоке щире співчуття пресcекретареві УСПП Кінах Марині Володимирівні, її сім'ї, рідним і близьким у зв'язку з раптовою смертю матері

Євгенії Олександрівни.

Разом з вами переживаємо гіркоту скорботи і непоправну втрату і віримо, що в цей важкий час вас не полишать мужність і сила духу.

Колектив Генеральної дирекції УСПП.

Вічна полум'яність гасла «Інтелектуали — об'єднуйтесь!»

Поет Богдан Рубчак — будівничий мостів над океанами

Постаті

Навіть коли б цей чоловік не написав жодного поетичного рядка чи літературознавчої праці, його ім'я залишиться в історії української літератури.

По-перше: тому, що він разом зі Святославом Гординським повернув із забуття Богдана-Ігоря Антонича. А по-друге: знову-таки у співпраці, але вже з Богданом Бойчуком, уклав першу антологію невідомої ще тоді нам сучасної української поезії (діаспорної).

Крім цього він ще й своєрідний поет, уважний і копіткий літературознавець, врешті — авторитетний професор Іллінойського університету в США.

Кілька рядків з біографії Богдана Рубчака.

Народився в Калуші 1935 року. Під час останньої війни емігрував з батьками спочатку до Німеччини, а пізніше до США. Навчався в Ратгерському університеті, де здобув докторат з компаратівистики — порівняльного літературознавства. Нині, як згадувалося, професор престижного американського університету.

* * *

Очевидно, ім'я Богдана Рубчака стало більш відоме частині наших читачів після його дискусії з Борисом Олійником та Олександром Сизоненком стосовно сучасного погляду й використання спадщини Тараса Шевченка.

Не торкатимуся перипетій тих перечок, скажу лише, що з боку учасники їх бачились людьми, які дискутують про автора «Кобзаря» через свою надмірну любов до нього. І це добре. Але кожен прагне сказати про те святе почуття по-своєму.

Отже, певна розбіжність — річ закономірна, бо український світогляд Богдана Рубчака формувався зовсім в інших суспільних умовах.

Здається, що причини пізнішого протистояння вже інших учасників дискусій знову-таки про Шевченка та сучасне сприйняття його творчого спадку ті самі.

І ще раз скажемо, що це добре. Бо суперечки, дискусії тощо про письменника, а якщо говоримо про Т. Шевченка, то про мислителя, означають передусім те, що написане ним — жива інтелектуальна тканина. Час відокремлює її від автора й запускає на самостійну орбіту.

Сьогодні
я поклав на долоню листок
і подумав про тебе,
Богдане-Ігорю Антоничу:
не було б затісно в листку,
хрущем було б не страшно...
Бо щоніч ти слухав
таємні розмови
доброзичливих Співучасників.

«Поетові».

Письменник живе не в книжках, дбайливо збережених бібліотекарем, а в живому слові.

— Може, врешті-решт, не слід взагалі дозволяти читання «Кобзаря», а тільки дати «народові» нагоду вряди-годи послухати «офіційну» декламацію «Заповіту» або переглянути «офіційну» читанку, щоб відповідно просльозитись. А примірники «Кобзаря» порозставляти на вишиваних рушниках і їх цілувати, — так запально й емоційно відповідав Богдан Рубчак своїм опонентам.

Зроблю припущення, що Богдановi Рубчакові легше говорити про проблему вічної присутності в наших душах Шевченка та його слова. Чому? Та тому, що письменники поза Україною не лише мучились (і мучаться!) над сторінками своїх книжок, але ще більше їм не дають спокійно жити прагнення дійти до українського читача саме на батьківщині Шевченка.

Для прикладу візьмемо російську зарубіжну літературу. Від В. Набокова до Н. Нарокова (до речі, останній мав прізвище Марченко, навчався в Київському політехнічному інституті) — всі автори будь-що намагалися бути відомими саме в Росії. І хоч як високо оцінювали свою творчість, були переконані, що справжня російська література твориться лише десь на Волзі чи Москві-річці, тобто на духовній батьківщині російського слова.

Повертаючись до дискусії про Шевченка, яку вели Б. Рубчак та його київські колеги, хочу ще раз сказати, що американському українцеві проблема сучасного сприйняття автора «Кобзаря» ближча. По-перше, у нього незаідеологізований «свіжий погляд», а по-друге — Богдан Рубчак пройшов тяжкий шлях відкривання Шевченка, ускладнений багатьма обставинами, які не переслідують нас. Бо ми живемо на землі, що зберегла тепло його слідів і слів.

Тож, мабуть, Богдан Рубчак — за єдність письменників української нації на основі їхнього неоднозначного сприйняття і довколишнього світу, і яскравих постатей вітчизняної літератури?

* * *

Сказане вище зовсім не означає, що з усім, що говорить чи пише Богдан Рубчак, треба погоджуватись.

Можна зрозуміти його захоплення талантом Юрія Андруховича. Але ж шановний професор вважає «дивною» посередню прозу Є. Пашковського та В. Медведя. Називаючи й інші імена, він твердить, що «ці хлопці й дівчата уже ввійшли в ритм сучасної прози світу, в ритм сучасності»(?!). Й жодного вагомого аргументу. Апріорі.

Це вже, здається, стиль поведінки відданого прихильника соцреалізму, проти чого Б. Рубчак постійно виступає.

До того ж професор-літературознавець влучно виявляє визначальну рису прихильників його улюбленого постмодернізму: «Все минуле для них — один суцільний імперіалізм, історія людства — це історія імперіалістичного, тобто централізованого, насильства».

Яскравою ілюстрацією такого світобачення, відтвореного в літературі, є проза О. Ульяненка — апофеоз усього найчорнішого, що є в людському бутті. Щоправда, коли уважно вчитатися в Ульяненківські писання, легко виявляєш звичайні духовні лінощі автора і його кон'юнктурні наміри.

З другого боку (і цілком справедливо!), Богдан Рубчак високо оцінює рівень української поезії XX століття: Ліна Костенко, Микола Вінграновський, Іван Драч... Вже цих трьох імен достатньо, щоб нашій літературі за сприятливої ситуації претендувати на найвище визнання культурного світу. Але мало не перекладають. А нинішні лідери України так і не змогли зрозуміти, що саме інтелектуальні досягнення в культурі та мистецтві могли б відкрити нам двері до визнання цивілізованим людством.

* * *

Говорячи про Богдана Рубчака, не можна не згадати про міф України, міф Шевченка, про що точиться стільки дискусій у літературних колах і вже видано стільки книжок.

І знову-таки все народилося з надмірної любові. Бо для нас Україна — реальна дійсність, роки колоніальної залежності, а нині — тяжке утвердження самостійності й таке інше.

Для наших земляків за межами батьківщини Україна є одвічною мрією, привабливим міфом, можливо, чимось надреальним, іншими словами — ідеальним.

Зрозуміло, що Україна й Шевченко бачаться по-різному тими, хто ходить по землі, і тими, хто знаходиться на небесах...

* * *

І насамкінець.

Хоч би що там казали про Богдана Рубчака, але врешті відкриймо томик поезій Богдана-Ігоря Антонича й згадаймо, що цього Поета врятували в небутті Богдан Рубчак разом зі Святославом Гординським.

Віталій АБЛІЦОВ.

Оголошення

Загальні збори акціонерів ВАТ «Універсам № 14» відбудуться 12 січня 1999 року о 17 годині в приміщенні Універсаму № 14 за адресою: Київ, вул. Вереснева, 24.

Порядок денний

1. Звіт правління ВАТ «Універсам № 14».
2. Довибори членів правління, спостережної ради та ревізійної комісії.
3. Про збільшення статутного фонду.

Збільшення статутного фонду проводиться з метою залучення додаткових коштів, що будуть направлені на соціально-економічний розвиток підприємства. Збільшення статутного фонду здійснюється шляхом випуску нових акцій. Мінімальний розмір збільшення статутного фонду 770000 гривень. Ст. 5.1. статуту товариства передбачається викласти в такій редакції: «Розмір статутного фонду становить 991 584 гривень». Ст. 5.2. — у такій: «Статутний фонд поділений на 3966336 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 гривні кожна». Додатково випускаються 3080000 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 гривні кожна. Загальна номінальна вартість акцій додаткового випуску 770 000 гривень. Акції розповсюджуються шляхом відкритої підписки. Акціонери мають переважне право у придбанні акцій. При перевищенні підписки розміру збільшення статутного фонду зайва підписка відхиляється згідно з переліком передплатників з кінця переліку. Підписка починається в бухгалтерії ВАТ «Універсам № 14 на 11-й день о 10 годині і закінчується на 14-й день о 17 годині після опублікування інформації про емісію акцій. У випадках затримання публікації інформації про емісію акцій з причин, що не залежать від ВАТ, правління має право визначення конкретної дати початку підписки на акції. «ВАТ» «Універсам № 14» відшкодовує збитки, пов'язані зі зміною статутного фонду, а саме зміну бланків акцій першого випуску, та поштові витрати на їх пересилку.

Арбітражним судом м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушено справу № 16/290-б про банкрутство орендного підприємства «Колумбус-ЛВ» (м. Київ, вул. Солом'янська, 33), р/рахунок 26002200006402 в Залізничному УСБ м. Києва, МФО 322034, код 21615579).

Претензії кредиторів і можливих санаторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Державна податкова інспекція у м. Луцьку повідомляє, що арбітражний суд Волинської області (263005, м. Луцьк, пр. Грушевського, 30) порушив справу про банкрутство:

№ 743-018 акціонерного товариства закритого типу «Лого» (263000, м. Луцьк, вул. Глушець, 49/76), р/р 0001467325, МФО 303440.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражним судом Волинської області (263000, м. Луцьк, вул. Гушевського, 30) порушено справи про банкрутство:

№ 4/33-Б від 21.07.98 р. про визнання банкрутом МПП «Експрес». Юридична адреса: 264410, Волинська область, м. Ковель, вул. Варшавська, 4а, р/р 26001200129001 у Ковельському відділенні АК АПБ «Україна», ідентифікаційний код 13353496, МФО 303064.

№ 4/34-5 від 21.07.98 р. про визнання банкрутом МПП «Метод». Юридична адреса: Волинська область, м. Ковель, вул. Вербицького 3, р/р 26001301041 в Ковельському відділенні Ощадбанку, ідентифікаційний код 20133708, МФО 303945.

Претензії кредиторів і санаторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Черкаської області (257016, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) порушив справу № 08/2221 про банкрутство кооперативу «Кристал» (257022, м. Черкаси, вул. Добровольського, 3). Р/р 000461938, код 06728872 в ОПЕРУ АПБ «Україна» м. Черкаси.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Арбітражний суд Донецької області (340105, м. Донецьк, б-р. Пушкіна, 34) порушив справу № 18/113б про банкрутство ПМП «Олеся» (м. Димитров, м-н Молодіжний, маг. «БАМ», р/р 26001980127 в УСБ м. Червоноармійськ, МФО 334505, ЗКПО 21990194).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Київської області (252033, м. Київ-33, вул. Жилянська, 58-Б) за позовом ЗАТ Концерн «ФІКО—ГРУП» м. Києва порушив справу № 248/3Б-98 про банкрутство агрофірми «Нива» (с. Шубовка Кагарлицького району, Київської області), р/р 26000200373001 в АПБ «Україна» м. Кагарлик, МФО 321198, ЗКПО 05493556).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Кіровоградської області (316022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справи про банкрутство:

— Фермерського господарства «Рябіна», код 23092080, с. Степове Новоукраїнського району Кіровоградської області, р/р 26002200202001 в Новоукраїнському відділенні АК АПБ «Україна», справа № 05-01/1177/3-51;

— Новоукраїнської міжрайонної коконосушарні «Міжрайшовк», код 00700298, Кіровоградська область, м. Новоукраїнка, вул. Чайковського, 8, р/р 26004200095001 в Новоукраїнському відділенні АК АПБ «Україна», справа № 05-01/1537/5-49.

Арбітражным судом Луганской области (348000, г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3-а) возбуждено по заявлению ООО «Электрон ЛТД» дело № 05/3-13/16 о банкротстве Луганской государственной областной производственно-коммерческой фирмы «Медтехника» (юридический адрес: 348045, г. Луганск, ул. Лесной проезд, 2), р/с 26006300010 в Ленинском отделении АК УСБ г. Луганска, МФО 304364.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справу про банкрутство товариства колективного підприємства «Укрспецмонтаж» (Кіровоградська область, Добровеличківський район, с. Пісчаний Брід, р/р 000609431 в Новоукраїнському відділенні АКБ «Україна», код 13771851), справа № 547/6.

Арбітражний суд Київської області (252033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-б) порушив справи про банкрутство:

№ 198/12б-98 від 17.08.1998 року МП «Полісся» (с. Луб'янка Бородянського району Київської області; р/р 468118 в РАК АПБ «Україна» смт Бородянка, МФО 321080);

№ 194/12б-98 від 17.08.1998 року Березанського підприємства матеріально-технічного забезпечення (Березань Київської області; р/р 26006230047001 в АПБ «Україна» Березані, МФО 321940, код 19416542);

Арбітражний суд Чернігівської області (М. Чернігів, вул. Леніна 43) порушив справу про банкрутство: *№ 5/165-б від 2.09.1998 року КСП «Нива» (с. Савин Козелецького району Чернігівської області; р/р 000400122 в АБ АПБ «Україна» Козельця, МФО 353133, код 05447194).*

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Черкаської області (257030, Черкаси, бул. Шевченка, 307) порушив справу № 08/2348 про банкрутство ПМП «ЕОМмедсервіс» (257022, Черкаси, вул. Чехова, 39, кв. 121; р/р 26005301910067 у Соснівському відділенні Промінвестбанку в Черкасах, МФО 354518, ЗКПО 21358929).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом одного місяця від дня публікації оголошення.

У номер

І про спорт не забули...

Остання сесія Миколаївської міської ради, розглядаючи низку вкрай важливих для забезпечення життєдіяльності міста проблем, не забула і про зміцнення матеріальної бази спортивних товариств. Зокрема, об'єднанню «Баскетбольний клуб «Корабел» віддали в безплатне користування, з переданням на його баланс, майновий комплекс колишнього військового містечка. Там незабаром буде створено доступний широкому загалу баскетбольний центр. А майновий комплекс Центрального міського стадіону отримав також у безплатне користування фізкультурно-спортивний клуб «Миколаїв», провідний профіль якого — футбол.

Георгій ВОРОТНЮК.
Миколаїв.

Друге пришестя Яковенка

Футбол. Як повідомила російська служба «Радіо Свобода», заслужений майстер спорту, український фахівець Павло Яковенко, який свого часу вивів до вищої ліги чемпіонату Росії калмицький клуб «Уралан» (Еліста), після річної перерви знову очолив цей колектив. Президент Калмикії Кірсан Ілюмжинов поставив перед Яковенком і його підопічними завдання — після чергового російського чемпіонату вийти до ... Ліги чемпіонів.

Московське «Торпедо» очолив Віталій Шевченко, який свого часу грав у нападі київського «Динамо» і збірної СРСР. Тренером у школі динамівського клубу працював його батько Віктор Нестерович, а молодший брат Вадим — один із найкращих футбольних арбітрів України.

Суперник нашої збірної у відбірковому турнірі Євро-2000 — команда Вірменії — в місті Абовяні зіграла товариський матч проти естонців і виграла — 2:1. 1:0 Барсегян, 8, 2:0 Симонян, 16, 2:1 Зелінський, 55. На 22 хв. Сукіасян не реалізував пенальті (парирував воротар).

Господарі виступали в такому складі: Абрамян, Сукіасян, Ф. Ходжоян, Мкртчян, Симонян, Барсегян (Єпраносян, 61), Мінасян (Чахалян, 46), Петросянц (Бадикян, 72), Маркосян (Ара Акопян, 86), Єсаян (Айк. Акопян, 85), Мкаелян (Амірян, 66).

Христич — у першій півдюжині

Хокей. Триває чемпіонат НХЛ. Успішно зіграв на майданчику суперника клуб «Бостон брюїнз», який взяв гору над «Тампа-Бей» — 4:1. Закинуту шайбу і дві результативні передачі на свій рахунок записав українець Дмитро Христич. На думку оглядачів, цей сезон може бути найкращим для Дмитра (в НХЛ він уже сім років, вважається її ветераном). У нинішньому регулярному чемпіонаті він закинув 11 шайб, зробив 12 передач і входить до шістки найліпших бомбардирів ліги.

А тим часом київський «Сокіл», у якому зростав Христич, упевнено веде перед у чемпіонаті Східно-Європейської хокейної ліги. Турнірна таблиця цього змагання має такий вигляд:

	В	Н	П	Ш	О
СОКІЛ	16	2	2	81-28	34
Німан	13	2	5	77-41	28
Полімір	12	3	5	70-43	27
Тівалі	22	10	9	66-62	23
Беркут-ППО	8	4	10	61-55	20
Юність	7	2	11	72-80	16
Металургс	7	1	10	42-60	15
Крижинка	0	1	21	50-150	1

Бомбардири: Роман Романенко («Полімір») — 33 очки (20 шайб + 13 передач), Дмитро Марковський («Сокіл») — 28 (12+16), Дмітрій Башура («Тівалі») — 25 (16+9).

Наступні матчі «Сокіл» зіграє 28—29 листопада в білоруському місті Новополоцьку проти «Поліміра». Інші київські клуби «Крижинка» та «Беркут-ППО» зустрінуться між собою.

Дмитро Христич під час останнього перебування в Києві влітку.

Фото Бориса ХОВХУНА.

Дзеркальне повторення афінської історії

Чергова перемога київського «Динамо» в Лізі чемпіонів

Ліга чемпіонів з футболу. 5-й тур групових змагань.

Група А. «Аякс» — «Кроація» — 0:1; «Олімпіакос» — «Порто» — 2:1. «Олімпіакос» — 10 очок, «Аякс», «Кроація» — по 7, «Порто» — 4.

Група В. «Русенборг» — «Атлетік» — 2:1. «Русенборг» — 8, «Галатасарай» — 7, «Ювентус» — 4, «Атлетік» —3.

Група С. «Спартак» — «Штурм» — 0:0; «Інтер» — «Реал» — 3:1. «Інтер» — 10, «Реал» — 9, «Спартак» — 8, «Штурм» — 1.

Група D. «Барселона» — «Манчестер Юнайтед» — 3:3, «Баварія» — «Брондбю» — 2:0. «Баварія» — 10, «Манчестер Юнайтед» — 9, «Барселона» — 5, «Брондбю» — 3.

Група F. ХІК — ПСВ «Ейндховен» — 1:3; «Бенфіка» — «Кайзерслаутерн» — 2:1. «Кайзерслаутерн» — 10, «Бенфіка» — 7, ПСВ «Ейндховен» — 6, ХІК — 5.

Група Е. «Арсенал» (Англія, Лондон) — «Ланс» (Франція). 0:1.

«Динамо» (Україна, Київ) — «Панатінаїкос» (Греція, Афіни). 2:1 (0:1).

0:1 Лагонікакіс, 36, 1:1 Ребров, 72, 2:1 Басінас, 80 (у власні ворота).

«Динамо»: Шовковський, Лужний, Головко, Дмитрулін, Косовський (Белькевич, 46), Шевченко, Ребров, Гусин, Хацкевич, Федоров, Кардаш.

«Панатінаїкос»: Вандзік, Апостолакіс (Кола, 78), Алексопулос, Асанович, Варжиха, Лагонікакіс, Воколос, Басінас, Костантінідіс, Ліберополос, Кіассос (Мауро, 85).

Попереджено: Косовського (33), Лагонікакіса (62).

Арбітр: Гельмут Круг; **асистенти** — Крістіан Шраєр, Торстен Бастіан (Німеччина).

25 листопада. Київ. НСК «Олімпійський». Мінус 3 градуси. 40 000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
Динамо	2	2	1	8—6	8
Ланс	2	2	1	4—3	8
Панатінаїкос	2	0	3	5—6	6
Арсенал	1	2	2	5—7	5

Наставник грецького клубу Васcіліс Даніїл був пригнічений і згаслий. Ще за добу до цього саме в цьому залі він бадьоро розповідав українським і своїм журналістам, що ані мороз зі снігом, ані інші якісь чинники не в змозі вплинути на бойовий настрій його підопічних.

— «Динамо» (Київ) — сильна команда, ми її поважаємо, — сказав він, — але не боїмося. На лідерство у турнірі заслуговує «Панатінаїкос»...

Отакої, лідер — і жодних заперечень. Але закінчився київський поєдинок, і пояснити щось путнє журналістам пан Даніїл, ой леле, не спромігся. Нервово казав про якісь дві помилки (про які, так і не зрозумів) і підступного Лобановського, котрий виставив Белькевича не у стартовому складі (він — Даніїл — на це дуже розраховував), а лише в другому таймі.

До речі, Белькевич завдяки своїм активним і швидким діям значно загострив динамівську гру. А його точна передача на Реброва, котрий влетів у штрафний майданчик гостей на 72-й хвилині, стала початком епізоду, який вселив надію в серця українського народу. Того, що попри негоду зібрався на трибунах «Олімпійського», і мільйонів — біля телеекранів. Далі був напрочуд ефектний удар, і м'яч під воротарем пролетів у ціль.

Ребров був безпосередньо причетний і до другого результативного штурму афінського «акрополя». Либонь, багатьох хлопчиків, які народилися 25—26 листопада в Україні, назвуть Сергіями. На честь нашого блискучого форварда. Але сумніваюся, що у Греції немовлят чоловічої статі нарікатимуть Ангелосами. Адже для «Панатінаїкоса» його гравець Басінас став «злим ангелом».

Цікаво, що працівник динамівської прес-служби Олександр Сердюк десь секунд за тридцять до того, як рахунок став 2:1, сказав голосно: «Не ми, то вони самі собі заб'ють!». Оце прозорливість, просто заздрість бере...

Так-от, саме Сергій Ребров подав кутовий, закрутивши на ближню штангу. Костас Кіассос намагався вибити м'яча якомога далі. І вклав в удар усю силу. Але м'яч влучив у спину бідоласі Ангелосу Басінасу, а від неї рикошетом у ворота — 2:1!

Утім, перевага «Динамо» на цей період була незаперечна. Ще через три хвилини, виконуючи штрафний з лівого рогу штрафного майданчика, Андрій Шевченко влучив у штангу. На початку першого тайму динамівці забили гол, який не зарахували. А два епізоди, коли було призначено штрафні на лінії карного майданчика гостей! Та міг би пан Круг і пенальті призначити хоч раз. І ніхто йому, повірте, не дорікнув би.

Гості в першому таймі зробили лише один удар по воротах Олександра Шовковського. І удар цей виявився влучним. Андреас Лагонікакіс, прийнявши передачу з лівого флангу, влучив у нижній кут воріт.

Більшість часу футболісти «Панатінаїкоса» захищалися великими силами, збивали темп, затягували час. А надурняк, як відомо, рай побудувати не завжди виходить.

— Хочу привітати вас, панове журналісти, всіх наших уболівальників з важкою перемогою, — сказав на післяматчевій прес-конференції тренер киян Олексій Михайличенко. — Чи не правда, динамівці показали сьогодні досить непоганий футбол. Вони переграли серйозного суперника за всіма складниками. І найголовніше, що всі без винятку виявили характер. Ми продовжуємо боротьбу за вихід до чвертьфіналу. Гра у Лансі буде визначальною.

— Як оціните дебют на такому високому рівні Сергія Федорова?

— Він мав конкретне завдання. З ним він упорався і заслуговує на найвищу оцінку.

— А чому замінили Косовського?

— На жаль, це був невдалий день для Віталія. Він припустився кількох помилок. Що ж, буває. Замість нього випустили Белькевича, якого спеціально притримали як важливий козир. І, як бачите, спрацювало...

— Чому так відрізнялися два тайми?

— Ми сподівалися на те, що греки великими силами оборонятимуться і намагатимуться контратакувати. У першому таймі в них вистачило сил витримувати темп, запропонований нами. А от у другому відчувалося, що вони втомилися. І ми їх, зрештою, дотисли.

— Як розцінюєте недільну гру з «Шахтарем»: то — додатковий етап підготовки до матчу в Лансі чи факторизику?

— Гра з донеччанами має особливе значення. Адже «Шахтар» — наш конкурент у боротьбі за «золото» чемпіонату. Отже, зустріч з ним важлива насамперед у турнірному плані національного чемпіонату. Вважати її якимось тренуванням негоже. Буде серйозне протистояння. Ми в матчах першого кола втратили дещо, тому доводиться надолужувати згаяне. Те саме можу сказати і про поєдинок з «Металургом» (Запоріжжя), який зіграємо 3 грудня...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімках: за мить Сергій Ребров вразить ворота «Панатінаїкоса»; радість перемоги має такий вигляд.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

І армійці — молодці!

Свій перший відбірковий матч чемпіонату світу серед військовослужбовців (фінал наступного року відбудеться в Хорватії) збірна України виграла у команди збройних сил Бельгії — 3:1. 1:0 Малимон, 2, 2:0 Каряка, 12, 2:1 Деруст, 56, 3:1 Безручко, 80.

Збірна України виступала в такому складі: Овсієнко, Селезньов, Ільченко, Балицький, Свідерський, Поляруш (Пахолюк, 77), Каряка (Дідковський, 87), Безручко, О. Олексієнко, Олійник, Малимон (І. Олексієнко, 79).

Цей поєдинок відбувся на полі стадіону ЦСК ЗСУ за повної переваги українців. А в другому таймі у ворота гостей довелося стати ... одному з польових гравців. Річ у тім, що на 48-й хвилині перший воротар бельгійців Патрік Креемерс взяв м'яча руками за межами штрафного майданчика і побачив перед собою червону картку. Таке саме покарання отримав і його дублер —Карл Черед. Той збив Олександра Олексієнка також за межами штрафного.

Черговий суперник наших футболістів-воїнів — команда Італії, яка володіє нині титулом чемпіона світу серед військових. Цей поєдинок відбудеться в Києві 23 грудня.

***

Баскетбол. На жаль, невдало провела черговий відбірковий матч чемпіонату Європи наша чоловіча збірна. В Іспанії вона поступилася національній команді цієї країни — 51:80. Хоча перший тайм був за українцями — 34:32. Тепер 2 грудня вони зіграють наступний свій матч у рамках відбіркового турніру проти англійців. Цю зустріч планують провести у Палаці спорту.

Русалка чуттєвих стихій

Портрет

За словом монументалістка — видирання з масивним пензлем на драбину. Та мініатюрна Олена Самойлик не займається таким альпінізмом заради своїх живописних «гігантів». Правду кажучи, її полотна не такі вже й великі, а ті, що з розряду тих самих монументальних, — не так зависокі, як задовгі. І все-таки в художницькому доланні висот уявна драбина завжди незримо присутня.

Виставка за виставкою, як сходинка за сходинкою. Сім персональних, півдюжини колективних. Серед пунктів призначення — Штати, Японія (пересувна експозиція), галерея в Англії... Амбіції зростання тут ні до чого: йдеться про вертикальне сходження — даруйте за пафос — глибин себе. На те, щоб «дорівнюватися до себе», Олена мала більше можливостей у перший рік після закінчення 1989 року Української академії мистецтва (майстерня професора М. Стороженка). Тоді вона дозволяла собі не думати про заробітки. Опановувала стилістику китайської акварелі, східні вчення. Згодом стрижнем її робіт стала «світоглядна» єдність людини із середовищем.

Колись давно Олена не стала архітектором. Певне, цей антифакт частково перегукується з нелюбов'ю художниці до архітектурних пейзажів. Вона не малює штучного, «не-вічного». І проти того, щоб писати вдягнених у воді. Оголена натура, вбрана у потоки чи сонячні відблиски, — це природно. «Зображувати людину у воді, на яку щось натягнуто, хай навіть купальник, —смішно», — вважає художниця. І вкотре вдається до гри зі стихією-водою, що змінює колір тіла.

У такий спосіб «по краплинах» народжувалися на світ «Острови»: серія, яку сьогодні добре знають симпатики живопису. Із умовного повітря художниця знову спостерігала за своїми водними персонажами: вони нестримно втрачали конкретність. «Ми бачимо змінену середовищем тілесну оболонку, проте сутність людини залишається та сама», — констатувала авторка.

Вода вартісна для Олени не лише тому, що перетворює щось на щось у лічені долі секунди. Вона —провідник чуттєвості. До речі, чуттєвості вельми пуританської: усе, що заведено маскувати, — прикрито хвилею. Або іншою природною пеленою.

На зміну міфічній Данаї («Золотий дощ») прийшли портрети реальних людей, оповитих стихіями. За це Олену було визнано новаторкою — тепер, коли нікого нічим не здивуєш. У випадку портрета Марти Гнип художниці забракло вже випробуваних води чи золотого дощу. Модель для картини (гордлива, але не пихата), народжена з авторкою в один день золотого левиного знака, заслуговувала на щось інше. І Олена подарувала своїй героїні золоті сукню, намисто, зірки і навіть... цілу планету.

І, нарешті, не раптом, а як унаслідок попередніх творчих трансформувань, Олена Самойлик написала чимало цілком традиційних портретів. Тим самим висловилася не так за моду на них, як за відтворення старої доброї портретної традиції. Виставка цих несподіваних робіт відбулася нещодавно в Національному музеї історії.

Це аж ніяк не ті воскові-медові обличчя з картинок, що їх малюють на ялтинській набережній. Монументалістка Олена філігранно препарує своїх «підслідних» (дамочок, заможних панів, дітей, собак...), знаходячи в кожному відсутність побутової заклопотаності, іскру натхненності. Оленині слова: «Людину треба показувати відповідно до того, якою найкращою думкою вона осяяна».

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Робота Олени Самойлик «Портрет Марти Гнип»

Геть, старенька, я — в печалі

Світське

«Никого не пощадила эта осень» — ось так песимістично розпочав свій нетрадиційний концерт в київській опері Дмитро Маліков. І хоча у Києві, та й у Москві, вже давно лежить сніг, за календарем все ще осінь — саме та, яку так печально оспівав у своїй новій пісні Дмитро. А причина тої печалі, як з'ясувалося, доволі прозаїчна — фінансова криза, що жорстоко пройшлася (як зазначив співак) «і по нашій, і по вашій країні». Певно, криза таки підмочила бізнес популярного виконавця — інакше звідки стільки задушевної туги?

Утім, не будемо про сумне, адже концерт все-таки пройшов на «ура». Як істинний джентльмен й поціновувач краси, переважно жіночої, Дмитро не зміг відмовити своєму давньому приятелеві Тарасу Алечко й погодився взяти участь у доволі ординарному (як потім з'ясувалося) заході — Тижні високої моди. Моделі Маліков не демонстрував, хоча одягнутий був зі смаком, але співав, як завжди, сердечно й професійно. Однак справжнє захоплення аж до зойків у публіки «вирвали» його танцівники — так майстерно і віртуозно вони заводили глядачів, подекуди навіть затьмарюючи співака. Тим часом більший успіх сам співак, схоже, мав у французьких темношкірих манекенниць. Кажуть, за кулісами закордонні леді влаштували для Малікова виставу набагато крутішу за ту, що була на подіумі.

Фото Володимира СТРУМКОВСЬКОГО (ДІНАУ).

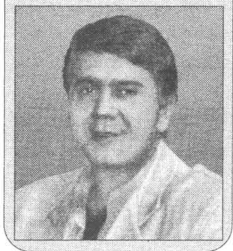
Аліса РОМАНОВА.

Він читає, а ти пиши...

Від суботи — до свободи

Зателефонувавши на початку цього тижня режисерові столичного Театру драми і комедії на Лівому березі Дмитрові Богомазову, я з'ясував, що він перебуває у стані легкої застуди. Отож лежить вдома й читає «Бесіди з Гете» Еккермана, нещодавно куплені у букіністів на Петрівці. Мені одразу стало ясно, хто перехопив у мене цю рідкісну книжку. Заради неї таки варто трохи похворіти вдалині від щоденних турбот, на заздрість тим, хто змушений писати світську хроніку — замість того, щоб читати щось путнє. Про що після цього з ним говорити?! «Гаразд, я дам почитати!» —заспокоїв застуджений книголюб. Зійшлися на тому, що він (мені — першому!) покаже свою нову виставу «Примхи Маріанни» за Альфредом де Мюссе. Правда, прем'єра — аж у лютому, раніше не виходить. На запитання, що він робитиме у ці вихідні, режисер щиро зітхнув: «Вийду на роботу...»

Христофор ГРУША.

Афіша вихідних днів

✔ Київ

Національна опера імені Т. Шевченка: **субота — балет «Почуй мене» Алекса Урсуляка (о 19 годині); неділя — балет «Білосніжка та семеро гномів» Б. Павловського (о 12 годині).**

Національний драмтеатр імені І. Франка: **субота — драма «Бояриня» Лесі Українки (о 19 годині); неділя — казка «День народження кота Леопольда» А. Хайта (о 12 годині).**

✔ Одеса

Академічний театр опери та балету: **субота — опера «Бал-маскарад» Дж. Верді (о 18 години), неділя — мюзикл «Білосніжка та сім гномів» Е. Колмановського (о 12 години), вечір одноактних балетів (о 18 години).**

Театр музичної комедії імені М. Водяного: **субота — оперета «Граф Люксембург» Ф. Легара; неділя — оперета «Біла акація» І. Дунаєвського (о 18 години).**

Погода

28 — 29 листопада

невеликий сніг, ожеледь. Температура вночі 8 — 13, вдень 4 — 9 градусів морозу.

На Київщині

без істотних опадів. Вітер східний, 5 — 10 м/с. Температура вночі 10 — 15, вдень 3 — 8 градусів нижче нуля.

Український гідрометцентр.

Про те, що було і буде

Еволюція «Морського коника»

Цей фестиваль з казковою назвою замислили на Миколаївщині три року тому як обласний огляд дитячої творчості. Перший досвід його проведення був такий вдалий, що розголос про «Морського коника» пішов по всій Україні. А на нинішньому фестивалі — він щойно відбувся — миколаївці вже приймали обдарованих дітей з 20 міст країни. Одні учасники змагалися у малюванні, другі — співах, треті — танцях, четверті —складанні віршів. Після відзначення кращих у кожній номінації фестивальне товариство зібралося на гала-концерт. Слід додати, що «Коником» зацікавилися у далекому зарубіжжі. Тож цілком імовірно, що, перетворившись з обласного на всеукраїнський, незабаром фестиваль переросте у міжнародний.

Олена Дем'яненко (в центрі) під час одержання «Арсеналу»

«Дві Юлії» відкривають обличчя

Художній фільм київського режисера Олени Дем'яненко «Дві Юлії» обріс чутками задовго до своєї появи на широкому екрані. Першими його побачили глядачі близького зарубіжжя. Журі кінокритиків VII фестивалю кіно країн СНД і Балтії (Анапа, 1998 рік) відзначило фільм призом «За своєрідність стилю, оригінальність форми і вишуканість кіномови». Київська публіка (обмежений її контингент) вперше побачила «Двох Юлій» на Міжнародному кінофестивалі «Молодість». Тоді саме режисер Дем'яненко одержала за свою другу повнометражну роботу «Арсенал» як кращий український фільм 1998 року — нагороду щорічного визнання досягнень вітчизняного кіномистецтва.

У Росії український фільм одержав позитивну пресу. А на Батьківщині на нього чекала доля ізгоя. Знавці українського кіно — наші кінокритики і журналісти ще до прем'єри фільму (?!) нагородили «Двох Юлій» аж ніяк не схвальними епітетами і порівняннями. Та, як кажуть, ліпше один раз побачити... 29 листопада в київському Будинку кіно відбудеться другий український показ фільму Олени Дем'яненко. Подивіться цю іронічну мелодраму і складіть свою думку про сучасне українське кіно.

Редактор номера В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора).
Редколегія: О. БІЛИК, Л. БРОВЧЕНКО, А. ГОРЛОВ, В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, С. ПРАВДЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 192642.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311228.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України